

Na jugovzhodu nobene nevarnosti

Nevtralne informacije o položaju držav južnovzhodne Evrope v zvezi s sedanjo vojno — Nasprotujoči si interesi velesil ne dovoljujejo, da bi se ta del kontinenta zapletel v vojno — Mimo tega so te države prevelika odporna sila, da bi si jih kdo upal napasti

BERN, 20. aprila. Ass. Press. PO NEVTRALNIH INFORMACIJ NI PRIČAKOVATI NA EVROPSKEM JUGOVZHODU ZAENKRAT NOBENIH ZAPLETLJAJEV, KER JE TU KRIŽANJE INTERESOV VELESIL TAKO VELIKO, DA MORA VSAKA IZMED NJIH UPOŠTEVATI OBCUTLJIVOST DRUGIH. RAZEN TEGA PA SO DRŽAVE NA JUGOVZHODU TUDI PO VEČINI DOBRO PRIPRAVLJENE NA OBRAMBO SVOJE NEVTRALNOSTI IN SI BO VSAKA VELESILA DOBRO PREMISLILA, PREDEN BI HOTELA TO NEVTRALNOST IN NEDOTAKLJIVOST KRŠITI. DOGOKI ZADNJEGA ČASA V EVROPI SO NAPOTILI DRŽAVE EVROPSKEGA JUGOVZHODA DO SPOZNANJA, DA JIM JE NUJNO POTREBNA ABSOLUTNA SOLIDARNOST, TAKO GLEDE DIPLOMATSKIH AKCIJ, KAKOR TUDI GLEDE EVENTUALNE OBRAMBE V PRIMERU KOMPLIKACIJ. MOGOČE JE ZARADI TEGA TRDNO RAČUNATI Z DEJSTVOM, DA BI VSAK NAPAD NA KATERO KOLI DRŽAVO V TEM DELU EVROPE NALETEL NA SKUPNO OBRAMBO, KI PREDSTAVLJA TAKO VELIKO SILO, DA SE LAHKO MI-

RNO POSTAVI OB STRAN BOJNI SILI VSAKE VELESILE. RAZNE ALARMANTNE VESTI ZADNJEGA ČASA JE TREBA ZARADI TEGA SPREJETI LE KOT AKCIJO V ŽIVČNI VOJNI, KATERE NAMEN JE SONDIRANJE TERENA ZA RAZNE DIPLOMATSKÉ AKCIJE, NE PA ZA KAKE BOJNE OPERACIJE. PO POROČILIH, KI PRIHAJAJO IZ VSEH PRESTOLNIC JUŽNOVZHODNIH DRŽAV, TAM NIKJER NE RAČUNAJO S KAKO NEPOSREDNO NEVARNOSTJO, KI BI GRZOILA JUGOVZHODU. OBSTAJA CELO TRDNO IN ZELO UPRAVIČENO UPANJE, DA BO MOGOČE OHRANITI TAM MIR DO KONCA VOJNE. RAZUMLJIVO PA JE, DA SE BODO NASLEDKI EVROPSKE VOJNE ČUTILI TUDI NA EVROPSKEM JUGOVZHODU, POSEBNO GLEDE RAZNIH UKREPOV, KI SO ZA OHRANITEV MIRU POTREBNI, IN ZARADI GOSPODARSTVA, KI SE NE MORE RAZVIJATI NORMALNO. TODA TO SO TEŽAVE, KATERE BODO DRŽAVE EVROPSKEGA JUGOVZHODA LAHKO PREMAGALE BREZ PREHUDNIH NASLEDKOV.

Obojestranske priprave za spopad na Norveškem

Poročila iz obeh taborov — Nemci poročajo, da sedaj zopet lahko prevažajo svoje čete na Norveško tudi po morju — Na bojiščih nobenih posebnih dogodkov

RIM, 20. aprila. Stefani. Italijanski listi poročajo iz Osla, da so Nemci sedaj dovolili objavo vojaške tajne, ki je bila doslej velike važnosti za nemško akcijo na Norveškem. Doslej se je trdilo, da so nemške okupacijske čete prihajale v področje Osla izključno z letali, ker so transporti čez Skagerak bili izpostavljeni napadom zaveznikov in njihovim minam. Toda nemške čete so vendarle prišle po morju, in to je ta velika skrivnost, ker so transporti iz Kodanja v Malmö, a od tam dalje po švedskih teritorialnih vodah, v katerih ni ne min ne zavezniških bojnih ladij. Tako so vzdolž norveške obale lahko nemoteno prispeli do Oslo-fjorda. Sedaj Nemcem ta pot ni več potrebna, ker so si jo utrlji čez Skagerak, kjer so odstranili angleške mine in položili svoje v svojo zaščito. Sedaj prevažajo Nemci svoje čete na Norveško zopet lahko tudi po morju.

AMSTERDAM, 20. aprila. Posebni dopisnik agencije Stefani javlja, da plove kljub angleškim minam in stražam vsako noč večje število nemških konvojov transportov na Norveško. Nemške ladje plujejo skozi Skagerak s taktiko, ki preprečuje zavezniškim ladjam napad. Francozi imajo v Skageraku 20 svojih bojnih ladij in nekaj podmornic.

Poročila o bitki pri Narviku

RIM, 20. aprila. Stefani. »Popolo d'Italia« je objavil vest svojega dopisnika iz Karlstada, v kateri govori o spopadu med Angleži in Nemci pri Narviku. Poročevalec pravi, da se je 48urni boj končal s popolno nemško zmago. Angleži so hoteli napasti Nemce iz Karlstada. Transport Angležev po morju so napadla nemška letala in ga potopila 30 km pred Narvikom. Ostale čete so Nemci, ki so postavili topove po grebenih gora potolkli. Kanadski smučarji, ki bi morali napasti Nemce za hrbtom, so prišli prepozno in so se morali pred nemškimi alpskimi lovci umakniti. Angleži so pri tem izgubili 6000 mož, deloma mrtvih deloma ranjenih, dočim so bile nemške izgube le neznatne.

V LONDONU DEMANTIRAJO
LONDON, 20. aprila. Reuter. Na uradnem mestu najodločneje zavračajo vesti

italijanskega lista »Il Popolo d'Italia«, da je bilo v bitki pri Narviku ubitih ali ranjenih 6000 angleških vojakov. Ta vest je popolnoma izmišljena in naravnost fantastična, kar dokazuje že dejstvo, da je bilo po njeni trditvi ubitih in ranjenih več angleških vojakov, kakor pa jih je sploh zaposlenih pri operacijah pri Narviku.

LONDON, 20. aprila. Exchange Telegr. Vojaški strokovnjak »Daily Telegrapha« piše, da so nemške čete, ki se mude pri Narviku, popolnoma odsekane od vsake zveze s svetom in bodo kmalu ostale brez hrane in municije. Edino, kar jim bo potem še preostalo, bo beg na Švedsko, kjer bodo razorožene in internirane.

STOCKHOLM, 20. aprila. Havas. Narvik je popolnoma odrezan od ostale Norveške. Nemci so v neredu izpraznili mesto že v soboto.

Nemška poročila iz Norveške

BERLIN, 20. aprila. DNB. Vrhovno poveljstvo poroča: Severno od Narvika so nemška letala napadla angleški transport čete, ki so se hotele izkrcati na kopno. Angleži so utrpeli velike izgube. Neka podmornica je bila takoj potopljena. Pri Trondhjemu so nove čete okrepile nemške pozicije. Bojev tu ni bilo. Zasedeno ozemlje okoli Bergena in Stavangerja se je razširilo. Pri Kristiansandu je potekel dan mirno. V odseku Osla so nemške čete napredovale v severno vzhodni in severozahodni smeri. Ozemlje na jugovzhodu od Osla do švedske meje je popolnoma zasedeno. Tu je bilo zaplenjenega veliko bojnega materiala. Vojna mornarica zapleduje in preganja dalje sovražne pod-

mornice in druge bojne ladje v Skageraku. Tri sovražne podmornice so bile najbrže potopljene. Polaganje min v Skageraku, ki naj zavaruje norveška pristanišča, se nadaljuje. S tem bo Skagerak za sovražno ladjevje zaprt. V Handangerfjordu smo uničili neki norveški patrolni čoln. Podmornica pod poveljstvom korvetnega kapitana Hartmanna je potopila neko angleško križarko in v celoti v svojih zadnjih akcijah za 107.000 ton sovražnega ladjevja. Odpošiljanje novih čet na Norveško se nadaljuje po načrtu. Na zahodu mirno.

BERLIN, 20. aprila. DNB. Nekateri viri neprestano zatrjujejo, da so se angleške čete izkrcale na več točkah Norveške in

stopile v stik z domačimi četami. Nemška izvidniška letala krožijo neprestano nad norveško obalo in so opazila le iz-

Zavezniška in tuja poročila

LONDON, 20. apr. Exchange Telegraph. Stalno dovažanje zavezniških čet na Norveško ustvarja ugoden položaj za pripravo večjih operacij proti nemškim postojankam. Z norveško vojsko je dosežen kontakt že na več važnih mestih. Severna Norveška je absolutno v oblasti Norvežanov in zaveznikov. V srednji stoje na važnih postojankah v obrambi norveške čete, ki branijo Nemcem skoraj vsako napredovanje. Zavezniška vojska išče sedaj stika tudi s posameznimi četami na teh odsekih. Deloma s ti tsiki tudi že doseženi Samo na skrajnem jugu, zlasti jugovzhodu, je nemški pohod uspel. Vendar ni verjetno, da bi se Nemcem posrečilo še napredovati. Tudi nemška poročila sama ne navajajo nobenih konkretnih uspehov več.

LONDON, 20. apr. Reuter. Zadnja poročila z norveškega bojišča pričajo, kako je prihod zavezniških čet dvignil moralo norveške vojske. Odpor domačih čet je vedno večji in odločnejši. Norveška vlada je javila vsem bankam, naj zavezniškim vojakom takoj menjajo funte in franko v norveški denar po kurzu 6. aprila.

LONDON, 20. apr. Havas. V londonskih uradnih okrogih iz razumljivih razlogov ne dajejo poročil o vojnih operacijah na Norveškem. Dokler ne bodo imeli Nemci poročil o dejanskem stanju zavezniških čet, ki operirajo na Norveškem, se je treba vzdržati vsakršnih pojasnil v tej smeri, kar je v korist uspeha skupnega sodelovanja z Norvežani. Vse najrazličnejše vesti o premikanju in nastopanju zavezniških kakor nemških čet je treba vzeti z rezervami na znanje. Angleške oblasti ne potrjujejo pa tudi ne zanikajo vesti, ki se širijo preko Stockholma.

DOSLEJ 60 TISOČ NEMCEV NA NORVEŠKEM

LONDON, 20. aprila. Exchange Telegraph. Po zaupnih informacijah, ki so bile sprejete v Londonu, imajo Nemci sedaj na Norveškem okoli 60.000 vojakov. Nemčija pošlje sedaj vsak dan na Norveško po zraku še okrepitev okoli 2000 mož. Po isti poti pošilja tudi lažji vojni material in municijo. Prevažanje po morju je popolnoma nemogoče.

NAPOVEDI SPOPADOV

LONDON, 20. aprila. Reuter. Po poro-

čevanju Angležev na otokih in nekaterih fjordih. Doslej se sploh ne more govoriti o resni angleški vojni akciji na norveških tleh.

BERLIN, 20. aprila. DNB. V napadu nemških bomnikov na angleški konvoj blizu norveške obale sta bila prizadeta dva angleška transportna parnika in ena križarka. Ena bomba je zadela ladjo vprav ko se je posadka izkrcavala. Mornarji so se skušali rešiti s plavanjem.

čilih iz Norveške računajo v štabu generala von Falkenborsta z ozirom na neprestano dovažanje novih angleških čet in njihovih stikov z norveškimi četami skorajšnji mavezniški napadom na nemške položaje, posebno pri Trondhjemu ter se na ta napad pripravljajo. Po vesteh iz Stockholma zasledujejo Nemci z zaskrbljenostjo koncentracijo čet pri Stekjaru, okoli 30 milj južno od Nansosa. Po zadnjih vesteh Nemci še niso popolnoma zagospodarili na železniški progi, ki vodi iz Trondhjema proti švedski meji, ampak so dosegli komaj pet kilometrov pred Storlien, ki je zadnja obmejna postaja. Tu jih zadržujejo močne norveške čete. V Trondhjem pošiljajo Nemci z letali nova ojačenja in minirajo v okolici vse mostove.

PISANJE »DAILY TELEGRAPH«

LONDON, 20. apr. Reuter. »Daily Telegraph« piše, da se nemška mornarica v zadnjih dneh sploh ne pojavlja več v norveških vodah. Iz Skageraka se ne ne upa dalje, po zadnjih občutnih izgubah ni več sposobna, riskirati spopade z Angleži. Najmodernejša nemška križarka »Scharnhorst« je morala podleči v boju z mnogo starejšim tipom angleške bojne ladje, kakor je »Renown«. Nemci so pričakovali, da bodo s svojim močnim letalstvom izravnali angleško premoč na morju. List se dalje bavi s Holandsko in hvali opreznost njene vlade, ki je umela v kratkem času obkrožiti državo ter jo pripraviti za vsak primer. »Daily Express« piše proti onim, ki zamerjajo Švedski, da se ni pridružila zaveznikom že v prvih dneh nemškega napada na Norveško. Pravi, da ima Švedska danes več kot prej pravic, da skrbi zase. Položaj zaveznikov na skandinavskih tleh se je v zadnjih dneh precej okrepil. Izkrkali so na mnogih krajih precej svojih čet, ki bodo odločilno posegle v dogodke.

SMEŠNE VESTI

MADRID, 20. aprila. DNB. Informacijski urad objavlja, da so vesti o polaganju angleških min v Baltskem morju smešne.

Hrvati odklanjajo povratek Avstro-Ogrske

Ostre izjave dr. Mačka na račun tuje propagande pariškemu listu — Vera in optimizem voditelja Hrvatov in glavnega tajnika HSS dr. Krnjevića v sporazum in Jugoslavijo

PARIZ, 20. aprila. Pariškemu tedniku »Tribune des Nations« je dal dr. Maček zanimiv intervju, katerem je dejal, da je pristaš ideje politične solidarnosti podonavskih držav Evrope. Sporazum med podonavskimi državami je nujno potreben. Doseže se lahko med agrarnimi državami Romunijo, Jugoslavijo, Madžarsko in Bolgarijo. Gospodarstvo teh narodov je v glavnem kmetijstvo in živinoreja. Te države so bogate, a narodi siromašni. Že zdavnaj zastopam misel čim tesnejše gospodarske skupnosti agrarnih držav podonavske kotline. Na raznih straneh skušajo danes risati Avstro-Ogrsko kot idealno državo, v kateri morejo narodne manjšine živeti v popolni harmoniji. O tem idealu, imam jaz boljše predstavo. Vem, kaj je ta dozdevna harmonija in sodelovanje manjšin v Avstro-Ogrski monarhiji. Vse manjšine v tej državi so bile žrtve krivice. Konec Avstro-Ogrske monarhije je bila za nje prava osvoboditev. Mi Hrvati n. pr. smo bili pod Avstro-ogrsko razdeljeni na troje in zaradi te samovoljne razdelitve so nam vsilili tri različne vladavine. Šele po vojni so se ti trije deli zedinili, da so ustvarili eno edino hrvatsko celoto. — Dvajset let pozneje so v okviru kralje-

vine Jugoslavije dobile naše zahteve priznanje. Lani se je sklenil sporazum, ki pomeni velik dogodek na poti do končnega sporazuma med Srbi in Hrvati. Končno plačilo za naš trud bo prišlo tisti dan, ko se bo na podlagi enakosti gledalo ne samo na Hrvatsko in na Srbijo, ampak tudi na Hrvate in na Srbe. Iz vsega srca se veselimo, ker so naše težnje doživele iskren odmev pri knezu namestniku. Tuje propagande si prizadevajo, da zaustavijo uresničanje naših idealov. Mi in naši rojaki Srbi ne bomo naselili tem intrigam. Članek s sliko dr. Mačka je objavljen na prvi strani, dodana je pa tudi izjava dr. Krnjevića, glavnega tajnika HSS: »Bivša avstro-ogrška monarhija je skušala razcepiti hrvatski narod, da bi ga čim lažje podjarmila in da bi čim lažje mogla vladati nad njim. Po ustanovitvi kraljevine Jugoslavije smo spet doživeli težkoče za naše zedinjenje. Topot so hoteli sejati razdor med nas in naše rodne brate Srbe. Sporazum iz meseca avgusta lanskega leta pomeni rezultat pomirjevalne politike po zaslugi prizadevanj kneza namestnika in našega predsednika Vladka Mačka. Naša udeležba pri vodstvu državnih zadev je iskrena in dejanska. Razen dr. Mačka,

ki je podpredsednik ministrskega sveta, sede v sedanji vladi še štirje Hrvati. Jugoslavija mora ohraniti svojo ednost in mir v okviru svojih meja, da bo mogla uveljaviti tudi svoj mednarodni položaj. Hrvati so iskreni pristaši jugoslovanske države na podlagi enakosti med Hrvati in Srbi in ne bodo nikdar poslušali raznih obljub od zunaj, ki jim je namen omajati srbsko-hrvatski sporazum, dosežen s tolikimi naporami. Tako čuti ves hrvatski narod. Prihodnje volitve v hrvatski sabor bodo pokazale vsemu svetu, kako krepka je narodna zavest našega naroda, ki se zbira okoli svojega voditelja in v okrilju HSS.«

PARIZ, 20. aprila. Havas. Sinoči so vse francoske radijske postaje s posebnim poudarkom demantirale vesti o nekakšni vzpostavitvi inekdanje avstro-ogrške monarhije. Želja Francije in Anglije je, da je na Balkanu in v Podonavju mir in da se še bolj okrepijo svobodne države, ki so na tem teritoriju. Vesti, ki jih je razširila prozorna in zlohotna propaganda, so dočela izmišljene. London in Pariz pozivata, da prizadete države tem vestem ne nasedajo, ker so neresnične in niso v skladu z željami in politiko Anglije in Francije.

Genera. Franco pride v Rim

VATIKAN, 20. aprila. United Press. Pogajanja med špansko vlado in Vatikanom, ki so potekla doslej precej počasi, so sedaj pospešena. Že v najkrajšem času je mogoče pričakovati sklenitev konkordata med Španijo in Sv. stolico. S tem bo pripravljena pot za obisk generala Franca pri papežu. Ob priliki obiska v Vatikanu pa bo general Franco obiskal tudi Mussolinija.

DRUGA BELGIJSKA OBRAMBNA ČRTA

BRUSELJ, 20. aprila. United Press. Kakor poročajo, grade belgijske čete novo obrambno črto, oddaljeno 45 milj od meje. Iz krajev, kjer se grade te utrdbe, je bilo prebivalstvo deloma odstranjeno. Na meji so zaprli nekatere ceste. Nova obrambna črta sega od Luksemburga do holandske meje.

TUDI TURCIJA PROTI TUJCEM

CARIGRAD, 20. aprila. Havas. Posebna komisija je sestavila listo sumljivih tujcev. Poslana je notranjemu ministru v Ankaru, ki bo sklepal o nadaljnjih ukrepih.

DEMobilizacija NA DANKEM

KONDANJ, 20. apr. DNB. Demobilizacija danske vojske se brez težkoč zaključuje. Semkaj je dospela nemška trgovinska delegacija, ki se bo pogajala za novo pogodbo o kupčevanju med obema državama.

Odhod naše trgovinske delegacije v Moskvo

BEOGRAD, 20. aprila. AA. Kolikor je bilo mogoče izvedeti, odpotuje jugoslovanska trgovinska delegacija na pogajanja s Sovjetsko zvezo v Moskvo jutri, v nedeljo. Na čelu delegacije stoji doktor Milorad Gjorgjević, kot delegata ga pa spremljata pomočnik zunanjega ministra dr. Milivoj Pilja in ravnatelj zavoda za narodno gospodarstvo v Zagrebu doktor Rudolf Bičanić. Razen teh bo imela delegacija še enega člana. V beograjskih gospodarskih krogih vlada za ta pogajanja veliko zanimanje. Naglašajo se, da bi mogla imeti Jugoslavija od zamenjave blaga s Sovjetsko zvezo velike koristi. Sovjetska zveza more izvažati bombaž,

konopljo, antracit, koks, kameno olje, itd. Za nas je posebno važen bombaž, katerega izvozi Sovjetska zveza vsako leto okoli milijon ton. Letos je izvoz še povečan. Razen tega smo mi že doslej uvažali iz Sovjetske zveze kameno sol, a s posredovanjem Romunije. Sedaj jo bomo lahko uvažali neposredno. Kar tiče izvoza v Sovjetsko zvezo iz Jugoslavije, bi prišel v prvi vrsti v poštev opij, dalje bi mogli izvažati razne rude, cement, železnjak itd. Posebne interese pa ima Sovjetska zveza tudi na dobavi goveda in mesnih izdelkov, ker se tam čuti v tem znatno pomanjkanje.

Obsedno stanje na Holandksem

AMSTERDAM, 20. aprila. Havas. Vlada Holandije je izdala včeraj odredbo, po kateri se razglasi nad vso državo obsedno stanje. Ukrep je bil izdan pred vsem iz notranjih razlogov, da se onemogočijo vse nadaljnje akcije nekaterih ekstremističnih strank, katerih postopa-

nje je bilo naperjeno proti interesom države. Izdani so bili posebni ukrepi proti vohunstvu, ustanove se koncentracijska taborišča, uvede se poštna cenzura, policija bo poslej delovala tesno z vojaškimi oblastmi, vsa zborovanja so prepovedana.

Nameni Nemcev na Poljskem

KRAKOVO, 20. apr. DNB. Generalni guverner Nemčije je sprejel deputacijo Gorolov in Ukrajincev, ki so mu izročila darila za Hitlerja. Odposlanci so izrazili zadovoljstvo, da je režim dvignil gospodarsko in kulturno deželo. Guverner je odgovoril, da »Nemci niso prišli zato, da

bi zatirali narod, hočejo le zagotoviti njega neodvisnost od škodljivih vplivov, obenem pa spoštovati ljudske pravice in običaje.« Želel je, da bi bilo vse prebivalstvo srečno pod okriljem Velike Nemčije.

Vojna bo trajala tri leta

SAINT LOUIS, 20. apr. Havas. Angleški poslanik v Ameriki, Lothian, je v svojem govoru naglasil, da bodo zavezniški vo. dilno vojno dokler ne bodo prepričani, da se napadi zadnjih mesecev ne bodo mogli več ponoviti. Lothian je mnenja, da se bo sedanja vojna zavlekla v tri leta, toda končna zmaga bo dala prav tistim, ki so

vedno verovali v privičnost človečanstva. Zedinjene države ameriške imajo v sedanjem sporu pomembno vlogo in njih naklonjenost zaveznikom daje tem pobude, da so na pravi poti. Načela pravičnosti in poštenja imajo še pristašev na ogramnem prostoru sveta in naša bodo odmevala prav gotovo tudi v USA.

Proslava Hitlerjevega rojstnega dneva

BERLIN, 20. aprila. DNB. Listi prinašajo članke s slikami ob rojstnem dnevu Hitlerja. Pravijo, da je vodja spremenil Nemčijo v najmočnejši vojni stroj. Predvideval je že pred leti, da se bo nova vojna vodila pod vse drugačnimi pogoji kakor prejšnje. Prepričan je, da bo zmaga sila, ki je bolj oborožena in pripravljena. Sedanja vojna terja koncentracijo vseh nacionalnih in socialnih sil. Hitler je umel v vojski uvesti disciplino narodnega edinstva n duha. Vera v zmago nemškega orožja je velika in narod pozdravlja svojega vodjo v usodnih trenutkih vojne.

BERLIN, 20. aprila. DNB. Ob rojstnem dnevu Hitlerja je izdal vrhovni poveljnik nemške vojske general von Brauchitsch dnevno povelje, v katerem pravi: »Ob tej priliki ponovno svečano izjavljamo,

da stavljamo vse svoje sile v službo naloga, ki nam jih je zadal vrhovni šef države. Pripravljeni smo, da se vedno zrtvujemo za Nemčijo. Po 20. letih nas vodi vodja k slavi, on je omogočil edinstvo, vojaško silo, gospodarsko in kulturno obnovo Nemčije. Želimo, da bi se še dalje ponašal s svojimi vojakmi, ki se bore za svobodo in čast, pravico nove Nemčije. Poveljnik nemške mornarice naglašja v povelju, da se bodo mornarji borili do zadnjega za veličino države in zmago nemške mornarice nad premočnim sovražnikom. Poveljnik vseh zračnih sil Nemčije, Göring pravi v svoji zapovedi, da pripada Hitlerju ljubezen vsega naroda. Nemčija bo storila vse, kar je v njeni moči, da bo zagotovila narodu trajno zmago in bodočnost.

IZGUBE FINCEV

WASHINGTON, 20. aprila. Havas. Po poročilih ameriškega Rdečega križa je padlo na Finskem 18.000 mož, 40.000 jih je bilo ranjenih. Od civilnega prebivalstva je bilo ubitih 640, ranjenih pa 1500 ljudi.

ZELEZNIŠKA NESREČA

NEW YORK, 20. aprila. Reuter. Tako zvani Central Newyork Express je skočil iz tira. Ranjenih je 20, ubitih 5 oseb. Vzrok katastrofe še ni znan.

Nova angleška mornariška oporišča

RIM, 20. apr. Stefani. Stefani piše, da je angleška admiraliteta določila nova oporišča v kanalu med Škotsko in Irsko, kamor naj bi se zatekle vojne ladje, ki se ne čutijo v Firth of Fortu in Scapa Flow dovolj varne. Nemška letala se lahko udeležujejo na krajše daljave z norveških obal, zato je treba paziti na ladje britanske vojne mornarice, katere udarnost je zaradi blokade in raztegnjene fronte na sever precej oslabiljena.

KONEC ANGLEŠKE PODMORNICE

LONDON, 20. apr. Havas. Angleška podmornica Spinfild, ki je postopila štiri nemške transportne ladje in torpedirala »Admirala Scheera«, je na poti v britsko pristanišče naletela na nemško cisternsko ladjo in jo potopila. Štiri mornarje ladje je pripeljala s seboj.

IZ POMORSKIH BOJEV

LONDON, 20. aprila. Havas. Nekaj član posadke križarke, ki je bila napadena od nemških bombnikov, pripoveduje, da se je letalo spustilo nizko nad krov. Bomba je padla poleg ladje, eksplozija je ubila nekaj mornarjev.

AMERISKE DOBAVE

WASHINGTON, 20. apr. Reuter. V marcu je šlo iz USA za naslednjo množino dolarjev vojnega materiala: v Norveško 1.053.621, po večini letala, na Holandsko 439.868, v Francijo 5.641.145, v Veliko Britanijo 2.224.221, v Kanado 15.715.915 milijonov dolarjev.

NORVEŠKE ODDAJNICE UNIČENE

STOCKHOLM, 20. aprila. Havas. Ukazi mobiliziranim Norvežanom se bodo poslej pošiljali preko angleškega radia, ker so Nemci uničili glavne norveške postaje.

VSI TUJCI MORAJO IZ ŠVEDSKE

STOCKHOLM, 20. aprila. Havas. Od današnjega dne dalje je prepovedano vsem tujcem bivanje na švedskem. Izvzeti so samo Finci.

PREBIVALSTVO ITALIJE

RIM, 20. aprila. Stefani. Uradno se objavlja, da šteje prebivalstvo Italije po pravkar izvršenem ljudskem štetju 44.635.000 duš.

ORGOMNO ŠTEVILO TUJCEV V BELGIJI

BRUSELJ, 20. apr. Havas. Po popisu od 15. sept. do 15. oktobra lani je bilo na belgijskih tleh 131.423 tujcev in 120662 tujk, všteti tudi otroke izpod 16. leta starosti. To so le oni tujci, ki so se pravilno prijavili. Mnogi so medtem zapustili državo, ker so bili doma mobilizirani.

NOV GOSPODARSKI SPORAZUM MED ROMUNIJO IN NEMČIJO

BUKAREŠTA, 20. apr. Stefani. Danes bo podpisan gospodarski sporazum med Romunijo in Nemčijo, katerega določbe se bodo raztegnile tudi na področje Poljske in češkega protektorata.

ODNOŠAJI MED NEMČIJO IN TURČIJO NORMALNI

CARIGRAD, 20. apr. Stefani. Turški poslanik v Berlinu je novinarjem dejal, da so odnošaji med obema državama popolnoma normalni. V Ankari se vodijo pogajanja za novo trgovinsko pogodbo Nemčije s Turčijo.

SOVJETSKI DEMANTI

MOSKVA, 20. aprila. Havas. Agencija Tass demantira vesti o umiku čet 10 km od rumunske meje. Prav tako demantirajo vesti, da bi sovjetska Rusija želela sporazum z Japonci za proste roke v Evropi. Položaj na Daljnem vzhodu je tak, da sili prej Japonce k sporazumu z Rusi kakor narobe.

ODBITA PONUDBA

NEW YORK, 20. apr. DNB. Tukajšnji predstavniki danskih paroplovnih družb so odbili predlog angleških oblast, da bi se njih ladje vključile v zavezniško mornarico, ker da bodo v nasprotnem primeru smatrane za sovražne ladje.

Mariborska napoved: Spremenljivo, oblačno vreme, obeta se dež. Včeraj najnižja temperatura 21,3, danes najnižja 7,2, opoldne 17,5.

Italijansko nemško sodelovanje

RIM, 20. aprila. Stefani. Vsi listi razpravljajo o uradnem poročilu, v katerem se označujejo cilji in se poudarja pomen stalnih vojaških misij Nemčije v Italiji in Italije v Nemčiji, v katerih so razni strokovnjaki za posamezne vrste orožja. Nekateri teh strokovnjakov so prispeli nedavno v Rim, da vzpostavijo stalen kontakt med nemško in italijansko vojsko in okrepe sodelovanje Italije in Nemčije tudi na tem področju.

Slovenska žena – narodna delavka!

Josipina Cerinšek

Kaj je narod? To vprašanje se postavlja danes z večjo močjo nego kdaj koli poprej. Ne obravnava se samo v znanstvenih razpravah in na ljudskih shodih, z njim se bavijo državniki, parlamenti in vladne deklaracije.

Vendar menim, da nam da ključ za pravo pojmovanje naroda samo družina. Družina je celica naroda, žena pa je nositeljica družinske ljubezni.

Tri rane so, ki pritiskajo na našo domovinsko življenje in zavlačujejo njegov pravi nadaljnji razvoj. Naša domovina je domovina narodov, ki so bili stoletja drug od drugega ločeni. To dejstvo je krivo, da smo še vedno težko dostopne neposrednemu čutu za ono višjo življenjsko enoto, katera edina bi mogla zopet popraviti, kar je bila usoda zgodovine na nas samih zgrešila.

V to je poklicana v prvi vrsti slovenska žena. Ona s svojim javnim sodelovanjem mnogo lahko stori za svoj narod. Od naše inteligentke do preproste žene delavca naj sega to delo. Koliko lahko store v tem oziru naše zdravnice, profesorice, učiteljice, javne nameščenske, delavke in druge. Pritegniti pa je treba k delu za narod predvsem mladino. Mladina je up naroda! Te rečenice ne smemo tako razumeti, da je vsaka mladina vedno kažipot narodu k njegovim lepšim, boljšim usodi. Ne smemo in nečemo biti krivične. Kot naše premnoge stare borke za duhovni in materialni napredek naroda, klone tudi današnja mladina spriču idejnega, socialnega in gospodarskega kaosa, ki je vanj zašla družba. Ne more odgovoriti jasno in zanesljivo, kje tiče vzrok tega stanja, kod vodijo poti iz vseobče zmede. Ta mladina si mora poiskati novih idealov, naj se mimo svojega učenja ne udeležuje samo na sportnem ali drugem nevtralnem polju. Ali ni škoda časa in energije, ki jo troši mladina za tako neplodno delo.

Učiteljice in vzgojiteljice, zakaj bi ji tega ne povedale, preden se bo brezsmiselnosti takega svojega »delovanja« samna zavedla. Današnji čas terja koncentracije vseh zdravih sil, mladih in starih, zahteva koristnega, složenega dela, ki naj bi imelo za svoj neposredni cilj zagotoviti nam najosnovnejše pogoje za narodni in materialni obstoj. Slovenske žene imamo kot stan težke boje za seboj in še težji se nam obetajo z ukinitvijo službe poročenim javnim nameščenkam, pošarkam in drugim. Nižjim kategorijam tega stanu ni bilo nikoli bogve kako do, bro postlano. Uradniški inteligenčni sloj na je mogel nekaj povprečno dobro živeti in zadostiti svojim materialnim in duhovnim potrebam. Sodeloval je lahko izven svojega poklicnega dela povsod, kjer je šlo za gospodarski, socialni in kulturni napredek naroda, iz katerega je izšel.

Danes te naloge ne zmore več.

Potisnjen je na rob gospodarskega propadanja, v borbo za materialni obstanek. Gospodarska osamosvojitev stanu najprej, potem lahko zopet nadaljujemo delo za napredek vsega naroda. Slovenska žena se bo zavedala, da je treba dvigniti blagostanje vsega narod s tem, da si vsaka posamezna rodbina izboljša svoj položaj. V to ji pomagajo razna domača ljudska dela. Pri družinah naj se začne. V rodbinskem zatišju se godijo večsih pravi čudeži požrtvovalnosti in premagovanja samega sebe. Varčevati se pravi ne porabiti vsega naenkrat, ampak vsaj nekaj, pa naj bo še tako malo, prihraniti si za bodočnost.

Slovenska žena ne klone! Ne zanaša se na druge. Z lastnimi sredstvi in s svojim delom ter s svojo varčnostjo si skuša pomagati. Gospodarska neodvisnost naj bo cilj slovenskih žensk. Varčujmo tudi z zdravjem. Dolgo življenje v zdravju je narodovo bogastvo. Varčujmo s časom. Čas je denar. Z vsako minuto se da nekaj pridobiti, nekaj koristnega storiti za naš narod. Slovenska žena naj si pridobi potreben ugled. Slovenska žena bo kupovala samo domače proizvode pri slovenskih trgovcih. Učiti druge je treba ne le z besedo, ampak še bolj z dobrim vzgledom. Vzglede je mogoče pridigar.

Slovenska žena bo skušala ohraniti našo zemljo in jezik. Ona bo prelivala svoj jezik iz sebe v otroka, iz stoletja

v stoletje, ga čuvala kot najdražjo svetlinjo in ga ohranila iz roda v rod. Ona ne bo dala domovini samo teles svojih otrok — marveč predvsem dušo. Vzbudivila bo v otroku vse sile ljubezni, ter ga s tem priklenila na grudo, iz katere je izšel. Slovenska žena bo gojila ljubezen do naroda in knjige s tem, da bo širila domačo literaturo ter vodila propagando za naše knjige.

Slovenska žena! Kakor so naše matere nekoč dramile naš narod k svobodi, mu tudi sedaj pomagaj, da ohrani lepoto svojega jezika, da postane gospodarsko neodvisen, daj mu ljubezni, da vzljubi

svojo zemljo in spozna njeno pravo vrednost. Daj mu poguma, da ne postane malodušen, moči mu daj, da se bo vedno lahko boril z razumom in srcem za svoje pravice. Zakaj vsi vemo, dokler bo tlela v naših srcih ljubezen in varovala slovenski rod s svojim svetim plamenom, ga noben tujec ne bo mogel zapisati smrti. Slovenska žena bo vedno delovala za mir med narodi, daleč od nje bo staro sovražstvo. Zahteva pa zase popolno enakopravnost v družbi, tudi volivno pravico, da bo mogla z možem ravnati obami vršiti svoje težke in odgovorne naloge do svojega naroda.

Socialno gospodarski položaj našega kmeta

Vladimir Kreft

Z raztegnitvijo vojne na sever se je položaj zopet spremenil: vojna na Norveškem pomeni nadaljnjo etapo k razčistitvi sedanjega nejasnega stanja v Evropi. Medtem ko trajajo boji med zavezniki in Nemčijo za norveško zemljo, se za nekatere druge evropske predele še vedno vodi le diplomatska ofenziva, ki ima predvsem za poedine velesile gospodarski značaj. Zadnje dneve je posebna pozornost obrnjena na evropski jugovzhod, ki predstavlja važno politično in gospodarsko interesno sfero nekaterih velikih držav.

Razumljivo je, da vse to dosedanje prerivanje med velesilami ni moglo ostati brez posledic na jugoslovansko državno gospodarstvo in s tem na življenje slovenskega, hrvatskega in srbskega naroda. Gospodarski sistem in sedanji ustroj evropskih držav zahtevata izmenjavo blaga, pri kateri je denar le posredovalno sredstvo. Izmenjava blaga je

zlasti važna danes, ko dobiva gospodarsko življenje vedno bolj vojno obliko. Že znana pojava tako zvanih »življenjskih pretresov« je pokazala interesna področja evropskih velesil in povzročila posebno nekaterim manjšim državam nove skrbi in težave. Ti življenjski prostori so danes ona torišča, kjer se že in kjer se še lahko razvijajo nova nasprotja med zainteresiranimi državami.

Optimisti so domnevali, da pomeni vojna in z njo v zvezi naša stroga nevtralnost za nas nov gospodarski vzgon, od katerega naj bi imel predvsem večje koristi naš kmet.

Že kratek čas vojne pa je pokazal enakrat drugačno sliko. Naše gospodarsko življenje prihaja dnevno na nove težkoče, katere povzročajo v narodnem življenju motnje socialno-gospodarskega značaja.

Dvig cen industrijskim izdelkom in povišanje cen nekaterih kmečkih pridelkov

je prizadel socialno šibkega konsumenta, katerega odstotek je v našem narodu zelo velik; delavstvo in nameščenstvo zahtevata zato povišanje zaslužka; istočasno se tudi oglašja kmečko ljudstvo in se pritožuje nad nesorazmernim dviganjem cen njegovim pridelkom, s cenami potreščin, ki jih ono rabi. Z neprilikami pa se mora tudi boriti industrija, kateri primanjkuje potrebnih sirovin, zaradi česar grozi odpust delavstva in s tem nova brezposelnost.

Tako sledi težkoča težkoči in zadnje čase smo že večkrat čitali zahteve po omejitvi našega izvoza kmečkih pridelkov, o pomanjkanju dobre živine, o previsoki ceni pšenice, ki je posebno važna za Slovenijo itd., vse z namenom, da se vzkladajo potrebe konsumenta in producenta.

V regulacijo časov, v katerih živimo, je sicer naša država izdala nekatere uredbe, ki kažejo najboljšo namero, zaježiti pojavljajoče se nevšečnosti sedanje vojne dobe na socialno-gospodarskem področju. Uredbe so se pa v praksi izkazale kot nezadostne in predvsem niso kos upirati se interesom, ki jih hočejo imeti od sedanjega vojnega gospodarstva razni vidni in nevidni činitelji.

Vse te neprijetnosti gospodarskega življenja občuti tudi slovensko ljudstvo, posebno kmet, delavec, mali obrtnik in nameščenec, torej stanovi, ki tvorijo jedro naroda. To ljudstvo je sicer že v glavnem navadilo svoje živce na posebnosti današnjega časa, vendar pričakuje od države vso pomoč, katere mu pripada kot činitelju, ki je lahko danes ali jutri poklican v obrambo njenih življenjskih interesov.

Bremena imenovanih stanov za državo so bila vedno visoka in so tudi danes še ista. Kdor mnogo da, tudi mnogo potrebuje. Zato je bilo vedno in posebno pa še danes v interesu države, da posveti tem stanovom največjo pažnjo in skrb ter jih zaščiti, koliko se najbolj da.

Vsi vemo, da je trenutno nemogoče mnogo storiti, toda mislimo, da se eno vendar le da: ljudstvo naj se zaščiti pred špekulanti, ki ga v teh časih neusmiljeno izkoriščajo in odirajo. V tem pogledu se da zelo mnogo storiti; učinkoviti ukrepi v tej meri pa bodo vsaj v nečem olajšali socialno-gospodarsko stanje našega ljudstva.

Dragiša Cvetković Bolgarom

Sofijski listi prinašajo izjavo predsednika vlade Cvetkovića, ki jo je dal bolgarskim predstavnikom tiska, ki so se zahvalili za lep sprejem: »Zahvala je odveč, ker je naša dolžnost, da sprejmemo brate Bolgare, kakor vi sprejemate naše sonarodnjake. Z zadovoljstvom ugotavljam, da postajajo prijateljske zveze med našima državama vedno tesnejše in

da se naš sporazum ne omejuje le na okvir zaključnega pakta o večnem prijateljstvu. Izhaja iz duše dveh narodov, ki sta šla dalje od njihovih upravljavcev. Dva naroda, ki sta si blizu po veri in običajih, naroda, ki se med seboj spoštujeta in ki želita sodelovati na vseh področjih njunega življenja.«

Jugoslavija in Sovjetska Rusija

Kakor javljajo, bo naša delegacija odpotovala že jutri v Moskvo. Na čelu delegatov bo dr. Milorad Gjorgjević, v njej bodo med drugimi tudi dr. Milivoj Pilja in dr. Rudolf Bičanec iz Zagreba, industrijec Ivan Avsenek iz Ljubljane, kot tajnik delegacije dr. Drago Zalar iz ministrstva. V beograjskih krogih vlada za trgovinska pogajanja velik interes ter naglašajo, da bo imela Jugoslavija od tega velike koristi. Rusija lahko izvaža na debelo bombaž, dalje konopljo, antracit, koks in kameno oglje. Za nas je posebno važen bombaž. Doslej smo uvažali iz Rusije kameno sol s posredovanjem Romunije, zdaj jo bomo dobivali direktno. Ru-

sija bo nasprotno dober kupec za naš tobač, rude, cement, dalmatinski buhač in povrtino. Velik interes imajo Rusi za našo živino in živinske proizvode.

Konferenca SDS v Ljubljani

Kakor smo izvedeli, bo v četrtek 25. t. m. ob 20. v dvorani restavracije na ljubljanskem glavnem kolodvoru širša konferenca Samostojne demokratske stranke, na kateri bosta poročala delegata izvršnega odbora SDS gg. senatorja Vilder in Kosanović iz Zagreba o političnem položaju in aktualnih političnih vprašanjih.

Klic vojnih dobrovoljcev

Organizacija vojnih dobrovoljcev krajevine Jugoslavije v Ljubljani je kot sestavni del vsedržavne dobrovoljske organizacije po svoji ideologiji, po načelih in pravilih nepolitična organizacija, saj združuje vojne dobrovoljce — Srbe, Hrvate in Slovence — brez razlike prepričanja. Kljub temu pa je že po svojem bistvu poklicana, da čuva z vso resnostjo nad razvojem in rastjo naše skupne države Jugoslavije, za katero je dala življenje in mladost nepregledna vrsta njenih tovarišev. Iz brezkompromisne, krvave in zmagonosne borbe za ustanovitev Jugoslavije pred 25 leti izvira danes ogromna odgovornost za to, za nas vse odredilno državno tvorbo — to pa je obenem tudi legitimacija, da vojni dobrovoljci ob nevarni uri svarijo, svetujejo in povedo, kar se mora povedati.

Tak nevaren čas je tu. Ena tretjina

zemeljskega prebivalstva je oborožila svoje čete, da se vsak trenutek lahko spopadejo v smrtonosni borbi na življenje in smrt. Zdrav razum narekuje tudi nam, da zberemo vse moči, da bi nam preteče orjaško obračunavanje med velesilami ne zažgalo našega skupnega doma in nas ne potegnilo v pogubonosni vrtinec.

Kdor se hoče ohraniti v takem času, mora biti močan, močan pa je le tisti, ki je urejen, edin in složen. Z neizmerno bridkostjo in gnevom gledamo vojni dobrovoljci, kako se premnogi odgovorni in neodgovorni elementi v državi ne zavedajo zgodovinskega in nevarnega časa, pa z nepopisno lahkomišelnostjo in sebično zlobo rušijo obrambne zidove, ki čuvajo našo največjo svetinjo Jugoslavijo. Potvarjajo to, kar so z muko ustvarili najboljši sinovi Jugoslavije.

Odveč bi bilo poudarjati posebno težki položaj Slovencev v tem času; še težji je kot je bil pred začetkom svetovne vojne l. 1914. Takrat je bila nacionalna dolžnost: boj za svobodo, ki je še nismo imeli; danes pa gre za obrambo svobode, ki jo že imamo. Toda naša nacionalna pripravljenost ni boljša kot je bila l. 1914. Zadnji čas je, da napravimo konec pretiranemu individualizmu in se združimo vsi v zavesti skupnega izvora in usodne povezanosti kakor je to v borbi za naše narodno osvobodjenje pokazala srbska vojska z vojnimi dobrovoljci.

Tudi danes nam nihče ni bližji kot so nam blizu bratje Srbi in Hrvati. Zato tesno strnjeni okrog našega mladega kralja Petra II. moramo biti vedno pripravljeni na to, da bomo branili sebe sami s svojimi lastnimi sredstvi in s svojo lastno krvjo; kajti edini varen in svoboden dom za vse Slovence, Hrvate in Srbe je Jugoslavija. To je naš življenjski prostor in njegov zemljepisni položaj ter vojaško-politični pomen nam nalagata

27. IV. - 6. V. 1940

XVII.

Salon avtomobilov

»Goriva in njih uporaba« — Poljedelski stroji — Vino — »Poletje gospodinjstvo« — Turizem — Narodna ročna dela.

Na železnicah od 22. IV.—11. V. brezplačen povratek, na jadr. parobrodih višji razred za ceno nižjega.

Ogledi po deželici Kobanski

Ivan Robnik / Prirodne in narodopisne skice premaio obiskane meje

Zahodno od Maribora, med Dravo in Pesnico je gorski svet, ki se ponaša z dvojnimi imenoma. Uradi in šole ga nazivajo Kozjak, Pohorci pa že od pamтиве »Kobansko«. Domačini sicer ne marajo biti Kobanci, ker so mnenja, da je ta naziv zanje ponižujoč in zato žaljiv. Toda v zmoti so prav tako kakor njihovi sosede na desnem dravskem bregu, ki trdijo, da se rodi krvavi Pohorci šele onstran Zigarovega vrha.

ZAKAJ KOBANSKO?

O izvoru imena »Kobansko« so znane tri razlage. V podravskem narečju je v rabi izraz »koblja« in Podravsčani poznajo na primer kobljo muho, koblji hlev in koblji gnoj. Tako je nastala domneva, da se je prebivalcev Kozjaka zaradi kobljere ali konjereje sčasoma prišlo ime »Kobanci«. Resnica bo pač v tem, da je taka modrost od kobljih muh, nikakor pa ime Kobancev.

Prav tako šepava je tudi druga verzija, ki se opira na tečne in okusne »gobance« — v Prlekiji nazivajo »gibance« —, ki so šle v slast posebnim Pohorcem. Ti so baje z gobancami vred pogostili tudi goltnik »g« in iz gobancev ustvarili Kobance. Bog daj dobro vsem, ki so v debelih letih sebi v mast in kobanskemu imenu v čast praznili jerbace »kobančih gobancev«.

Tretji način tolmačenja korenini v zgodovini. Kozjak je po svoji legi izpostavljen mrzlim severnim vetrovom, vihram in burji. Proti takim vremenskim pojavom so se prebivalci zaščitili s posebnim plaščem, nekako pelerino iz lipovih ali vrhovih vitric. To odelo so imenovali kabanico. Iz iste snovi kakor kabanica je bil tudi klobuk, ki je imel tako široke kraje, da so pokrivali ramena. Oboje je nastalo v oni dobi, ko je še pastirstvo zavzemalo važno mesto med stanovmi.

Okoliški svet je ljudi, ki so nosili kabanico, nazivali Kabanice, pozneje pa Kobance. Tega mnenja je tudi naš zgodovinar prof. Baš in z njim oni stari Pohorci, ki se že dvajset let plazi po kobančih brdih.

Ime Kozjak predstavlja skupno ime le za vinorodno rebro severozahodno od Urbana. Ta predel imenuje domače narečje KOJ-ZJENK, kar pomeni Kozjak. Vsekakor beseda Kobansko ne zveni ušesu manj prijetno in je vesel pojav, da je mladi rod vrnil čast zgodovinskemu imenu, to je mladina, ki se je pravkar s prireditvijo »Kobanskega tedna« postavila z uspehi svojega smotnega in vztrajnega dela, zlasti s predloženim kobanskim svetom izpod čopiča kobanskega umetnika Ljuzeta Sušmeilja.

Ko smo si tako na jasnem glede naziva, pa se na krilih svojega duha dvignimo na kratek izlet po kobanskem svetu, ki kljub omalovaževanju vendarle v pomladi in jeseni nakrkljuje svojega tekmeča, razkošno Pohorje.

PRIJAZNI SV. URBAN

Cerkvica sv. Urbana stoji 595 m visoko. S tega vrha, na katerem CMD vsako leto prižiga kresni ogenj, je očarajoč razgled na Slovenske gorice. Cerkvico je 1861. blagoslovil vladika A. M. Slomšek. O njem pripovedujejo, da je po cerkvenem opraviilu nenadoma izginil. Kamniški župnik in vse spremstvo so bili že v skrbah zanj. Po daljšem iskanju so izsledili škofa v grudi domačinov, s katerimi se je bil zapletel v živahen razgovor.

Prezvršeni, vse je bilo že pripravljeno, a vas ni bilo nikjer. Bili smo v hudih skrbih in smo vas šli iskat.

Saj veste, da mora biti pastir pri svojih ovčkah! je odgovoril Slomšek.

Na grebenu proti zahodu se vrstijo v južnih legah skrbno obdelani vinogradi in sadovnjaki, odsojno pa iztrebljeni gozdiči in objedeni pašniki. Na jasi za dolgim ovinkom se v dolini ob Pesnici prikaže Zg. Sv. Kungota. V tej smeri se odkrivajo gorice pravega Kozjanka. Ko sem leta 1899. opozarjal tamkajšnjega vinogradnika na trtno uš, nujnost rigoliranja in cepitev vinske trte, se mi je očka odrezal: — Uš je na glavi, pa nikoli na trsu. Kmalu nato sem mu dal priliko, da je pod lupjo pogledal živo uš na trti. Popraskal se je po glavi: — Kuga no, zaj pa vidim, da smo hoba dva ušiva, jaz in trs. Bo pač treba rigolati.

Za gozdom je ozka gorska dolinica, zvana »Log«. To je prvo sedlo na Kobanskem ter razvode med Dravo in Pesnico. Kako veselji bi bili kmetje ceste, ki bi preko tega sedla in

Sobra vezala Bisternico ob Dravi z Zg. Kungoto ob Pesnici. Toda sedaj nimajo nikakega izgleda za njeno ureditvijo.

NAPREDNI SV. KRIŽ

Po precej strmim klancu prisopihamo na masivno rebro. Na 583 m visoki planoti in na strmcu pod njo se kopičijo bele hišice s prijazno cerkvico v sredini. To je Sv. Križ, dika gorskih vasi. Križevčan je vzor kmeta. Razsoden in delaven, varčen in skromen. Ni izgubil smeri in se ni prevzel v letih gospodarske konjunktive, vzdržal se je na površju tudi v krizi ter si skozi vse veke ohranil svojo slovensko zemljo in jezik. Vzorno rad pomaga bližnjemu v nesreči.

Že pred 40 leti sem tukaj pri Sv. Križu uveljedil smučanje. V kratkem času je bila vsa mladina na deskah ali pa na starih dogah. Ko sem nekoč prifrčal z razprto pelerino po strmi nizdol, se me je prestrašil stari oče Feri, ki je rekel: — Ježeš, ježeš, sn že mislo, de se Lucifer prpele po majo dušo!

OD SEDLA K SEDLU

Dobre četrte ure zahodno od vasi je križevsko sedlo (500 m). Tu je prehod iz Bistriške v Radiško grabo in po teh dveh iz Bistricice v Dravsko dolino k Sv. Juriju ob Pesnici. Pod sedlom zavije potok Spodnja reka ali Bistrica proti jugu in vrti kolesja mnogih žag in mlinov. Stari kolovoz z vsakodnevnim živahnim prometom so že pred desetletjem pričeli razširjati v okrajno in avtomobilsko cesto, kateri je cilj Pesniška dolina. Doslej je zgrajenih komaj nekaj kilometrov.

Ves vzhodni del Kobanskega, od Košakov do sedla ima značaj hribovja. Na njem zori koruza in uspevata vinska trta in pravi kostanj. Nad sedlom se Kobansko polagoma dviguje v gorovje in doseže z Zavarčevim vrhom višino 924 m. Lovce bo zanimalo, da se pohorski divji petelin izpod Sv. Areha vozi po zračnih višavah v svate kobanski divji kurni na Zavarčevem vrhu.

Severnozahodno pod tem vrhom je tretje sedlo in razvode med Bistrico in Zg. Pesnico. Na sedlu so Zlemberski ribniki, vendar že onstran državne meje. Iz ribnikov izteka Bistrica, ki se pod Selinico izliva v Dravo. Zlembrsko sedlo je torej prvo razvode med Dravo in Muro.

SV. DUH NA OSTREM VRHU

Po enournem pešačenju stojimo pred vasico Sv. Duh na Ostrem vrhu (907 m). Tu so 3 hiše in 4 gostilne. Prostorno romarsko cerkev je leta 1675 postavila vdova roparskega vitez iz Zlembrskega gradu, da bi rešila dušo svojega moža. Po ljudskih pravljici se je na skali pod vrhom prikazal sv. Duh v podobi goloba, kar je baje dalo povod za zidanje cerkve.

Sv. Duh na Ostrem vrhu je daleč naokrog znana romarska božja pot, planinci pa ga radi obiskujejo zaradi prekrasnega razgleda. V avstrijskih časih je bil poleg Sv. Križa edina slovenska trdnjava na Kobanskem in to po zaslugi nadučitelja Majcena in župnika Segule.

Zahodno od Sv. Duha se svet naglo znižuje in sosedni Gradišče leži komaj 500 m visoko. Četrte ure severno od Sole teče državna meja, kjer je četrti prelaz na Kobanskem. V dobi fužin je bil preko tega prehoda živahen promet med Sv. Ožboltom ob Dravi in Lučanami ob Zg. Pesnici. Danes je ves promet iz Gradišča, Kaple in Sv. Duha usmerjen v Dravsko dolino in je zaradi tega kolovoz ob Črnenici hudo razdrapan. Že pred 10 leti so pričeli s

preureditvijo in razširitvijo kmečke kolobace v avtomobilsko cesto, toda še vedno čaka nadaljevanja.

Pod 960 m visokim Sršenovim vrhom ždi na rodovitni planoti vas Kapla. V narodnem oziru Káplani — v narečju Kaplčani — niso bili tako odporni kakor Duhovčani ali Križevčani.

Kakor pripoveduje Ante Beg v svoji brošuri o slovensko-nemški meji na Stajerskem, so bili predniki teh Káplanov bolj odporni in uporni. V revolucionarnem letu 1848. so tudi oni po zgledu kmečkih puntarjev uprizarili upor. Dne 30. marca so se oboroženi s preklami zbrali pred cerkvijo in ponosno javili župniku, da gredo v Arvež davke odpraviti. V trg so prilomastili s takim hrupom, da se jih je rentmojster rsično ustrašil, jim vse obljubil in jih lepo prosil, naj se vrnejo domov, čez teden dni pa pošljejo svoje pooblaščenice, češ, do takrat bo lahko govoril s samim ministrom. Sedmi dan se je delegacija s pogumom poslavljala od Kaple, a gredoč izgubljala pogum, čim bolj se je blizala Arvežu. Tik pred trgov je samo še en sam delegat obdržal srce na pravem mestu in stopil pred rentmojstra. V tem trenutku so ga zgrabile vojaške roke in konec je bilo punta Káplanov.

Z Remšnika se divi oko lepoti zapadne Dravske doline z rodovitnim marenberškim poljem, kateremu dajejo sloves moderni hmeljski nasadi. Podružnica te župnije je Sv. Pankracij (900 m), ki se glede razgleda lahko kosa s Sv. Duhom.

Po grebenu ob državnji meji in preko Kapnarjevega vrha (1049 m) pridemo na Radeljsko sedlo, ki znači že peti in najvažnejši prelaz čez Kobansko. Po Slovenskem je mnogo imen z istim deblom, zato sem mnenja, da tudi ime »Radele« ni nemškega izvora.

Iz Marenberga preko Radla v Ivnicu in dalje proti Lipnici in Gradcu se je že nekaj vršil tako živahen osebni promet, da so že v času Avstrije tod čez zgradili okrajno cesto in jo vedno vzdrževali v dobrem stanju.

PRI SV. PRIMOŽU

Na 806 m visokem in najlepšem sedlu Kobanskega si je postavil hram molitve Sv. Primož. Tu uživa turist najlepši razgled na Dravsko dolino, vse severne vzpetine Pohorja, na Uršljo goro in Peco, vmes med obema pa tudi na Ojstrico v Savinjskih planinah. Vse skupaj je nebeško lep košček našega slovenskega sveta.

Za Sv. Primožem je najglobokejša zaseka v kobanskem gorskem trupu. Je to dolga in temna globača, na dnu katere med pečinami žubori in se peni Bistrica, ki oddaja svojo energijo tovarnam na Muti in morajo težka kladiva »bunkati, bunkati noč in pa dan«.

Onstran Bistricice na hudem strmcu in 1060 m visoko so se vgnezdile Pernice. Čez Čičkove peči tik ob državnji meji in mimo Sv. Urbana dospemo na zadnji najvišji vrh Kobanskega, na Kosenjak (1522 m). Na sredini med njim in Dravogradom je Ojstrica.

Glede kobanskega narečja in ljudskih šeg bi bilo omeniti, da tvori Bistriška globača nad Muto prelomnico med vzhodnim in zahodnim Kobanskim, ker v slednjem že narašča vpliv koroškega življa in sicer sorazmerno z bližanjem silišč koroški meji. Na skrajnem vzhodu, na brdih okrog Sv. Urbana pa se narečje staplja z onim mariborske okolice. Križevčani govorijo slično Pohorcem na nasprotni strani Drave, samo manj zategnjeno. Značilno je narečje na Slemenu pod Zavarčevim vrhom in na Kapli. Tu se čuje čisti opisovalnega deležnika preteklega časa

Dr. Marković o reorganizaciji Evrope

Na seji madžarskega društva pravnikov v Budimpešti je predaval naš pravosodni minister dr. Laza Marković o mednarodnem pravu in politiki. »Obstajajo dve poti za izpremembo organizacije med narodi. Po eni metodi bi se lahko pristopilo k stvarjanju višjega organizma, ki bi ne posegal v prerogative držav, članice konfederacije. Ustanovila naj bi se tedaj federalna unija Evrope po

zgledu Zedinjenih držav Ameriških. Drugi način novega sožitja Evrope bi naj bil v prostovoljni odpovedi suverenosti držav in sprejemanju mednarodnega prava kot obveznega pravila za odnose med narodi. Mednarodno pravno pa mednarodno politično razsodišče je pa neobhodno potrebno za formiranje novega, pravičnejšega sveta.«

Zakaj je pri nas modra galica tako draga

neprestano čuječnost in skrajne moralne ter fizične obrambne napore.

Iz omenjenih razlogov dajemo vojni dobrovoljci danes pobudo v tem smislu, da vabimo vse naše nacionalne, kulturne in politične organizacije k takojšnjemu najodločnejšemu, načelnemu konstruktivnemu delu. S sestanki in shodi, z govori in predavanji, s peresom in s kleno besedo brez praznih fraz je treba med članstvom in narodom od moža do moža, od žene do žene — neprestano pojasnjevati, kaj resnično koristi ohraniti s tako težkimi žrtvami najboljših od nas priborjene tako dragocene svobode — in kaj ji nevarno škoduje s strani tistih, ki jim je nezasmušeno padla v naročje. Tako se bo hitro ustvarilo zdravo in pozitivno javno mnenje, kar bo v največjo oporo naši hrabri narodni vojski pri izvrševanju njenih velikih nalog.

Naši kmetovalci, predvsem vinarji, pa tudi sadjarji, poljedelci in vrtnarji so v velikih skrbih, kako bodo letos zmagovali povečane cene modri galici. Podražitev na lansko ceno bo namreč znašala nemara 50%, ponekod pa še mnogo več. Poročila o tem so različna. Mislimo, da se ne motimo, ako napišemo, da bo modra galica v Sloveniji stala najmanj din 7.50 za 1 kg. Samo toliko kvečjemu tedaj, ako bo nabava modre galice preudarno urejena po naših vodilnih kmetijsko-gospodarskih ustanovah. Na vsak način pa tokrat ne bo držalo tisto staro, preizkušeno pravilo vinogradnikov: 1 liter vina — 1 kilogram modre galice!

Naša vlada si je mnogo prizadevala, da bi to vprašanje rešila čim bolj ugodno za potrošnike modre galice. Ministrski svet je tudi dovolil pri vagonskih prevozih blaga nad 300 km 30% popusta na

voznini. Cena bakru, ki je poleg žveplove kisline glavna »surovina« za napravo modre galice, v kateri ga je 25%, je odločilna za določitev cene temu pripravku, odvisna pa je od boljše ali slabše volje dotičnega kartela na svetovnem tržišču, ki ga še ni bilo mogoče zrušiti ali vsaj oslabiliti. Sedanje vojne razmere ga seveda celo krepijo in podžigajo...

Največ poročajo iz Gospodarske Sloge v Zagrebu o ureditvi preskrbe z modro galico na področju banovine Hrvatske. Ban Hrvatske dr. Šubašić je baje določil največjo ceno din 6.68 za kg postavljeno (franko) vagon tovarna. Za velikega kupca in posredovalca je k tovarniški ceni prišteti resnične stroške prevoza do kraja prodaje, potem izdatke za javne dajatve in takse ter 12 par zasluska. Pri prodaji na drobno gre prodajalcu za druge stroške in zaslužek do 100 kg največ

50 par, nad 100 kg pa največ 30 par od 1 kg modre galice. Iz tega je že razvidno, da bodo modro galico razmeroma najdražje plačevali po dalmatinskih otokih, do koder je — razen dolge poti — mnogo prekladanja in prekrčevanja radi neizogibnega dragega prevoza po morju. Povsod pa se bo pokazalo, kaj zmoro naše kmetijsko-nabavljalne ustanove, ki bi naj i letos bile zdrav regulator cene modri galici!

Bakra in žveplove kisline je v Jugoslaviji mnogo nad lastno potrebo. Izdelovanje modre galice je razmeroma zelo preprosto. Pereče vprašanje o čim bolj ugodni preskrbi našega gospodarstva z modro galico, ki služi še mnogim drugim, nekmetijskim svrham, bo dokončno rešeno tedaj, ko bodo bakrena ruda, baker in žveplove kisline v naših rokah.

Andrej Zmavec

Mlada diva pred režiserjem.

— Ne pozabi si umiti vrat, prihodnji naš film bo barvan.

brez e. Takole se zrepenci užaljeni Slemenčan: »Seklja trdmana, če boš se nokret rekl, te bom tak vsekl, de ti bo pr nousi vunta kri prtekle«.

BOJ ZA OBMEJNE SLOVENSKE ŽUPNIJE

Pogrešno bi bilo, ako bi ob koncu prezrli važen in zanimiv zgodovinski razplet, ki ga pokojni prelat dr. Fran Kovačič popisuje v svoji knjigi »Anton Martin Slomšek«. Med drugim čitamo:

»Dosledno je Slomšek zahteval, da se lavantinski škofiji priključijo tudi župnije s slovenskim prebivalstvom v graškem političnem okrožju, sekovski škof in vlada pa sta stala na stališču, naj bo politična meja med graškim in mariborskim okrožjem tudi bodoča meja med lavantinsko in sekovsko škofijo. Slomškova zahteva je bila upravičena ter so

PFAFF
ŠIVALNI STROJI
IGN. VOK. TAVČARJEVA 7

jo podpirali tudi duhovniki in verniki obmejnih krajev. Če se potegne politična meja kot meja škofij, bi prišlo v sekovsko škofijo 12 župnij, ki so potrebovale slovenske duhovnike in okoli 30.000 Slovencev bi bilo obsojenih, da zgube svoj materinski jezik v cerkvi. Lavantinski škofiji naj bi se priključile naslednje župnije iz graškega okrožja: Apače, Marija Snežna, Spilje, Gomilica, Lučane, Sv. Duh na Ostrem vrhu, Kapla, Arvež, Travnik, Ivnic, Sv. Lovrenc na Radlu, Sv. Ožbalt pri Ivnici.

V lučanski župniji so najmanj štiri petine župljanov govorile slovenski, le v Lučanah in v dveh majhnih sosednih občinah se je deloma govorilo nemški, a še ti Nemci, večinoma priselenci, so kot krčmarji in trgovci z ljudstvom morali govoriti slovenski. Sv. Duh in Kapla sta bili takrat čisto slovenski župniji in se je tudi služba božja vršila v slovenskem jeziku. Pri ivniški podružnici Sv. Antona na Radlu je bila celo slovenska služba božja. Župniki teh župnij so vedno morali klicati na pomoč slovenske duhovnike, zato je gomilski župnik postavil pravilno načelo: kjer je v obmejnih župnijah potrebno slovensko pastirovanje, naj se župnija priklupi lavantinski škofiji. Toda sekovski škof se je krčevito držal politične meje med obema okrožjema, ker je vedel, da je vlada za njim. Ko je Slomšek videl, da je v nevarnosti sploh ves načrt, je s krvavečim srcem »za sedaj« priznal okrožno mejo kot škofijsko, z izrecnim pridržkom, da se mora to svoj čas popraviti. A Slomšek je prejel zatisnil oči. Kmalu po letu 1859. je zagrizeni nemški liberalizem postal vsemogočen. Iz navedenega povzamemo dvojce: prvič, da so s v času od 1859. leta do danes, to je v 80 letih povrnile k Sloveniji samo štiri župnije, 8 slovenskih župnij, med temi 6 na Kobanskem pa je za vedno utonilo v nemškem življu, in drugič, da ni bilo škofa Slomškega, bi danes tudi ne bilo našega dela Slovenije tostrah Save.

Novice

Na milost in nemilost izročeni draginji

Zadevščina postaja čedalje zanimivejša. Namreč ta zadevščina z draginjo in njenim pobijanjem. Kakor rečeno, vse je bilo v strogi pripravljenosti: postave, činitelji vseh vrst, odločujoči, merodajni, poklicani, pristojni in odgovorni, zažugane tako hude kazni, da bi slehernemu špekulantu že v sanjah morale miniti vse skomine po mastnem dobičku... in vsi smo bili pomirjeni: Naj le poizkusi draginja, ta lačna in lakomna zverina, udreti v milo našo domačijo, polomila si bo zobe ob železni mreži strumno organizirane obrambe.

A glej čudo veliko: železna mreža je pokazala vse polno lukenj, draginja je z lahkoto smuknila noter in zdaj hodi okoli po mili volji kakor tisti svetopisemski rjoveči lev in gleda, kaj bi vse požrla.

In tako smo izročeni draginji na milost in nemilost. Vsak dan trepečemo pred kakim novim njenim napadom. V strahu legajo našo gospodinjne spat: kaj se bo jutri spet podražilo? Moka, sladkor, olje, mast? Noben dan nisi varen, že sam ta panični strah žre živce. Zdaj je celo naša vrla monopolska uprava... no, da, s krvavečim srcem je morala milijone zvestih kadilcev pograti, če že ne v jok, pa vsaj v škripanje z zobmi. In to kar čez noč! Da si nihče ni mogel niti zavojčka cigaret stare cene še vzeti s seboj za spomin na izgubljeni raj. Strašni časi!

Med svetovno vojno je bilo tako, da so samo vojskujoče se države trpele pomankanje, tam je razsajala draginja, v nevtralnih državah, ki so delale sijajne kupčije, pa je cvetelo blagostanje. Pa če je že tudi tu bilo draginje, je bilo pa tudi denarja. Tako smo tudi mi upali, da nam bo naša nevtralnost v prid in hasek. Toda kakor je dandaneš vse narobe, je narobe tudi s sedanjo vojno: vojskovalcem se godi dobro, nevtralcem pa slabo. Čudni časi!

Da je naše domače tržišče več ali manj odvisno od svetovnega tržišča, to je jasno in je tudi razumljivo, če se je to in ono blago podražilo. Toda vse polno je stvari, ki niso v nobeni vzročni zvezi, niti neposredni niti posredni, s svetovnim trgom ali mednarodnim položajem, ne z vojno ne z nevtralnostjo, stvari, ki jih niti ne uvažamo niti izvažamo, ki jih imamo doma toliko, da ne vemo, kam z njimi — pa se tudi dražijo. Tega preprosti človek ne more razumeti. Kakor tudi ne more razumeti, če se je v dobavi blago podražilo za 10 odstotkov, zakaj mora potem v prodaji poskočiti kar za 50 ali še več odstotkov. Ali mora res vedno biti zaščiten le dobiček? In vedno le trpeti konsument?

Je naravnost neverjetno, kaj vse se pri nas ne draži. Menda je draginja kakor

epidemija, ki okužuje prav vse, kar je naprodaj. Greš kupit zobotrebce: sveženjček, poprej 25 par, stane sedaj 50 par. Na tvoje začudenje ti razlaga prodajalec: »Ja, veste, ko se je pa les tako podražil...« Dobro, to z zobotrebci ni nobena afera, tudi niso nobena življenjska potrebaščina. In za nadomestilo lahko služi ošiljena vžigalica. Važneje je, da imaš sploh še kaj trebiti iz zob... Ampak značilen je ta primer z zobotrebci. Kakor tukaj, tako je povsod in v vsem.

Imamo uredbo o pobijanju draginje z vsem zadevnim aparatom. Ampak to je samo na papirju. V praksi pa je nenapisana uredba o gojenju draginje. Neki veliki državnik je rekel: Kakršno je ljudstvo, takšne ima razmere. Razmere na našem tržišču so danes čudovite. Potemtakem smo čudovito ljudstvo. ejo.

„K tragičnemu dogodku v Hrastniku“

Z ozirom na vest, ki smo jo priobčili pod tem naslovom 18. t. m., smo prejeli od »Tovarne kemičnih izdelkov v Hrastniku d.d.« popravek, ki pravi, da je g. Emanuel Zelenka, rojen v Trstu, naš državljani kakor tudi njegov brat Karol Zelenka, ki je nameščen v isti tovarni. Tovarna nam nadalje sporoča, da je gospod Emanuel Zelenka po narodnosti Jugoslovčan in član različnih jugoslovanskih društev in organizacij. G. Emanuel Zelenka po storjenem dejanju ni izginil, marveč se je takoj javil orožništvu. Z druge strani se nam poroča, da je oče Emanuela Zelenke, upokojeni višji uradnik bivše južne železnice, sicer doma iz Sudetov, po narodnosti pa Čeh. Njegov sin Emanuel, ki ima tudi ženo iz slovenske narodne rodbine, je naš sonarodnjak, dočim se je njegov brat Karol Zelenka, ki je tudi uslužbenec kemične tovarne,

pod vplivom prof. dr. Binderja na ljubljanski realki že kot dijak odtujil našemu narodu. Prav tako je ravnatelj »Tovarne kemičnih izdelkov v Hrastniku« g. Prochaska, ki je sudetski tujerodec, znan po svojem našem narodu nasprotnem mišljenju in udejstvovanju. Ravnatelj g. Prochaska je odredil, da je bil ustreljeni delavec Viljem Gačnik že pred dvema letoma iz narodnostnih ozirov odpuščen iz službe in ga navzlic neprestanemu mole-dovanju ni hotel več sprejeti nazaj, kar je povzročilo nesrečni slučaj, da je Emanuel Zelenka menda v silobranu rabil orožje.

Nesrečni slučaj v Hrastniku je vsekar razkril nujno potrebo, da se v narodnem in državnem interesu napravi pri ravnateljstvu tamošnje kemične tovarne konec nevzdržnemu tujerodnemu pašaluku, ki se je obdržal v vsej svoji škodljivosti še izza časov bivše Avstrije.

c Mezdno gibanje v Storah. V Storah so delavci v železarni pričeli mezdno gibanje. Zahtevajo zvišanje mezd in kolektivno pogodbo.

c Potok Mozirnice so pričeli regulirati. Banská uprava je v ta namen odobrila 45.000 din. Tujsko-prometno društvo v Mozirju po 5000 din. Toliko bodo znašali regulacijski stroški. Dela bodo končana do konca meseca maja.

c Hmeljarski labor bo v Zalcu v Roble-kovi dvorani 2. maja ob 10. dopoldne.

c Novi grobovi. V bolnišnici so umrli: 58letni podpreglednik fin. kontrole v pok. Ivan Blagotinšek iz Celja, 70letna žena rudarja Marija Golouh iz Dola pri Hrastniku in Florijan Zaspan iz Rankovcev pri Rog. Slatini.

c Ko so v vinogradu kopali, je v prepiru udaril posestnik Ivan Kristan z motiko po rebrih 52letnega delavca Skrbineka Ignaca iz Kamenika pri Smarju.

c Nesreča v kamnolomu. 32letni delavec Matevž Kranjc je v kamnolomu v Galiciji pri Celju pripravil naboj za razstrelitev skale. Pri tem se mu je vnel smodnik. Ožgalo ga je po glavi in obeh rokah. Zdravi se v celjski bolnišnici.

c Ne obešajte se na vozove. 9letni šolar Lavbič Andrej od Sv. Jurija pri Celju se je obesil na cesti na vozeči voz. Pri tem je prišel z desno nogo med kolo, ki mu je nogo težko poškodovalo.

c Ponesrečen kolesar. Pod tem naslovom smo prinesli v sredo vest, da se je ponesrečen Anton Škore vozil brez luči. Prizadeži nas prosijo ugotovitve, da je imel na kolesu luč, ki pa je ugasnila pri nesreči.

c Gostovanje ljubljanske opere. V torek, 23. t. m., ob 19. gostujejo ljubljanci. Uprizorili bodo Dvorakovo opero „Rusalka“. Sedeži so še na razpolago in se dobe v Slomškovi tiskovni zadrugi.

NAPOTNIK JAKOB PODLEGEL POŠKODBAM

Te dni smo poročali, da je v Zavodnjem nad Topolščico mlad posestnikov sin s kolom udaril Napotnika Jakoba, katerega so prepeljali v bolnišnico. Starček je v sredo ponoči podlegel poškodbam. Za poškodovanca se ni poškodovalec niti zmenil, ker je menil, da ponesrečenca ne bo mogoče zaslišati in da bo odnesel tajne s seboj v grob. Toda zmotil se je, ker je Napotnik po prevozu v bolnišnico bil še toliko pri močeh, da je izpovedal, da ni padel z gospodarskega poslopja, kakor so izpovedali spremljevalci, temveč je padel zaradi udarca, katerega mu je dal Berglez Rudolf, 25letni sin posestnika v Zavodnjem nad Topolščico. Sodišče je uvedlo strogo preiskavo, odrejena je tudi sodna obdukcija, ki bo ugotovila, kaj je povzročilo smrt.

c Kulturni večer v Sevnici. Naš koncertni pevec g. Slavko Lukman je prišel iz tujine v našo lepo slovensko zemljo ter prireja koncerte po večjih mestih. Odločil se je tudi, da pride v Sevnico, da bodemo imeli priložnost njegov lepi glas. Solistični koncert bo 28. t. m. ob 20. uri v Slomškovem domu.

Pomlad v planinah

V Triglavskem pogorju so do konca aprila oskrbovane Staničeva koča, kjer leži v obliči še vedno 150 cm snega, izboren srenec, ter koča pri Triglavskih jezerih, kjer je še vedno 120 cm snega, deloma srenec. Smučarji, ki so v teh solčnih dnevih v teh planinskih predelih ne morejo preživeti izborne smuke po zalitem smuškem terenu. Ko sedaj v dolini že cvetlje brsti, je zgoraj v planinah še najlepša prilika za smučanje. Enako je tudi na Komni, kjer je še 90 cm snega. Planinci-smučarji, ki se niste izrabili ugodnih dni za smučanje ali ki ste imeli „smolo“ pri izbiri vremena v letošnji zimi, pohitite še sedaj v zadnjih dnevih spomladanske smuke v planine. Na Vršču je še tudi 90 cm snega. Erjavčeva koča je oskrbovana ob sobotah in nedeljah. Sonca pa se naučite na Krvavcu in na Veliki Planini, kjer sta planinski koči dostopni tudi pešcem. Dom v Kamniški Bistrici, pa je prav lahko dostopen spomladanskim izletnikom.

Podružnica CMD v Slovenjgradcu

Te dni je bil občni zbor moške podružnice CMD v Slovenjgradcu. Zborovanje je vodil predsednik g. Grmovšek Miloš in pozdravil vse navzoče, posebnost pa zastopnika oblasti okrajnega načelnik dr. Hrašovca Frana in podal podrobno poročilo o delu podružnice v preteklem letu. Iz njegovega poročila povzemamo, da si je podružnica prizadevala uresničiti na zadnjem občnem zboru načrtani program. CMD je priredila kresovanje na predvečer goda slovenskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda na Rahtelu in na Plešivcu. Sodelovala je na taboru Legije Koroških borcev na Plešivcu in SPD in sta se oba tabora spremenila v mogočno manifestacijo narodne misli na severni meji. Priredili so še družabni večer združen z Nušičevo komedijo »Navaden človek«. Predsednik je zastopal podružnico na skupščini dru-

žbe CMD v Ljutomeru. Romanja Št. PETERSKE podružnice CMD v Ljubljani na grob nesmrtnega vladarja, junaka in prvoborilca za svobodo se je udeležilo mnogo članov slovenjgraške podružnice. Predsednik je naglasil, da je danes bolj kot kdaj potrebno, da se držimo starega gesla: Svoji k svojim.

Pri volitvah so bili izvoljeni v odbor sledeči gg.: predsednik Grmovšek Miloš, tajnik, Iglar Stane, blagajnik Debelak Alfonz st.; odborniki: Dr. Hrašovec Franjo, Rojnik Ivan, dr. Pohar Maks, dr. Šmid Jože, Mrovlje Stane, Debelak Anton, in Prelovec Hinko. Preglednika računov: Rozman Vinko in Vaupot Lovro. — Pri slučajnostih je pozdravil občni zbor v imenu Legije koroških borcev preds. g. dr. Pohar Maks v imenu Sokolskega društva pa starosta br. Rojnik Ivan.

Celje

Celjski kulturni teden 1940

1. Od 28. aprila do 4. maja bo v mali dvorani Celjskega doma razstava celjskih slik mojstra Jakopiča in osnutkov kiparja Bernekerja.

2. 29. aprila bo v isti dvorani Jakopičev večer, na katerem bo poleg treh recitacij iz Jakopičevih spisov in recitacij izjav o Jakopiču predaval o mojstru vseuč. profesor dr. Fr. Mesesnel in po-jašnjeval svoje predavanje s skioptičnimi

slikami.

3. 30. aprila bo ravnotam koncert slovečega violinskega virtuozu Roberta Sothena in pianistke Suzane Roche, ki ravnokar zaključujeta svojo turnejo v Sloveniji z nad vse uspešnimi koncerti v Ljubljani, Mariboru in Ptuj.

Ostale prireditve, ki so bile tudi še v načrtu, je moral radi neugodnih prilik odbor priložiti na jesen.

POZOR! Velike in male oglase sprejemamo v naši poslovalnici v Prešernovi ulici 3.

c Predavanje o kočevski zemlji in narodnoobrambenem delu bo v ponedeljek, 23. t. m., ob 20. v risalnici meščanske šole v Celju pod okriljem celjskih Ciril-Metodovih podružnic. Predaval bo po-lovadni učitelj g. Ostanek iz Ljubljane. Predavanje bodo spremljale številne skioptične slike. Vstopnina za dijakke bo prosta, za ostale samo 2 din. Ker je snov predavanja za današnje čase aktualna, je pričakovati, da se občinstvo predavanja udeleži v velikem številu.

c Velikonočno bogoslužje v pravoslavni cerkvi. Jutri na svetlo nedeljo blagoslov vrbe. Na veliki četrtek, 25. t. m., ob 20. bdenije s čitanjem pasijonskih evangeljev. Na veliki petek, 26. t. m., ob 10. večernja z liturgijo. Na Veliko noč, 28.

t. m., ob 4. jutrenje, ob 10. liturgija. V ponedeljek, 29. t. m., ob 10. liturgija.

c »Moč uniforme« opereto v treh dejanjih uprizorijo danes ob 20. in jutri ob 16. Celjani v mestnem gledališču. Sodeluje celjska vojaška godba.

c VIII. redni letni občni zbor Društva absolventov drž. trg. šol v Celju bo v nedeljo 28. aprila ob 8. dopoldne v salonu restavracije Narodnega doma.

* Pozor gospodinj! Kljub nastali draginji dobite še vedno po starih cenah spalne in imitirane kuče, otomane, madrace. Pohitite, dokler je še stara zaloga. SMIGOVČ, Gaberje.

c Zdravniško dežurstvo za člane OUZD ima jutri zdravnik dr. Drago Mušič, Cankarjeva cesta 7.

c Nočno lekarniško službo ima od 20. do 2. t. m. lekarna „Pri Orlu“ na Glavnem trgu.

Slovenija in Slovenci

Z novim priročnikom »Slovenija in Slovenci«, ki ga je v zgoščen obliki priredil Fr. Erjavc, izdala in založila pa Slovenska straža v Ljubljani, smo dobili Slovenci knjigo, ki bo vsakemu naobražencu, pa tudi povprečnemu rojaku izvrstno služila k poznavanju narodnih prilik in domače grude. Na 96 straneh je zbral avtor bogato gradivo, ki ga je razčlenil na pet poglavij. Po jedrnatem uvodu in izklesanih besedah Ivana Cankarja je podan pregleden, splošen oris slovenske zemlje in njega prebivalstva. Sledijo poudarjena razpota slovenske zgodovine in prihoda na sedanja tla do prvih znakov narodnega preroja po zlomu Metternichovega absolutizma. Tako za laika kakor za študirajočo mladino je poučno naslednje poglavje, ki niza vse važnejše dogodke in osebnosti v kulturnem, narodno-političnem in socialnem preroju našega naroda. Manjkajo tu sicer osebnosti, ki so tudi bile pomembne. V poljudno pisani obliki se vrste pred nami dejanja, ki so po svoje pripomogla da smo se z vzpomom svojega lastnega tiska, kulture in politične tvornosti dvignili od tlačanstva do narodne svobode. Poglavje se zaključuje s pomembnim dejanjem lanskega 26. avgusta, ko je bil dosežen sporazum med Hr-

vati in Srbi. Posebno važno je nad 20 strani obsegajoče poglavje o slovenski kulturi, jeziku, književnosti, likovni, glasbeni in gledališki umetnosti ter pregled kulturnih ustanov in delovanja ljudske prosvete. V sklepu glavne vsebine so zgovorno prikazane slovenske gospodarske in socialne razmere, vse pa najde svoj zaključek v končnem sklepu, da je naš politični cilj, združitev vsega našega ozemlja v demokratični Jugoslaviji. Poglavja prepreza skrbno zbrana statistika iz najrazličnejših področij javnega življenja. Vseh Slovencev, posebej pa še nas ob meji dolžnost je, da poznamo našo usodo, moč in veličino razrezanega telesa. Cela vrsta zemljevidov, črtitev in izvrstnih posnetkov kulturnih središč Slovencev doma in onkraj meje dopolnjuje in knjigo, ki jo je z okusno naslovno sliko v narodnem motivu tiskala in tepo opremila Jugoslovanska tiskarna. Knjigi je dodan pregleden zemljevid slovenskega ozemlja z začrtanimi mejami nekdanje poseljenosti naših prednikov. Priročnik je poceni, stane 20 dinarjev, in je vredno dopolnilo vzgoje našega naroda k samozavesti ter bi ne smel manjkati v nobeni količjak dovezetni družini.

Maribor

Prosvetno delo mariborskih obrtnikov

Sedaj ko je v teku akcija Slovenskega obrtnega društva za gradnjo Obrtniškega doma v Mariboru, se je poživelo tudi prosvetno delo naših obrtnikov. Prosvetni odsek omenjenega društva, ki ga že več let uspešno vodi slikarski mojster g. Pahernik Anton se je priključil tej akciji in bo s svojimi prireditvami sodeloval pri zbiranju prispevkov za gradnjo doma. Pevski zbor obrtnikov, ki

ga vodi učitelj g. Cibic, je že priznan in se pridno pripravlja skupno z dramsko in tamburaško sekcijo na veliko obrtniško akademijo, ki bo v jeseni. Obrtniki mojstri naj podprejo prosvetno delo obrtnikov s tem, da pošiljajo svoje vaje in pomočnike k prosvetnemu odseku Slovenskega obrtnega društva. Prijave sprejema tajništvo v Vetrinski ulici 11.

Drevi na prireditve Trgovske akademije

Drevi priredijo dijaki Trgovske akademije v Narodnem domu veliko akademijo z igr, recitacijami in pevskimi točkami. Čisti dobiček gre v korist revnih učencev na zavodu. Javnost bo dijake gotovo podprla s številnim obiskom. Začetek ob 20. uri.

Savez nabavljališč zadrug državnih uslužbencev v Beogradu je razpisal tudi letos večje število nagrad za najboljše spise iz področja zadrugarstva. Temu pozivu so se v lepem številu odzvali dijaki državne trgovske akademije v Ma-

riboru. Letos je bilo vsega nagrajenih 10 dijakov ter dijakin, kateri so prejeli te nagrade baš ob priliki tradicionalne svečane akademije, katero priredi ta zavod sleherno leto. Nagrajeni so bili: denarno nagrado po din 150.— so dobili Šuligoj Ciril (3 let.), Wretzel Germana (3 let.), Kos Rudi (4 let.), denarno nagrado po din 100.— so dobili: Šentjura Mira (3 let.), Berglez Beno (4 let.), Hecl Vilibald (4 let.) denarno nagrado po din 50.— so pa dobili: Kunej Leopold (3 let.), Narat Katica (3 let.), Kotnik Berta (3let.) ter Močivnik Vera (4 let.)

Uspeh premiere „Ane Christie“

Premiera O'Neillove drame »Ana Christie« v našem mariborskem gledališču v četrtek zvečer v režiji Vladimirja Skrbinška je dosegla prepričevalen uspeh. Po splošni sodbi moramo nvrstiti to ameri-

ško delo po lastni vrednosti in izvedbi med najboljše predstave letošnje sezone. Strokovno oceno bomo objavili po prvi reprizi.

SPOMENIK KRALJU ZEDINITELJU

Odbor za počastitev spomina blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja v Mariboru je na svoji seji 17. aprila sklenil, da odda izvršitev spomenika in vlitje v bron. Delo je bilo poverjeno gg. akad. kiparju Borisu Kalnu iz Ljubljane in ing. arh. Jaroslavu Černigoju iz Maribora, ki sta povodom natečaja za spomenik prejela prvo nagrado. Vlitje spomenika v bron je bilo oddano znani umetniški livnici »Voždovec« v Beogradu.

»REVČEK ANRDEJČEK« NA »KOBANSKEM TEDNU«

Posebna privlačnost Kobanskega tedna bo gotovo nocojšnja uprizoritev igre »Revček Andrejček«. Igrali bodo člani igralske družine Rdečega križa iz Selnice ob Dravi. Kar bo posebno privlačno, je to, da bodo igrali v domači kobanski govorici. Igra bo uprizorjena v dvorani Zadrugne gospodarske banke na Aleksandrovi cesti. Začetek nocoj ob 20. Naša javnost naj podpre kobanske idealiste in narodne delavce z lepim obiskom.

BREZVESTNEŽ SE JE SPRAVIL NAD ČEBELE

Nad Pekrami ima na posestvu g. Kordika čebelnjak g. Josip Seražin. V pretekli noči se je prikradel v čebelnjak neznan brezvestnež ter zažveplal nekaj najljepših panjev. Za nekaj kg medu je napravil lastniku nad 1000 din škode. Poleg medu je izrezal iz satja tudi vso mlado zalego. Zadevo je vzel v preiskavo tamošnje orožništvo.

POBREŠKI VOLIVNI IMENIKI POTR-JENI

Tre dni je dobila pobreška občina od sodišča potrjene volivne imenike. Po teh imenikih ima občina 4 volišča. Volišče Pobrežje I. ima 1057 volivcev, Pobrežje II. 1108 volivcev, Pobrežje III. (Tezno) ima 892 volivcev in Pobrežje IV. (Dogoše, Brezje in Zrkovci) 461 volivcev, skupaj torej 3518. Lani je imela pobreška občina samo 3.115 volivcev in jih je sedaj prirastek za 403 volivce.

Šahovska tekma

V mariborski skupini bo jutri ob 9. dop. v kavarni »Central« zadnja tekma v okviru Slovenske šahovske zvez za klubsko prvenstvo Slovenije. V revanšni tekmi se srečata Mariborski šahovski klub in Šahovski klub »Vidmar«. Ta tekma bo končnoveljavno odločila, kdo bo v mariborski skupini finalist, ki se bo plasiral v semifinale s Celjskim šahovskim klubom. Kot znano je prvo tekmo med obema kluboma dobil »Vidmar« v razmerju 4:3.

Vse za hirmance najceneje pri tvrdki F. KRAMARŠIČ, Gosposka ulica 13

m Mestni avtobus vozi jutri v nedeljo v slučaju lepega vremena ob pol 8. z Glavnega trga na Pohorje (do odcepa ceste). Vožnja velja 20 din.

m Kovinarski strokovni tečaj v Mariboru. Kovinarski risarski tečaj, ki ga je priredila tukajšnja poslovalnica Zavoda za pospeševanje obrta Zbornice za TOI, se je te dni zaključil. Risarskemu tečaju sledi takoj tečaj za kovinarsko tvarinoznanstvo in tehnologijo, ki se prične v torek 23. t. m. ob 9. uri prav tako v deški meščanski šoli v Krekovi ulici.

m Tamburaški odsek podružnice Narodne strokovne zveze v Mariboru bo zopet začel z rednimi vajami tamburaškega zbora. Zato vabi vse člane in simpatizerje, našega gibanja, da pošljejo svoje, ki imajo veselje do te glasbe, v strokovno tajništvo v Mariboru, Sodna ulica 9/III nadstropje desno, ki uraduje dnevno med 16. in 19. uro.

m Razstava srbskohrvatskih knjig v vestibulu Narodnega doma, katero si lahko vsakdo ogleda brezplačno, bo odprta še danes in jutri do večera.

m Udeleženci tekme ptičarjev, ki bo jutri v Račah, se zberejo ob 7. v čakalnici kolodvora Rače-Fram.

DOBRO JE, ČE HITRO NAROČITE: ČIK BONBONOV ZDAJ DOVOLJ DOBITE! Zaloga za Jugoslavijo: Maks Jeras, Ljubljana, Miklošičeva 34., telefon 38-36

m Dovoljeno zvišanje cene. Banska uprava je dovolila Tvornici Zlatorog v Mariboru zvišati ceno apotekarskega mazilnega mila na 15 din za kg pri odjemu pod 200 kg in največ na 14,50 din za kg pri odkupu nad 200 kg.

m Velik požar na Pohorju. V Smartnem na Pohorju je izbruhnil včeraj popoldne požar na posestvu Oranjeka, ki je last Viktorja Glaserja. Zgorla so vsa poslopja in je škoda zelo velika. Ogenj je izbruhnil zaradi slabega dimnika.

* FOTOAMATERJI!... Razvijamo, kopiramo, povečujemo najceneje pri IVAN PEČAR-ju, Gosposka 11.

m Ni bil napaden. Včeraj smo poročali, da je trgovec Šiker od Sv. Lenarta v Slov. gorah v bolnišnici izpovedal, da je bil v Košakih napaden in da so mu napadalec odvzeli denarnico z denarjem. Košaki orožniki so uvedli preiskavo in ugotovili, da trgovec ni bil napaden, pač pa da je padel s kolesa in se pri tem poškodoval.

* GRIC VABI!

* Gostilna Šunko, Radvanje, jutri v nedeljo pojedina poganc.

1/4 ure sodobne nege „LADY“ obraza din 30.- Stolna ul. 1/II.

* Ure in zlatino prejmete poceni, tudi na obroke, pri M. Ilger-jev sin, urar in juvelir, Gosposka 15.

* Pogrebno društvo na Pobrežju pri Mariboru vabi vse svoje člane na izredni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo 21. aprila 1940. ob 9. uri popoldne v vrtni dvorani gostilne Hren na Pobrežju, Aleksandrova cesta 24. Na dnevnem redu je prenova društva na združno podlago ter volitve funkcionarjev. Načelstvo.

* Binkoštni izleti „Putnika“, Maribor z luksuznimi avtokari: 10. do 13. maja: Plitvička jezera — Crikvenica (4 dni); 11. do 13. maja: Trst (2 1/2 dni), kolektivni potni list; 12. do 13. maja: Logarska dolina (2 dni). Prijave za izlete v Trst in na Plitvička jezera — Crikvenica je oddati najkasneje do 1. maja. — Vse informacije, sporedi in prijave pri „PUTNIK-u“ Maribor.

* Zarja na Pobrežju vabi na koncert umetnih in narodnih pesmi, v nedeljo 21. aprila ob pol 20 uri v Sokolskem domu na Pobrežju.

* Pavešić Kamnica. V nedeljo, dne 21. aprila odojki in jagnja na raznju.

* Klub absolventov trgovske akademije v Mariboru poziva članstvo, da se v čimvečjem številu udeleži akademije, ki jo prireda danes dijaki Drž. trgovske akademije ob 20. uri v Narodnem domu.

* Klobuki, perilo ugodno pri A. Hedžet, Maribor.

Kino

* Grajski kino — Danes: »In nastalo je novo cesarstvo« — Glavni junak tega filma je Errol Flynn.

* Esplanade-kino. Premiera izredno lepega filma prekrasne vsebine »Materina ljubezen«. Katha Dorsch, Paul Hörbiger, Traudl Stark.

* Kino Union. Do vključno torka »Pustolovščine Tim Taylora« II. del, ki v nape-tih slikah riše srečo našega junaka. Naš prihodnji spored je velezanimiv in poučen film »Okužena kri«.

* Zvočni kino Pobrežje 20. in 21. aprila senzacionalni film PLAVA PATROLA z dodatkom Buster smešnice in Fox Mov. novosti.

Mariborsko gledališče

Sobota, 20. aprila, ob 20.: »Trideset sekund ljubezni«. Znižane cene.

Nedelja, 21. aprila, ob 15.: »Cigan baron«. Znižane cene. Ob 20.: »Vdova Rošinka«. Znižane cene. V korist Združenja igralcev.

Prihodnja dramska premiera v mariborskem gledališču bo v kratkem. Upri-zori se učinkovita švicarska drama »Izdaja pri Novari«.

Radio

Nedelja, 21. aprila

Ljubljana: 8. jutranji pozdrav in Cimermanov kvartet; 9. poročila; 9.15 prenos bogoslužja; 10.15 operni trio; 11. nedeljski koncert RO; 12.30 poročila; 13.02 veseli godci; 14. mladim srcem; 17. kme-ljska ura; 17.30 tamburaški orkester; 18.15 otroško veselje; 19. poročila; 20. večerni koncert; 21.30 obisk pri Bachu; 22. poročila in 22.15 citraški dueti. — Beograd: 12.35 zabavni koncert; 14. lahka gl.; 18. pl. gl.; 21. Dvorakova simfonija v e-molu; 22. slovenske narodne pesmi; 22.50 lahka gl. — Solija: 18. lahka gl.; 19.30 jazz; 20. vokalni koncert; 20.30 lahka gl.; 21.55 pl. gl. — Praga: 18.30 Čajkovskega opera »Evgenij Onegin«; 21.45 lahka gl. — London: 19. lahka gl. Leharja; 21.50 orglje; 22.10 orkester in tenor; 22.55 salonski orkester, 23.30 godalni kvartet. — Radio-Paris: 19.30 opereta »Malvina«; 22.15 vokalni koncert; 22.45 pl. gl. — Rim: 20.40 odlomki iz oper; 21.30 simf. koncert. — Firenze: 15.30 Verdijeva opera »Aida«; 21.10 godba na pihala; 21.40 lahka gl. — Budimpešta: 18.10 lahka gl.; 22.10 jazz. — Dunaj: 19.15 pester spored; 22. lahka glasba. — München: 19.15 Suppejeva opera »Falinica«. — Bukarešta: 20. Beethovnov oratorij »Kristus na Olski gori«. — Beromünster: 18.20 Komorni trio, 20. Mil-lekjerjeva opereta »Dijak prosjak«.

Ponedeljek, 22. aprila

Ljubljana: 7. poročila in veseli zvoki; 12. za židano voljo, 12.30 poročila; 13.02 koncert RO; 18. zdravstvena ura; 19. poročila, 20. koncert mariborskega tria (Poljanec, Bajde, dr. Klasič); 21.30 odlomki iz oper »Boris Godunov«; 22. poročila; 22.15 za oddih igra RO. — Beograd: 13.10 zabavni koncert; 14. koncert na čelu; 18. združništvo in draginja (predavanje); 18.40 lahka gl.; 22. koncert Čajkovskega, 22.80 pl. gl. — Solija: 18.10 narodna gl.; 19. klavirski koncert; 21.25 plošče. — Praga: 19.25 zabavni koncert; 20.30 koncert zbora »Hlahol«. — London: 20. pester spored; 22. orkesterska gl.; 23. pl. gl. — Lille PTT: 22.45 komorna gl. — Strasbourg: 20.30 operete. — Milano: 20.30 pestra gl.; 21. komorna gl.; 22. pl. gl. — Firenze: 19. odlomki iz operet; 20.30 lepa glasba; 21.15 pesmi in ritem. — München: 19.15 lahka gl. — Bukarešta: 20. Beethovnova »Missa solemnis«. — Beromünster: 19.45 zabavni koncert; 20.30 orkester.

Pismo pohrskega Tijeka Marpožanarom

LUBI MARPORŽANARI!

Zaj primem pero u svojo pravo roko no Vas u začetki svajiga pisaja usé kup prau leipo pozdravim kres hribe no do-line, reke no traunike no se Vam taplo zahvalim, de ste se u četrtek na nouč u tokem debelim številu kup zbrali na kobančkem kedni. Toto je blo zlo leipo od Väs. Boug Vam polonaj!

Jaz sn meo tisti dejn no frdacano velko smalo. Glih te, ko sn prbezgao z Mrauli-je bajte na štacon no si kupo karto, mi je ta frdamani vlak glih pred nousom odpilhao. Pa sn mu figo pokazao no zašrajao za jim: Hudič črni, le peli se, kak se čejš, karto mam pa le jaz u hajzeri! Vejte, ko so me Kobanci pa tak sila leipo povabili, sn sevejde koj k nagan šajtrao u Marpok na Kobančki kedn.

Glih te, ko sn colo zašvican notr stopo, so kamčki Kobanci že to dvanajsto

vižo zapeli tak leipo, sevejde k zadnemo že no malo hripavo, pa še skoz tak zlo leipo, de so si Marpožanari pri plaudiraji skoro že roke zamuncali. U tistem časi so se zadi vunta z ne lukne prdejvali tri svetouno znani kobančki muzikanti: GALILEJ je žverglao na klerinet no ga grizo od sprejda, PAULEJ je fruko na plehtrampeto, ZLENK pa je vleiko kromatiš mejhe. Je bla rejsn na sila fajn muzika. Kos o zašpilali tisti klasiš TRAM PLAN od Betona, so se marpoškimi deklinam šurci koj sami od sebič grta nazaj zavilihi na ples.

Ko sn video, de bi pjebi no deklina radi meli ohcet no kak so kolene kup stiskali, so se mi u sree zasmilili no sn jim no pohrskokobančko ohcet pred očeise postavo. Vunrazložo sn jim, de marta ženin no nevsta na gostiji zatou vun z enega talera jest, de bota resnično ena duša no

eno teilo u eni hiši no u enem špampeti. Zvedeo sn, de marpoške hloče no šurci sila radi krez ploute plazijo, u silu pa skačejo. Zavolo tega sn jim tudi notr do-povedeo, de baba tri vogle pr hiši pod-pira, lair pa le eniga. Le daro si zamer-kate, kiri pomejn ma usák vogl ekstra, de se ne bojo Vaše bajte ukup usipale no Vas ne bo hudič u Dravi utopio, prej ko bo petlin trikret zapeo!

U nedelo opougne po pozne meši pa se drgoč kup zberite na kobančkem kedni, de bofe na lastne vuhe čuli, kak ti mladi kobančki tiši žvrgolijo! Ko-pate, se tak daro vejim, de bofe usi cölo za gvišno prišli!

Do tiste dabe pa ostanite usi zdravi no še enkrat leipo pozdravljeni od Vašiga kasmotiga Pohrskiga Tijeka.

Na svetlo vun dano u MRAULIJI BAJ-TI na Krescencijo letošno leto.

Prirodopisne kramljanja

Kyongon, divji pes, ni pozabil dobrotnika

Strahoten doživljaj evropskega misijonarja v džunglah Burme

Krščanski misijonar Alfred Okeover je prišel v jeseni 1930 v Zgornjo Burmo (Zadnja Indija). Hotel je skozi gozdovje v kraj Muang Sen. Ti pragozdi so nevarni, v njih prebivajo divji sloni, nosorogi, tigri, divji psi in orjaški bivoli, pa misijonar ni mogel dobiti vodnika, da si je ponujal dobro plačilo. Slednji se je pridružil nekemu lovcu, Angležu Crudgingtonu. Ta je ustrelil vsako žival, ki mu je prišla pred puško.

OTROK DIVJE PSICE

Neke noči so se okoli tabora klatili divji psi. Anglež je ustrelil psico. Pri njej je ostal mladi, ki je obupno cvileč potiskal gobček v kožuh mrtve matere. Okeover je prebrel reko in pobral mladiča. »Kaj si boste se to naprtili!« je dejal lovec. »Saj imamo dosti opravka sami s seboj.« — »Ne bo vam delal napotja!« je odvrnil misijonar, vtaknil psička v malho in ga tako nosil s seboj. Ne da bi prišel do Muang Sena, se je moral vrniti v Unung. Tam je njegov novi sluga prevzel divjega psička, mu dal ime Kyongon in ga negoval.

Kyongon se ni dal udomačiti, čeprav ga je imel Okeover dve leti. Angleški komisar Nesscliff je misijonarja posvaril: »Lepega dne vas bo napadel in razmesaril. Divji psi so nezanesljivi. Celo tigri se jih bojijo.«

»Ne prenesi se mojega duha,« je odvrnil Okeover in pobožal psa po glavi. Pes je renčel pokazal zobe. »Če misli, da pri meni ne more vzdržati, pa naj gre.«

»Ne bodite sentimentalni!« je dejal komisar. »Dajte ga ubiti. Vsak divji pes je nevarnost za okraj.«

»Tega ne bom nikoli storil!« je odločno odgovoril Okeover in šel v hišo. Kyongon mu je sledil. Njegova dlaka je bila temnosiva, samo na čelu, med bleščecimi očmi, je imel belo liso.

KLIC DŽUNGLE

Nekaj dni pozneje se je Okeover s Kyongonom in slugo peljal čez reko Salvin. Voda je bila narasla in sluga je imel veliko truda s čolnom. Zvečer so se nedaleč na parobku gozda pojavili divji psi. Duhali so človeka in tulili. Kyongon je obstal, dlaka se mu je naježila.

»Tam je tvoja družina!« je tiho dejal Okeover in z roko pokazal smer. »Če hočeš iti — pojdi!«

Kyongon je divje zatulil, stisnil rep med noge in stekel proti gozdu.

Okeover se je vrnil v Unung sam.

ORJASKI BIVOL, STRAH IN TREPET DEZELE

Minili sta dve leti. Ko je nastopilo deževje, so prihajali ljudje v Unung in se pritoževali na nekega arnija, ki se klati po deželi in ki pred njim nihče ni več varen. Arni, tako je ime burmanskega bivola. Orjaška žival, dva metra visok, z rogovi štiri metre v premeru.

Komisar Nesscliff je napravil dva lovska pohoda na tega orjaka. Bivol pa se mu je izogibal. On je napadel samo ljudi brez orožja. Komisar je dal razglasiti: V okolišju reke Nam Hsin se klati orjaški bivol. Je ves divji in hudoben. Je že usmrtil več ljudi. Ni mi mogoče vsakega poedince ščititi. Vsak mora sam nase paziti. Kdor bivola ubije, prejme 30 dolarjev nagrade.

Vlada je naprosila nekaj lovcev, naj se podajo na lov na tega strašnega bivola. Od lovcev belcev, ki so se temu pozivu odzvali, je bivol dva usmrtil. Gospod Doveridge, ladjar, je izgubil eno roko. Okrajni uradnik Chetwynd, ki se je udeležil pogona, je izginil. Nihče ni vedel, kaj se je z njim zgodilo.

PODVIG HRABREGA MISIJONARJA

V tistem času so se v pokrajini Nam Hsin pojavile črne koze. Najbrže zanešene od romarjev iz Tibeta. Domačini so žrtvovali svojim bogovom štiri otroke, ne da bi kuga po Nehala.

Mučeniška smrt otrok je bolela misijonarja Okeoverja, ki je mislil, da je vsem Burmancem prinesel krščanstvo. »Če nimate ničesar proti temu, bi jaz rad šel v Muang Sen,« je izjavil okrajnemu komisarju. »Imam občutek, da me ljudje tam potrebujejo.« Nesscliff je odgovoril: »Če se hočete na vsak način žrtvovati, pa pojdite... A najbrže bodo ljudje vas obdolžili zaradi črnih koz. Ne bom mogel ničesar storiti za vas, če zaide v težave.«

Goreči misijonar se ni dal odvrniti in se je podal na pot, spremljevan samo od svojega sluga Natmaka, drug ni nihče hotel z njim. Deževna doba je šla h kraju, samo na strmih pobočjih gora so še viseli oblaki. Džungla se je kadila.

Okeover je potoval s čolnom po reki navzgor. V tretji noči je močno lilo, reka je prestopila bregove, in misijonar se je z Natmankom zatekel na skalo. Premočen je zmrzoval. Tuljenje divjih psov in hrumenje krokodilov, ki so oblegali skalo, mu ni dalo spati. Zjutraj je reko pokrivala megla. Ko se je dvignila, je Okeover na bregu ob gozdu zagledal bivola — arnija. Bil je ogromen in tako silnih rogov. Okeover ga ni še videl nikoli. Njegova koža, črna, mokra, se je svetila.

Bivol je počasi stopal k reki. Stopil je v kalno vodo in ril. Za krokodile, ki so ga zduhali in plazili proti njemu, se ni zmenil. Ko se je napil, je odkorakal nazaj v gozd. Natmauk se je od strahu ves tresel. Okeover se ni bal, zaupal je v misiji in svoji sreči.

ARNI JE V BLIZINI

12 dospela do vrha gore

Hsin, od koder je vodila pot v Muang Sen. »Upam, da prideva še v pravi čas,« je dejal misijonar, gledaje na vas v nižavi, ki se je zdela kakor izumrla. »Kar so še pustile koze, si bo vzel bog Arni,« je odgovoril Natmauk. »Kar bo on pustil, si pa bodo vzeli divji psi. Zakaj sem šel s teboj?«

To noč je Natmauk zlezal na drevo. Opolnoči je zbudil svojega gospoda. »Na drevo!« je zašepetal. »Bog Arni je v bližini. Duham ga.« Potegnil je misijonarja k sebi na vejo. Neka velika, temna gmota je neslišno šla mimo drevesa. Okeover ni mogel razločiti, kaj je bilo. Zjutraj pa sta videla v tleh široke, globoko udrt bivolove stopinje.

Ubrala sta zdaj ravno pot proti vasi. Steza je vodila na široko jaso. Onstran je stal bivol. Ogromen. Negiben. »Bog Arni!« je zastokal Natmauk in padel na kolena.

Okeover in bivol sta se nekaj trenutkov gledala. Natmauk je šepetal molitvice. Zdaj se je bivol vzpel in naskočil. V treh skokih je premeril jaso. Okeover je bežal nazaj. Natmauk za njim. Nista se mogla umakniti, goščava je bila nepredirna. »Na drevo!« je zakričal Natmauk. Okeover je zagrabil lano in se potegnil kvišku, Natmauk po drugi.

A drevo je bilo šibko. Ko se je bivol z životom podrgnil ob deblo, se je drevo pripognilo ko šiba. Toda lano so ga držale kakor jambor.

Bivolov hrbet je bil samo pol metra pod misijonarjem. Ta je dejal: »Zdaj si bo od-dahnil, potlej naju pa stresel dol! Če bi bile lano gostejše, bi se rešila.« Prislulih je. »Ali si slišal, Natmauk?«

Oba sta prisluskovala. V tišino je bilo iz daljave slišati tuljenje divjih psov. Tudi bivol

Dolina, kamor nikoli ne posije sonce

New York ni samo mesto, temveč tudi država v okviru USA. Velik je in prostiran. Če se oddaljimo iz predmestja v okolico, tedaj ni več nebotičnikov, še manj pa avtomobilov. Blagočejna tišina objame človeka, posebno še popotnika, ki se znajde v naročju Adirondack gora, kjer je dolina, ki jo smatrajo za pravo

čudo zemeljske skorje. Razpoko obdajata dve strmi steni po 500 in še nekaj več metrov visoki. Obe steni sta močno nagnjeni naprej, v njunem kotu utegne sonce le tri minute pogledati v dolino. Izven tega kratkega časa, ki se javlja pozno popoldne, ne posije v dolino nikoli sonce.

Most, ki trajno raste čez reko

Priroda se marsikdaj pošali z rastlinami, ki jim daje zavetje. Vmes posežejo strele, viharji, povodnji in druge uime. Tako sta blizu Buenos Airesa dve drevesi, ki sta drugo drugo »požrla«. Oddaljeni sta 1.50 m drugo od drugega, dva metra od tal sta se pa debli zrastle in objeli dvakrat okrog sebe, da je videti skupina kakor dve orjaški kači.

Drugi primer. Vihar je vrgel deblo visokega drevesa v reko. Korenine so ostale še trdno v zemlji, drevo je dalje raslo v ležečem stanju čez reko. Veje, ki so ležale v vodi, so jele rasti v prod, zakoreninile so se v vod vodo. Drevo je tako postalo priroden, živ most, po katerem prehajajo domačini z enega na drugi breg reke.

Srebro v čaju, baker v klobasah

Znano je, da je v ljudskem telesu mnogo kovin, čeprav v majhnih količinah. Prof. Werner Gerlach na vseučilišču v Baselu je zasledoval ta pojav in dognal, da prihajajo kovine v človeško telo s hrano. S spektralno analizo je raziskal hrano in ugotovil n. pr., da vsebuje čaj mangan, aluminij, baker, strontij, železo,

kalij, pa tudi srebro. V jetrni klobasi je našel kalij, železo, baker, fosfor, v papriki pa kalij, natrij, fosfor, baker, aluminij, mangan in svinec. S hrano prihaja v telo precej kositra, posebno z cno, ki je v konservah. Seveda gre tu za izredno majhne količine, nekaj miligramov na kilogram.

Kako je Danska postala napredna dežela

Se pred sto leti je bila Danska zapuščenca zemlja, naseljena s siromašnimi kmeti. Po besedah samih preroditeljev je bila neobglen otok sredi viharnega morja, obsojena v prepast. Narod je bil brez moči, brez duha in volje po napredku. Šele, ko so napredni rodoljubi segli po načrtnem delu, so dvignili deželo med najnaprednejše v Evropi.

Največja zasluga za to pripada narodnim domom. Preroditelji so postavili kmetske domove z nazornim poukom umnega gospodarjenja. Ljudje so se oprijeli dela, mučili noč in dan in osvobodili podeželje neznanja ter materialnega suženjstva. Danska vas je postajala vedno bolj vzor naprednega kmetijstva. Danes

je kmetski stan Danske zavidanja vreden, premožen sloj, ki je trenutno sicer padel v škripce vojne, ki se bo pa spet povzpela k nadaljnjemu napredku.

Admiral Byrd je na povratku iz Antarktika izjavil, da se je južni magnetni tečaj premaknil za približno 108 milj proti zahodu. Tudi so našli premog, kar dokazuje, da je bila nekdaj tam vročina. Pustil je na tečaju v dveh oporiščih po 28 ljudi in eno letalo. Veter vleče tam 50 milj na uro.

Samo en list imajo v Tibetu. Ustanovil ga je misijonar Tarčin Babu, ki sam v list piše in ga tiska. Izhaja pa list, kakor je pač zaloga vesti.

Granata za granato gre izpod rok na tekočem traku

je to slišal in ježno zasopel. Psi so se klicali. Glasovi so prihajali z vseh strani.

KYONGON, NE PUSTI ME UMRETI!

»Psi nama bodo pomagali!« je dejal Natmauk, oklepaje se debela z obema rokama. Okeover se je nasmehnil. On je bil že sklenil z življenjem. Bivol je pričel s sprednjima nogama kopati zemljo. Nato se je pomaknil nazaj, da bi imel več prostora za zalet. Debele lano so se potrgale ko nitke.

»Psi... psi...« je jecjal Natmauk. In krčevito oklenivši debela, je začel kričati: »Kyongon, Kyongon!« — »Ne bodi nor!« ga je zavrnil Okeover, ki so mu že popuščali živci. »Kličem ga!« je šepetal Natmauk. »On naju bo slišal.« In zopet je mlo klical: »Kyongon... moje upanje... moj bog... moj go-lobček... moj biser... Kyongon!«

Sive sence so švigile skozi džunglo. Bivol je odnehal od drevesa in se oziral. Lajež je prihajal bliže. Dolgo, sivkasto telo je šinilo po zraku. Divji pes je naskočil bivola in se mu zagrizel v tilnik.

Bivol je iz goščave stekel na jaso. Na njem so viseli psi zagrizeni. Besno se jih je otrešel in jih potepal pod seboj. Z rogovi je hkratu zajel tri pse in jih vrgel v zrak. Psi so se umaknili. Bivol jih je gledal s plamtečimi očmi.

»Prepodi jih bo!« je tiho dejal Okeover. »Kyongon!« je molil Natmauk, »pridi, moj golobček, moj ponos... pridi, Kyongon!« Glas se mu je tresel. Zdačji pa je zarjovel: »Kyongon, Kyongon! Ne pusti me umreti!«

PODRLI SO GA!

Bivol je mirno stal na jasi. Psi so se cvileč odmikali. Zbali so se orjaka. Tedaj pa se je pripodila skozi džunglo nova tolpa divjih psov, pred njo velik, močan pes z belo liso na čelu. Natmaukov glas se je prevrgel v divje tuljenje. Pes mu je odgovoril. Naskočil je bivola in obvisel na njem. Tolpa je planila naprej, podrla bivola. Zdaj se je valjala tam na jasi krvava kopica. Psi so bivola trkali meso z živega telesa. Bivol je z zadnjimi močmi brcal in suval z rogovi, njegovo rjovenje je palogama zamiralo v hropenju...

Ob razmesarjenem bivolu je Okeover našel šestnajst mrtvih psov. Med njimi je ležal Kyongon. Bivolov rog mu je bil razparal trebuh. Natmauk je jokal nad mrtvim prijateljem.

Pokopala sta psa in mesec kasneje mu je misijonar tam postavil spominski kamen z napisom: Kyongon, divji pes, je meni in mojemu služabniku Natmanku rešil življenje. V zvestobi. Alfred Okeover.

Čudno oporoko je zapustil lord Ware Free, ki je določil, da se sme njegovih 146 milijonov uporabiti šele po 21 letih, ko se bo nabralo še precej obresti.

Faraon, ki je izumil novo orožje

Skrivnostni obraz sfinge pri piramidah v Gizeh je velika privlačnost tujcev. Tisočletja že stoluje 73 m dolg in 20 m visok kip sredi peska. Močan puščavski veter ga je večkrat zasul, pa so ga ljudje zmerom znova odkopali.

Pri zadnjem odkopavanju sfinge je arheolog Selim bei Hasan odkril apnenčevo tablo z napisom, ki jo je položil pred kip Amenophis II., drugi vladar iz 18. egiptске dinastije. Tabla je 12 čevljev visoka, 7 čevljev široka in vsebuje 27 hieroglifnih stavkov. Položil jo je pod kip 18letni faraon ob priliki romanja k piramidam. Napis pravi, da je faraon nenavadno močan mož, viteškega značaja, ki je izumil posebne vrste strelco za boj. Okrog tablice so bile štiri figurice levjih glav, posvečene sončnemu bogu Egipta. Podobno tablico so odkrili na podnožju 1926, ki jo je pustil pod kipom faraon Tutmosis IV. ter opisuje sanje, ko se je vladarju prikazal sončni bog in mu velel, odkopati pesek izpred sfinge.

Hvaležna Turčija

Turška vlada je sklenila, da na gričku, kjer že stoji observatorij, postavi veličasten mavzolej preroditelju Turčije, Kemalu Atatürku. Krsta z balzamiranim truplom prvega predsednika republike je še v narodnem muzeju. Turški narod hoče na ta način izraziti globoko hvaležnost voditelju, ki je dvignil državo na stopnjo moderne evropske sile. Atatürk je dvignil blagostanje naroda, postavil prosvetne in gospodarske ustanove, predvsem pa odstranil legla, ki so dolgo morila prebivalstvo. V malarična področja so prihajale posebne komisije, ki so odstranjevale močvirni svet, predvsem pa skrbele, da je ljudstvo dobilo sredstva proti bolezni. Ljudje so jemali v sezoni malarije 0.40 gr kinina dnevno, v primeru obolenja pa 1.30 gr kinina v teku 5 do 7 dni zaporedoma. Narod se je pozdravil, državo Atatürk je obljubilo zdravo, od-porno ljudstvo, ki je stopilo med prve narode v Prednji Aziji.

Ženski kotiček

Ali je emancipacija žen koristna?

Tako zvana emancipacija ženstva, dasi bi se morda zanjo našla tudi primernejša beseda, kajti vedno ne gre baš zanjo, če se govori o osamosvojitvi žene, danes ni več vprašanje bodočnosti, kot je bila nekoč, ko so se žene naskrivale in po zakonskih odločbah preganjane borile za neodvisnost in samostojnost. Danes je

emancipacija žene sodobna potreba, ne pa morda sodobno zlo, kakor misli še ta ali oni zagrizenec in črnogled, češ, ženski in svet okoli njega gre radi tega v pogubo.

Ako nekoliko premostrimo današnje vsestranske svetovne razmere, današnje socialne prilike in življenjske zahteve, lahko samo rečemo: »Hvala Bogu, da so se žene že pravočasno tako osamosvojile, prevzgojile in usposobile za današnji svet.« Poprej so ja bile samo nekakšne lutke, nekaki predmeti za olepšavo doma. Bile so vsestransko odvisne od moža, nesamostojne, nepreudarne, bojazljive, nežne, kratka, za izvenhišne posle in vprašanja življenja neuporabne. In vendar pravijo, da jih je več nego moških. Kaj bi danes s takšno človeško maso, ko bi ne bila za drugo nego da je, urejuje dom in rodi otroke. Danes nobena ne čaka na rešilno bilko moža ali na doto od doma.

Pravi se, da izpodriva moža v službi. Ni res, moške so še vedno na svojih mestih, le postopajo, ki od brezposelnosti

bolje žive nego od dela, so danes brezposelni. Trenutno se je morda v tem ali onem poklicu pokazala nezaposlenost, a je zopet iginila (na pr.: pri učiteljih — danes pa nimamo enega brezposelnega učitelja, da bi se zamašile največje vrzeli na nekaterih šolah). Žene mož niso izpodrinile, temveč so le zato stopile na njih mesta, ker so se pokazale pripravnejše za ta ali oni poklic, čeim je moških moči manjkalo na drugem kraju, kjer bi jih žene težje zastopale. Saj se je v zadnjih letih odprlo vse polno novih, izrazito moških poklicev, ki bi morali ostati brez sopomoči ženstva neodprti ali pa vsaj neizvrševani. Ta zamenjava je bila torej nujna.

Ali trpi dom radi ženske službe? Morda nekoliko, toda žena, ki ima zaslužek, lahko vzame pomočnico ter tako omogoči novemu članu človeške družbe delo in zaslužek. Sicer pa današnja gospodinjstva, stanovanja, obleka, perilo, kuha in sploh vsa dela zdaleka niso tako komplicirana kot nekoč.

Kaj pa materinstvo? Moje mnenje je tako-le Tolmačenje besede emancipacija je na žalost dvojno. Tista žena, ki vidi emancipacijo v tem, da brez dela leta okoli, goji raznovrstne sporte, mazanje nohtov (kar sicer ni greh, a ne sme biti edino delo), hodi v kavarne, kadi in pije itd. Takšna žena tako in tako nima veselja do otrok in družine. Takšne razvajenke, ki mislijo samo na sebe, smo imeli itak že tudi poprej. Žene pa, ki pravilno razumejo emancipacijo, ki vidijo v tej besedi samostojno, razumno, po svetu razgledano ženo, dela in junaštva, se zavedajo svoje ženskega dostojanstva, svojih dolžnosti ter lepote in vrednote vzvišenega materinskega poklica.

Zdravilna zelišča v vsako hišo

Nebroj raznovrstnih zdravil in čajev je na svetu, toda domača zdravila in domači čaji so imeli od nekdaj svojo posebno vrednost. So pa seveda domača zdravila mnogo cenejša ali celo brezplačna, zato jih je treba posebno v današnjem času upoštevati.

V kratkem bo nastopil čas za nabiranje raznih zdravilnih zelišč.

Kdo ne pozna lipe, našega starega narodnega, toliko opevanega drevesa? Lipov čaj je znano sredstvo za potenje in čiščenje krvi, umirjanje in krepitev živcev. Nabirati smemo lipovo cvetje le ob suhem, sončnem vremenu. Trgamo ga skupno z rumenimi, podpornimi listi. Sušiti ga moramo v senci, shranjevati pa v dobro zaprtih posodah. Več let staro cvetje ni dobro, ker izgubi svojo moč.

Tudi cvetje in jagode bezga uporabljamo kot zdravilo. Iz cvetja kuhan čaj je

dober za potenje, z medom pomešan proti kašlju. Vkuhan jagode so dobro odvajalno sredstvo. Proti grizu pa služijo dobre suhe bezgove jagode. Jagode lahko sušimo na soncu.

Kamilica je zelo razširjena rastlina, ločiti pa moramo pravo kamilico od pasje, ki ima neprijeten vonj. Potrgamo le cvete, ki jih sušimo v senci. Vsemogoče bolečine in krče v prebavilih kakor tudi razne krče ob menstruaciji odpravljamo s kamilničnim čajem. Izvrstni so pa tudi obkladki na boleča mesta in kopeli za oči, nos, otečene ude.

Mlado hrastovo listje, skoraj in želod imajo tudi zdravilno moč. Čaj iz listja krepi prebavila, ustavlja grizo in notranje krvavitve in deluje dobro proti zlati žili. Hrastov čaj zapira rane. Hrastov lub krepi čreva, želodova kava ustavlja premočno perilo.

Rumeno cvetje arnike v žganju razkužuje rane in je dobro za masazo proti revmatizmu. Čaj oživilja krvni obtok.

Kuhinja

V smetani pečeni ohrovt. Srednje veliko ohrovtovo glavo zreži na 4—6 delov, ki jih skuha v slani vodi, kuhane odcedi in stresi v dobro pomazano kozo, polij z nekaj žlicami kisle smetane, da je ohrovt pokrit, ter postavi v pečico, da se nekoliko zapeče. S tem ohrovtom lahko obložiš kakšno pečenko ali pa ga daj kot samostojno jed z dušenim rižem na mizo.

Pesa z mlekom. Skuhaj 2 debeli, oprani rdeči pesi v mehko. Kuhani odcedi, olup in nstrgaj na krušnem strgalniku. Razgrej v kozi za pol jajca surovega masla ali masti, stresi vanjo nstrgano peso, prideni nekoliko soli, ščepe kumne in praži vse skupaj 15 minut. Nato potresi pičlo žlico moke, še dobro premešaj in zalij peso z zajemalko toplega, nezavretega mleka. Ko vse skupaj še nekaj minut vre, prideni nekaj kapljic limonovega soka. Postavi kot prikuho na mizo.

Rdeča redkvice kot prikuha. Redkvico operi, ji poreži koreninice in z listi vred skuha. Kuhano sesekljaj, stresi v redko prežganje, osoli in zalij s krompirjevo. Ko prevre, ji prideni še ščepe popra in, če hočeš, še žlico kisle smetane.

Spinača. Spinačo osnaži, jo dobro operi in skuha v odkriti v zavreli vodi. Ko se je spinača nekaj minut kuhala, jo narahlo odcedi, stresi na desko in sesekljaj. Napravi svetlorumeno prežganje iz moke in masti, v katero si dobro zrezala strok česna in zelenega peteršilja, zalij z juho, osoli in ko nekaj minut vre, prideni še žlico kisle smetane.

Spinača z mlekom. Spinača z mlekom se pripravi kakor navadna spinača, le da jo zaliješ namesto z juho z nezavretim mlekom.

Goveji jezik zabeljen. Kuhan in olupljen jezik zreži na primerne kose, ki jih položi v kozo, prilij v kozo zajemalko juhe in potresi po jeziku veliko pest krušnih drobtin, zmesanih z žlico drobno zrezanega zelenega peteršilja; nato razgrej za drobno jajce surovega masla ali masti in jo polij po jeziku. Postavi jezik z dušenim rižem na mizo.

Koleraba v mlečni omaki. Olupi kolerabo, jo zreži na rezance, stresi v lonec v osoljeno vrelo vodo in kuhaj do mehkega. V kozi razgrej za pol jajca surovega masla ali masti, prideni istočasno žlico moke in mešaj 2 minuti; nato prilij za zajemalko toplega, nezavretega mleka in dobro zmešaj, da postane omaka gladka. Nato prideni kuhane, na pol odcejene kolerabe, dobro premešaj, prideni

ščepe popra in žličico kisa. Ko se prevre, postavi kolerabo s krompirjevim pirejem na mizo.

Korenjeva juha z makaroni. Razgrej v kozi za drobno jajce surovega masla ali masti in mu prideni debel, osnažen in na rezance zrezan koren ter pol zrezane čebule. Pokrij in duši koren, da se skoraj zmeha. Posebej kuhaj na majhne rezance zrezano ohrovtovo glavo, in ko je ohrovt na pol kuhan, ga odcedi in mu prideni korenje, osoli in duši vse skupaj četrtr ure. Nato zalij to korenje z 2 l vode in sicer najprej s tisto, v kateri si kuhala ohrovt, potem pa, če imaš, s krompirjevo ali sploh s toplo vodo. Ko juha še nekaj minut vre, ji prideni majhen krožnik kuhanih in odcejenih makaronov, za pol jajca surovega masla in žlico zelenega peteršilja. Vse dobro premešaj in juha je gotova.

Praktični nasveti

Mastni madeži na baržunu. Iz baržuna (žameta) se mastni madeži odstranijo, če jih proti vlaknu brišemo z gobo ali s cunjico, ki smo jo namočili v terpentinu.

Mastni madeži na klobukih. Iz klobukov se dajo mastni madeži osnažiti na sledeči način: Zmešajmo v steklenički pet žlic amonijaka, pet žlic spirita in poldrugo žlico kuhinjske soli in s pomočjo volnene cunjice ali pa gobe brišimo madeže toliko časa s to tekočino, dokler ne izginejo.

Brez težav

deluje Darmol. K temu prijetnost pri uporabi: nobenega kuhanja čaja, niti požiranja kroglic in grenkih soli. Darmol je okusen kakor čokolada. Ne poskušajte z nepričakovanimi preparati, temveč uredite svojo prebavo z dobrim odvajalnim sredstvom.

30 LET Darmol

Suho meso in mesene klobase se ohranijo dolgo okusne in sveže, ako jih zavijemo v časopisni papir in jih shranimo v peč, v kateri se ne kuri.

Perilo postane zelo lepo belo na sledeči, neškodljivi način: Primešaj vodi, v katero si pridala pravilo, dve žlici močnega spirita in dve žlici svetlega in čistega terpentinskega olja. Plavalne vode za to zmes mora biti 50 l. V tej poplakni perilo in razobeši na sonce.

Trdo meso se preje omehča, ako prideniš nožovo konico jedilne sode.

Črv v lesu. Zalij omare, postelje in sploh pohištvo, v katero so zašli črvi, z razredčenim parafinom, ki jih gotovo ugonobi.

Moda kostima je neminljiva

Odkar je tako zvani ženski kostim (primernejše besede zanj na žalost nimamo) prišel v modo, se ni umaknil več. Izkazalo se je, da je za vse prilike najpraktičnejša obleka, zato si je v modi priboril stalno mesto, le da od časa do časa nekoliko menja svojo obliko.

Tudi letošnja pomlad se pojavlja v znamenju kostima, in sicer bolj nego kdaj poprej. Smo pač v dobi, ko moramo lepo čimbolj združiti s praktičnim in to se je ustvarjalcem mode najbolj posrečilo v kostimu. Dočim so bili doslej kostimi krojeni večinoma iz raznovrstnega ženskega blaga, zahtevala letošnji kostim moško blago, čvrste in trpežne tkanine, ki se ne mečka

in nateguje. Najboljša je angleška volna. Prevladovala bo siva barva oziroma kombinacija, dobljena iz odtenkov sivih barv in mešanica, dobljena iz črne in bele. Tak kostim predstavlja najpraktičnejšo obleko za potovanje, izlete in službo, pa tudi na promenadi bodo imeli prvo vrsto.

Kroj ni mnogo izpremenjen, le jopca se je podaljšala čez boke in dala s tem po več letih kostimu zopet svoj klasičen značaj.

Ni pa seveda rečeno, da bo v predstoječi sezoni prevladovala izključno siva barva. Veliko vloga bosta imeli tudi modra barva, ki posnema blago angleških avijatičarjev in barva neba pred nevilto.

ogrlico. Ko se je pogledala v zrcalo, ni bilo popolnoma zadovoljna s svojo podobo. Nekoliko izmučena in bleda je bila. Seveda, taka se ne more primerjati s svežo in mladostno Elizabeto, ki se je pred dnevi vrnila iz Anglije. Glenison se je zelo nerada posluževala lepote. Toda še vedno je imela spravljene nekatere reči, ki jih je bila kupila še na »S. S. Celandini«. Danes moram biti kar najlepša. Nekoliko rdečila na licih in ustnicah jo je v trenutku izpremenilo.

Znova je skrbno pregledala gostinsko mizo, ki je bila postavljena ob lokvanjem jezeru. Prav ta hip sta prišla Michell in Robin. Stekla je proti njima z radostnim pozdravom.

»Zakaj vas tako dolgo ni bilo k nam?« je z nasmeškom vprašala Michella.

»Neverjetno dosti dela se mi je nagromadilo. Nikjer nisva bila, niti za korak se nisva oddaljila z doma. Poleg tega pa me je celo nekoliko obiskala mrzlina...«

Glenison Michellov odgovor in pojasnilo njsta zadovoljila. Toda sedaj ga ni marala podrobneje povpraševati po vzrokih. Michell je za hip obstal ter se z nasmehom zagledal v Glen. Potlej se je spustil v naslanjač ter z vzdihom prekrizal svoje noge. Glen je vedela, da je srečen, ker je spet v njeni bližini. Ne, sedaj ga ne sme mučiti z zvedavimi vprašanji. Znova pa si je morala priznati, da je zares močno oslavel. V obrazu je imel vdrtine, ki jih prej ni bilo. Morda

pa mu farma ne gre dobro? Morda ga muči denarno vprašanje? Upala je, da ji pove, kaj ga teži. Če gre za denarne težave, bo vprašala Filipa, kaj bi mu ne mogli nekoliko pomagati. Kajpada, pretežni del njene srečne dediščine je že bil vložen v farmo na Kilima Nungu. Toda nekaj denarja pa je še vedno v banki v Nairobi.

»Colin, kaj vas teži?« ga je presenetljivo in naravnost vprašala. Zgodilo se je prvič, ko ga je imenovala s krstnim imenom. Opazila je, kako se mu v peščenem sivi obraz spet vrača rdečica, kako se je krčevito oprijel držajev naslonjača ter se zagledal za Robinom, ki se je nedaleč igral s psom.

»Nič — zares, prav nič. Čez glavo dela sem imel na farmi.«

Ne, to je ni prepričalo! Pa tudi vseč ji ni bilo, ker ji je tako malo zaupal. Toda že ta hip ji je bilo žal, da mu je zamerila. Sklonila se je k njemu ter mu prijateljski položila roko na ramo.

»Colin, čutila je, da mora ostati pri njegovem krstnem imenu, da bo njeno vprašanje čimbolj prijazno in ljubeznivo, če vas morda kaj teži... če je to denar, potem mi dovolite, da vam pomagam. Ali...«

Tesno je stisnil njene prste v svojo dlan in ji rekel: »Vi zlati, zlati in dobri ljubček... Toda veste, to, to je...«

(Dalje)

FLORENCE RIDDELL

LJUBEZEN NA EKVATORJU

ROMAN

52

Ob drugih prilikah je Filip popolnoma prepustil Glenisoni vso skrb za goste. Ta njegova sedanja nenavadna skrb jo je nekoliko oznejevoljila. Rekla mu sicer ni besede, toda Filip je občutil, da ni kdo ve kako dobro razpoložena.

»Želim le, da bi ti ničesar ne manjkalo,« se ji je rahlo opravičeval, »ko pa bo to vendar prvi večji obisk v najini hiši.«

Seveda, Filip se je hotel tem ljudem prikazati kot imeniten gostitelj, morda celo nekoliko bahavo. Sprva mu je Glen to zamerila. Potlej pa ga je skušala razumeti ter je z njim docela soglašala. Pripravila bo torej bogato in neoporečno večerno gostijo, kakršne ne bodo tako zlepa spet doživeli kje drugje na sosednjih farmah. Njen dom jih mora presenetiti. Briana in sebe pa bo oblekla v najlepši obleki. Filip bo tega verjetno zelo vesel. Poglavitno je vendar, da je on zadovoljen.

»Sicer pa bi lahko povabili tudi Michella,« ji je čez čas dejal. »Sam Bog ve, kaj se je zgodilo temu revežu, zadnji čas se je popolnoma zakopal v svojo farmo.«

Glenison je ta predlog iskreno pozdravila. Že dolgo jo je skrbel Michell. Zakaj se neki tako uporno izogiba Kilima Nungu? Ko ga je bila zadnjič videla, se ji je zdel silno shujšan in slab.

»Zvečer ne bo hotel ostati. Robin mora vendar zgodaj spat,« je pripomnila, »in dobro veš, da fanta ne prepusti domačinom v varstvo.«

»Želo enostavno: Robin bo pač spal pri nas,« je rekel Filip, »spotoma se ustavim pri njem ter ga povabim na obisk. Povedal mu bom tudi, da smo zvedavi, ker ga ni nič več k nam. Rekel mu bom, da ga tudi ti osebno vabiš, naj pride.«

Zrla je za njim, ko je odjahal na rjavcu, ki ga je bil pred nedavnim šele kupil. Pomahal ji je še, predno se je za ovinkom izgubil. Glenison je upala, da Michell povabila ne bo odklonil. Želela si je močno, da pride tudi on, kajti prisotnost tega mirnega in razumnega Škota bo precej dvignila njeno samozavest.

Preostali del dneva je prebila Glenison v marljivih pripravah za jutrišnji obisk. Izdelala je že bila celoten načrt večerje in sploh gostije.

Naslednji dan so lepo očistili in pospravili obe koči. V črne glinaste vaze je dala lepega cvetja. Za popoldne si je pripravila svojo blede rumeno obleko, vrat pa si okrasila z veliko jantarjevo

Šah

Turnir osmorice v Amsterdamu

Nizozemskim šahistom moramo priznati, da so resnično neutrudljivi. Od šahovnice jih ne odvrne ne vojna vihra, ki divja v njih bližini, ne zaskrbljen položaj, v katerem se nahaja Nizozemska zadnje tedne. Jedva je bil zaključen turnir šestorice, na katerem je zmagal Kmoch, in jedva se je vrnil dr. Euwe iz Budimpešte, že je v Amsterdamu v teku turnir osmorice, na katerem sodeluje tudi dr. Euwe. Turnirja, ki bo zaključen 10. maja, se po izžrebanem vrstnem redu udeležujejo naslednji mojstri: Van Scheltinga, A. de Groot, Crabbendam, Prins, Dr. Scheffer, dr. Euwe, Schelfhout in Felderhof. V 1. kolu je med drugimi rezultati tudi zmaga dr. Euweja nad Crabbendamom.

48. Španska otvoritev

Beli: U. Crabbendam Črni: dr. M. Euwe
1. e4, e5; 2. Sf3, Sc6; 3. Lb5, a6; 4. La4.

Turnir v Lodžu

Pred nedavnim je bil zaključen v Lodžu turnir, ki so se ga udeležili tudi štirje ukrajinski mojstri iz Kijeva. Zanimivo je, da sta se turnirja udeležila tudi bivša poljska mojstra G. Frydman in K. Frydman. Kijevski mojstri so pobrali prva tri mesta in šesto mesto. Končni izid turnirja je naslednji: 1. Chavin 13 (brez izgubljenih partij); 2. Boleslavsky 12, Konstantinopolsky 11 in pol. Gerstenfeld 10, Abrajam 9 in pol. Poljak in Appel 9, G. Frydman 8, Schächter 7 in pol. K. Frydman 6 in pol. Rubinstein 5 in pol. Dobrovoljsky in Metzger 5, Makarevsk 4, Dörfler 3 in Popovsk 1 in pol. točke.

S turnirja je naslednja partija:

47. Novo indijska obramba

Beli: Gerstenfeld Črni: Dobrovoljsky

1. d4, Sf6; 2. e4, e6; 3. Sf3, b6; 4. g3, Lb7; 5. Lg2, Le7; 6. Sc3, d6 (slabo, boljše je 6... Se4); 7. 0-0, Sbd7; 8. Te1, 0-0; 9. e4, e5; 10. b3, e5 (črni računa, da bo vlek bel kmela na d5; tako blokirana igra bi bila potem zelo težka); 11. dxe5, dxe5; 12. Lb2, Te8; 13. De2, De7; 14. Tad1, a6 (preveč pasivno; potrebno je bilo 14. Tad8, sedaj pa nastanejo težave z e5 kmelom); 15. Sd5!, Sxd5; 16. exd5, Ld6; 17. Sg5!, Sf8; 18. Le4, g6 (oslabitev kraljevega krila je izsiljena, na 18. h6 bi prišel manever Sf3-h4-f5); 19. Lg2, f5 (po tej potezi je črni izgubljen, boljše je 19. f6); 20. f1, h6; 21. fxe5, Lxe5; 22. Lxe5, Txe5; 23. d6!, Txe1; 24. Txe1, Dg7; 25. Lxb7 (na 25. Te7 bi prišlo 25... Dd4+), Dxb7; 26. Te7 in črni preda.

PRVENSTVO BEOGRAJSKEGA SAHOV-SKEGA KLUBA

Je tik pred zaključkom. V 15. kolu sta se srečala oba mojstra, ki sodelujeta na turnirju, nekdanji Mariborčan Ivan Lešnik in najmlajši mojster Svetozar Gligorić. V izredno dramatični borbi je Gligorić porazil svojega velikega nasprotnika ter se postavil dve koli pred koncem turnirja na čelo tabele z 11 in pol točke, sledi mu Medan z 11 in Busek z 10 in pol. Lešnik je skupno s Šubarićem na 5. in 6. mestu z 9 točkami, kar je vsekakor uspeh, če upoštevamo, da igra Lešnik turnir v stanju rekonvalescence.

IZ CELJSKEGA SAHOVSKEGA KLUBA

Glavni klubov turnir je zaključil 11. t. m. reditelj Tine Kocmur. Udeleževalo se ga je redno 14 članov, eden pa je takoj začetka izstopil. Turnir se je nekoliko zavlekel. So pač bile letos velikonočne počitnice bolj zgodnje in je več udeležencev iz stanu učiteljstva odn. profesorjev.

Prvo mesto in s tem naslov »Klubov prvak za leto 1940« si je priboril favorit Cijan Slavko. Ta igralec, sicer bolj defenzivnega značaja, igra premišljeno in sigurno ter že dolgo časa slovi kot najboljši klubov igralec. Dosegel je 11 točk od 13 možnih ter ni nobene partije izgubil, remiziral pa 4. Drugo mesto ter 10 točk je pripadlo talentiranemu Diehlu Vladimirju. On je 9 partij dobil, 2 izgubil ter 2 remiziral. Tretje in četrto mesto z 9 točkami si delita klubov predsednik Grašer Pepi ter tajnik Fajsi Mirko. 8 in pol točk in 5. mesto je delež ing. Sajovica. Z malo več sreče bi pri svoji igri zaslužil lahko

boljše mesto, ker spada med najboljše igralce kluba. Ambiciozni Nikodije Pešič, ki je v začetku nizzal uspeh na uspeh, je proti sredini, še bolj pa proti koncu turnirja klonil v tempu in igri. Dosegel je zavidljivo 6. mesto, to je 8 točk. Sledijo Schneider s 7, Černelč, dr. Čerin s 6 točkami itd. Novinec v klubovem turnirju, prof. Tavčar je dosegel 6 in pol točke, to je 8. mesto. Ves potek turnirja je pokazal, da se v klubu uveljavljajo tudi nove moči, tako da sedaj razpolaga klub z večjim številom dobrih ter nekaj prav dobrimi igralci, ki so z veliko resnostjo in skrbnostjo odigrali svoje partije.

Mariborske partije

Iz tekme med Mariborskim šahovskim klubom in Šahovskim klubom »Vidmar« za klubsko prvenstvo Slovenske šahovske zveze objavljamo naslednji partiji:

45. Nimcovičeva obramba

(partija s 1. šahovnice)

Beli: prof. Stupan (MSK) Črni: Kukovec (V)
1. d4, Sf6; 2. e4, e6; 3. Sc3, Lb4; 4. De2, d5; 5. e3, c5; 6. a3, exd4; 7. exd4, Lxc3; 8. bxc3, 0-0; 9. Sf3, b6; 10. Ld3, dxc4; 11. Lxc4, Lb7; 12. Lg5, Sbd7; 13. 0-0, De7; 14. Ld3, Tac8; 15. Tac1, h6; 16. Lxf6, Sxf6; 17. De2, Df4; 18. Se5, Le4; 19. La6, Te7; 20. g3, Dg5; 21. f3, Lb7; 22. Ld3, Sd5; 23. f4, De7; 24. e4, Sf6; 25. De3, Dd6; 26. Lb1, Tfd8; 27. Tfd1, b5; 28. d5, exd5; 29. exb5, Txc1; 30. Dxc1, Db6+; 31. Kf1, Dxb5+; 32. Ld3, Db3; 33. Da1, Da4; 34. Tb1, La6; 35. De3, Te8; 36. Db4, Lxd3+; 37. Sxd3, De2; 38. Sf2, Se4; 39. Tb2, De1+; 40. Kg2, Te2; 41. Txc2, Dxc2; 42. Db8+, Kh7; 43. Dxa7, Db2; 44. Kgl, Sxf2; 45. Dxf2, Dxa3; 46. De2+, g6; 47. f5, De3+; 48. Kg2, De4+; 49. Dxe4, dxe4; 50. f6, g5; 51. Kf2, Kg6; 52. Ke3, Kf5; 53. h3, h5; 54. Kd4, h4 in beli preda.

46. Benoni obramba

(partija s 6. šahovnice)

Beli: Lukeš F. (V) Črni: Bien (MSK)
1. d4, e5; 2. d5, e5; 3. e4, d6; 4. Sc3, a6; 5. a4, Sf6; 6. Ld3, b6; 7. h3, Sbd7; 8. Sge2, De7; 9. b3, g8; 10. f4, Lg7; 11. Dd2, Lb7; 12. 0-0, exf4; 13. Dxf4, 0-0; 14. Dh4, h5; 15. Lf4, Tae8; 16. Tae1, Se5; 17. Lxe5, Txe5; 18. Txf6, Dd8; 19. Tef1, g5; 20. Df2, Lxf6; 21. Dxf6, Dxf6; 22. Txf6, Td8; 23. Sg3, h4; 24. Sf5, Td7; 25. Txd6, Txd6; 26. Sxd6, La8; 27. Se8 in črni preda.

S. Prvenstvo Bolgarske bo pričelo 7. maja v Sofiji, na turnirju bodo sodelovali najboljši igralci Bolgarske. V zvezi s turnirjem bo tudi kongres bolgarskega šahovskega saveza v dnevi 6. in 7. maja.

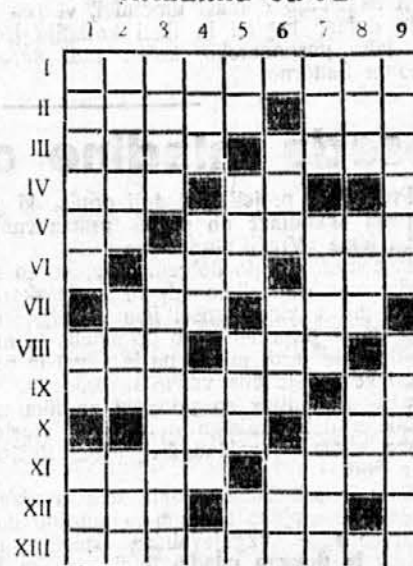
Skrbite za redno stolico.

Poskusite Leo-pilule, ki že po petih, šestih urah dovedejo dolahkega in prijetnega odvajanja.

Oglas reg. pod Sp. br. 960 od 28. X. 1938

Leo-pilule

Križanka št. 72

Besede pomenijo:

Vodoravno: I. del Grčije; II. gradbeni material, žensko ime; III. priprava za sejanje, kača; IV. čutilo, ploskovna mera; V. pritrdilnica, poljski škodljivec; VI. kača, škodljivka železa; VII. del cerkve, število; VIII. nogometni izraz; ptičji glas; IX. kamenina, ploskovna mera; X. otok na Jadranu, oblika pomožnega glagola; XI. rimski pesnik, azijska država; XII. sijaj, tuja številka; XIII. vrsta sadre.

Navpično: 1. posojilo, japonska igra, žuželka; 2. vrsta pesništva, kos lesa, domača žival; 3. časovna enota, ameriška država; 4. čutilo, drevo, čut; 5. veznik, papiga, začimba, zaimek; 6. časomer, pusto, z grmičjem poraslo ozemlje, tuja beseda za umetnost; 7. predlog, seno, žitna škodljivka; 8. število, del voza, oče; 9. del voza, trgovčič.

Spomnite se CMD!

Srečno dete

ZOFIJA BREITENEKNER

Dete kliče. Ljubi Bogec, daj mi mamico nazaj, mali sem ostal sirotek, kaj si morem zdaj!

Le enkrat, da bi jo videl, mamico nazaj mi daj, ali pa še mene vzemi, k sebi v svoj nebeski raj!

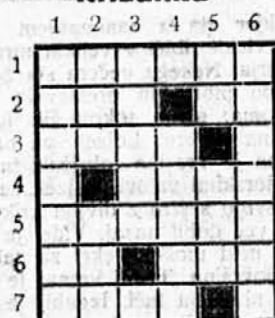
Bogec dete je uslišal, mamico nazaj mu dal, ko zvečer ga je zazibal, angelce mu je poslal.

Angelci so belokrili, k sebi detece privili, mamici ga izročili, v mehki naročaj.

Dober razgovor

Zlatko: Kdaj nastane slabo vreme?
Zdravko: Ko trga moja teto v nogah.
Zlatko: Kako to?
Zdravko: Ko njo bole noge, nastane drugi dan slabo vreme.

Križanka

Vodoravno: 1. slovenski pisatelj; 2. pramati, egipčansko božanstvo; 3. zala; 4. moško krstno ime; 5. naselje v 3. sklonu; 6. latinsko in, lep; 7. cunja.

Navpično: 1. mesto na slovenski zemlji; 2. latinski pozdrav, oče; 3. kar stoji nad trgovino; 4. obvestilo; 5. ploskovna mera, srbsko moško ime; 6. pisarniška ali solska potrebščina.

ALI IZREZUJETE »VEČERNIK ZA MLADINO«?

Pozabljeni bratje

LOJZE GAJSEK

O, slišal sem klice iz temne tujine, so klicali bratje me v svoje bližine, a nisem tja šel.

Pozabil sem nanje; zdaj v tugi ječijo in mislijo name, me k sebi želijo, a k njim jaz ne smem.

Pomagal bi rad v tej težki jim boli, naj stato bi me že na svetu karkoli, samo če moči bi imel.

A misel »ne morem« srce mi razjeda, ko vidim in slišim početje sosed, in vendar še dalje bom vanje verjel.

Ubiti krik

JANKO TANIČ

Na vrtu roža rdeča rase in se ozira v sončni dan, spominja me na tiste čase, spominja me na tisti dan...

Oh, saj je boljše, da sem tiho, vsaj nihče vedel to ne bo, da cvetje me je to ranilo, ranilo me tako zelo.

»Večernik«

za mladino

Leto 2

Maribor, 21. aprila 1940

Stev. 16

LENARTOVO PRIČAKOVANJE

IGOR SAMOROD

Boječje se je stiskala kopica bajt okoli treh svetlih stavb na vasi, okoli cerkve, župnišča in šole. Bajte iz surovih desk zbite, so molče ždele v senci poslopij, ki so jim kradla sonce.

Lenart je stal pred župniščem in se hrepeneče oziral na bleščeča se okna v prvem nadstropju. Ali so pozabili nanj, saj je tako vneto stregel pri današnjih večernicah? Slo mu je na jok. Slišal je, kako so nekje zajemali iz velike skledice. Ali Lenart je čakal, čakal. Skoraj mrščiti se je že pričelo. Stresel se je in hotel domov, ko so zaskripale cerkvene duri in je pristopil kaplan. Lenart se je ojunčil in povedal, da čaka gospoda župnika in zakaj. Kaplan se je zamislil in ni vedel, kaj bi storil; toda ko je čul srebrni žvenket iz prvega nadstropja, se je zdrzil in obližnil suhe ustnice. Hlastno je segel v žep in nekaj stisnil Lenartu v roko, nato pa se hitro pobral, da je še vrata v župnišče pozabil zapreti, tako se mu je mudilo...

Lenart si je z rokavom obrisal solze, ki so mu silile navzdol in počasi je stopil proti domu; trdo je stiskal tisti dinar v desnici, kakor da bi se bal, da mu ga kdo ne izmakne.

S tesnobo v srcu je stopil v domačo hišo, stopil v izbo in se umaknil v kot; nihče se ni zmešnil zanj, kakor da ga sploh ni v hiši. Oče je robantil in iz ust mu je prihajal duh po vinu, mati pa se je stiskala k durim in s strahom opazovala očeta.

»Lenart, kje pa si bil? Aha, že vem... sem z denarjem!«

V Lenartu se je nekaj uprl, toda pomislil je na očetove pesti in jezero je začel svetli novic na mizo, da je zazvelo. Oče je segel po njem in nekaj zamrmral v opravičilo, nato nekoliko okleval in gugajoče krenil iz sobe proti

krčmi. Mati se je sključila v dve gubi, kakor da bi jo težila skrita bolečina, in njeno ihtenje se je prevrglo v glasno tarnanje.

»Ze spet gre v gostilno. Mi pa lačni. Lačni... Dela nikjer. Tega naj bo konec... Konec trpljenja, stradanja... Kaj pa ti, Lenart, kaj so rekli gospod župnik, kako so ti postregli, no, povej?«

Lenart se je zdrzil in pomislil na svetla okna v župnišču, pomislil na srebrno žvenketanje kozarcev in širok smeh... Postal je trd in vedel je, da ne sme govoriti.

»Dobro je bilo, dobro. O, da bi bilo vedno tako!«

Mati je sklenila roke in bila vesela, češ, še so usmiljeni ljudje na svetu in Lenartu se bo enkrat bolje godilo kakor njej.

»Tako je prav, moj Lenart, priden ostani in večkrat boš deležen takšne milosti. Bog je pravičen, izkopal nas bo iz revščine, zakaj mora nas, mora. Danes, še danes, vsaj jutri se mora zgoditi čudež. Mora se zgoditi, ko pa tako zaupam v njega. Ne prenesem več, o Bog!«

Zadnje besede so se že izgubljale v neutolažljivem joku, ki je vsak planil po sobi. In jokala sta oba, mati in sin...

Kaj kmalu se je Lenart spravil v posteljo, kajti pozno je bilo in jutri navsezgodaj mora k maši, kjer bo stregel. Dolgo ni mogel zaspati; nemirno se je preobračal v blazinah in mislil na mater in njene besede. Resnično, nihče drug ko Bog jim ne more pomagati, jih rešiti tega pekla. Oče je vsak dan pijan in zverinsko ravnal z otroci, mati pa joče in joče, toliko da ji še niso izvirli solza usahnili. In čaka na pomoč Pomoč? Od kod vendarle? Župnik jo je potolažil z lepimi besedami iz svetega pisma o peklju in nebesih, bogati ljudje so jo

Film

Dvajset let bolgarske filmske industrije

Za tuje filme dajejo balkanske države vsako leto težke milijone. Zato ni čudno, če so se hotele nekatere države v tem pogledu osamosvojiti in ustvariti lastne filmske industrije. V tem pravcu sta pričeli delati Jugoslavija in Bolgarska. Dočim mi nismo imeli mnogo sreče, ker se niso našli podjetni ljudje, ki bi vložili kapital v filmsko podjetje, kar bi se sčasoma gotovo rentiralo, so Bolgari mnogo boljše odrezali. V dvajsetih letih dela so bolgarska filmska podjetja ustvarila vrsto zvočnih filmov, ki jih strokovnjaki niso slabo ocenili. Kar je glavno, ti filmi so res domači. V njih nastopajo domači umetniki, vložen je v delo domač kapital in filmi koristijo Bolgariji tako gospodarsko, kakor tudi narodnostno in kulturno.

Prva začetnica bolgarske filmske industrije sta bila leta 1921 in 1922 Gendov in Stojčev. Dobila sta stare filmske kamere in najela igralce podeželskih odrov ter pričela — snemati. Led je bil prebit, ni pa bilo denarja niti potrebnega strokovnega znanja.

Ko se je vrnil iz Nemčije mladi optični inženir in sin znanega bolgarskega pesnika Aleksander Vazov, je pričela nova doba bolgarske filmske industrije. Vazov je bil prvi filmski strokovnjak, saj je prisostvoval snemanjem v Nemčiji. Znal je petične ljudi zainteresirati za filmsko industrijo in je tudi uspel. Vazov hoče še več. Ustvariti hoče skupno balkansko filmsko industrijo. Kako mu bo to uspelo, bo pokazala bodočnost.

Beseda mladine o »Vražjih študentih«

Iz Ptujia smo prejeli naslednji dopis, ki ga je napisal omladinec ob priliki prikazovanja češkega filma »Vražji študentje«.

V naše mesto je po dolgem času, ko so se že ljudje naveličali »limonad« in so že skoraj nehali hoditi v kino, prišel film »Vražji študentje«, ki je pripravil staro do smeha in nekatere tudi do jeze; mlado pa je vžgal in navdušil. Dvorana je bila vedno razprodana.

»Vražji študentje« so prirejani za film po gledališkem delu češkega dramatika Jaroslava Zaka »Šola — zaklad življenja«. Režiral je Mac Frič.

V filmu je prikazana srednja šola in njeno življenje z vsi njeno zlagano in smešno do-
stojanstvenostjo. Vzgojevalnica špicljev in ovaduhov in dresura mladih ljudi, ki jim je

treba ubiti njihovo voljo in samostojnost. Mladina pa se ne dá ubiti. V mladini se rodi odpor, ki si daje duška tudi v tem, da izdaja svoj dijaški list, kjer kritizira učni način in zahteva reformo šole. V stolpeu humor smeši tudi profesorje. Profesorji dobijo slučajno list v roke. List zabranijo širiti na šoli, uvedena je preiskava. Ker ne najdejo krivcev, ravnatelj zabrani sodelovanje svojega zavoda na tekmah za srednješolski pokal.

Kmalu nato je dal profesor češčine za domačo nalogo svobodno temo. Dijak Benetka si je izbral nalogo: »Kaj nam ne ugaja na srednji šoli«. V nalogi kritizira sistem vzgoje in profesorski zbor. Stilizacija njegove naloge je zelo podobna članku v dijaškem listu. Osumijo ga, da je on pisec članka. Da bi ga rešil, se javi odličnjak Bankal, ki je izdajal list. Toda nič ne pomaga, oba prideta pred konferenco. Bankal zaradi izdajanja lista, Benetka zaradi neprimerne pisanja v šolski nalogi.

Ker so krivce odkrili, je dijakom dovoljeno prisostvovati tekmam. Benetka pridobi z zmago pri skoku v višino s palico svojem zavodu prvenstvo in s tem pribori pokal. Istočasno pa je bila seja profesorskega zbora, na kateri ga izključijo iz zavoda po srditi borbi z mlajšimi profesorji, ki so temu nasprotovali. Ker bi radi bede staršev ne mogli nadaljevati študija v drugem kraju, mu pomaga neki profesor.

Film je poln smeha, toda ta smeh je kakor Gogoljev »sveti smeh« izpod katerega so zablašale solze sočutja in jeze do stare zmehanzirane šablonske šole. V filmu je prikazan beg mladine od stare šole in prizadevanje mladih naprednih profesorjev, da bi nu-

dili nekaj novega in boljšega. Škoda pa je, da ni prikazana tudi nova šola. Če že grajaš, kar je zastarelo in ni dobro, moraš pokazati novo, boljše kakor n. pr. je v francoskem filmu udarno prikazana razlika med starim in novim internatom: »Zapor brez rešetk«. Kljub temu pozdravlja mladina ta film, ker je njen zaveznik za boljšo šolo. Navdušila me je solidarnost mladine, ki se je borila za svoje skupne interese. Ves razred je bil kot ena družina bratov in sester. Vendar se je tudi med njimi našel »Judež«, ki je vohunil in izdajal razredniku svoje tovariše. Ko so ga od-

krili, so podleza izključili iz svoje zajednice in ga je vsak preziral. S pomočjo mladih profesorjev so organizirali srednješolske lahko-atletske tekme itd., da so si tako olepšali življenje.

To velja tudi za našo mladino. Med nami mora izginiti nezaupanje in strankarska za-grizenost. Spoznajmo, da imamo skupne mladinske interese. N. pr. tudi mi bi lahko s pomočjo PZ organizirali lahkoatletske tekme med slovenskimi srednješolskimi zavodi.

Kupčić.

Kako se je »rodila« Miki miš

Miki miš, ki je sedaj tako popularna med kinoobiskovalci, je prvič nastopila 18. septembra 1928, ko je bila premiera romantičnega

življala svojega »očeta« in celo — filmske družbe. Potem ko si je Miki miška osvojila celo Ameriko, je prišla na obisk tudi v Evropo, kjer so jo prav tako vzljubili, saj je s platna zabavala tisoče ljudi.

»Oče« Miki miške je bil 20-letni risar Disney Volt. Ko se je mladenič vrnil iz vojne, ni imel v žepu niti prebitega centa. Preživljal se je z risanjem reklam, kar mu pa ni mnogo neslo. Risal je v neki najeti garaži, kjer je imel edinega tovariša — malo miško, ki se ga ni prav nič bala. Bila je njegov stalni gost in ga opazovala pri risanju. Ko je Disney gledal malo miško, mu je prišlo na misel, da bi z njo lahko zaslužil. Zato jo je začel risati v najrazličnejših pozah. Te njegove figure so postale, kakor je že v Ameriki navada, kar čez noč slavne. Razne trgovske tvrdke so kupovale slike Miki miške za označbo blaga. Seveda je pri tem mnogo zaslužil.

Za Disneyevo Miki miško so zvedele tudi filmske družbe. »Očeta« te miške so angažirali v Hollywoodu, da je risal miške za filme. Takrat je pričela njegova kariera pa tudi slava male Miki miške.

JANE NITHERS

filma »Osamljenik«.

Takrat ni nihče veroval, da bo ta miška postala znana po celem svetu in da bo pre-

Noče biti filmska zvezdnica

Med redkimi ženskami, ki nočejo postati filmske zvezdnice, je tudi šarmantna Anne Power, sestra slavnega filmskega igralca Tyrone Powera. Pravi, da jo mnogo bolj kakor igranje zanima filmska tehnika in pisanje filmskih del. Anne Power je odbila vse ponudbe filmskih družb, ki so ji nudile visoke honorarje.

f. O življenju in delu italijanskega slikarja Michelangela snimajo v Berlinu film, ki bo zanimal zlasti umetniške kroge. Režijo vodi Karl Ertel.

f. V kopalnici iz 15. stoletja se bo kopala glavna igralka v filmu »Notre Dame de Paris« Katrin Adams. To kopalnico bodo zgradili po načrtih omenjenega stoletja.

TYRONE POWER

MARY HEALY

odpravili s kosom kruha, učitelj pa s psovskami... Na koga naj se torej obrne? Otroci so premajhni, Lenart tudi, oče noče delati, rajše zapije, če kaj dobi. Ostane Bog... Ali ni kaplan pripovedoval v šoli, kako usmiljen in dober je. In kako pravi molitev? Ki si naš najboljši oče in vse ljubezni vreden. Resnično, tako pravi molitev, tako pravi župnik in za njim vsa vas od otrok prav do betežnih starih, ki ves dan presede v mračni cerkvi.

Ropot je Lenarta zmotil v težkih mislih: kakor duh polahko je vstopila mati v sobo in niti luči ni prižgala. Lenart je čul, kako je zaškripal klečalnik pod težo in v uho mu je planilo hlastno šepetanje in zvönki udarci, ko so se kroglice v molku zadevale druga ob drugo.

Mati moli, Boga prosi, je ugotovil Lenart; zakaj jim Bog ne bi pomagal, ko pa se vsi tako vneto obračajo k Njemu, vsi, mati, Lenart in mlajši bratje v spanju z nasmehom na ustnicah. Molitev mora k Njemu, mora čez oblake v neskončnost, tja pred zlati tron, na katerem sedi On, ob straneh pa Sin-človek in sveti Duh. Saj Bog usliši vsako prošnjo, prav vsako; samo lepo prositi je treba in upati. In prošnja bo uslišana, mora biti, zakaj Bog ne zapusti tiste, ki ga ljubijo in vanj verujejo.

Lenartu je postala glava težka in spalnec se ga je polasčeval; tu pa tam je zastokal v morečih sanjah, sanjal o bellem kruhu in pogrnjeni mizi, mater je videl na klečalniku in ujel njene besede: »Ki je za nas na križu umrl...«

Zaškripale so duri in kletev je silila v Lenarta; najbrže se je oče vrnil iz krčme, ves okajen in jezljiv.

Lenart se je pogreznil v temo, nekam v neznano, kjer se nikoli ni bil, ne v dejanjih, ne v mislih, kakor tudi v sanjah ne. Tam ga je čakal On; vedel je, da bo prišel, vedel, da ni zaman molil in prosil. Pobožal ga je in se pogovarjal z njim tako domače in očetovsko, kakor še nihče doslej. Jutri da bo veselje, konec življenja v temi, mu je dejal in Lenart mu je verjel, verjel tem rajše, ker je vedel, da bo mati srečna in oče zadovoljen, sam pa... kaj bi pravil...! Bog je vseмогоčen; podira hiše in mesta, gradi otoke in gore, ustvarja nove zvezde in ukazuje soncu, pa ne bi bil zmogel storiti dobrega dela, dati jim črnega kruha, če že ne belega, žalost izpremenit v veselje, jok v smeh, pripovedovanje v delo? Bog je vseмогоčen in Lenartu je obljubil, da bo jutri vse drugače in lepše; in Lenart je vedel, da Bog drži besedo, sicer ne bi bil Bog.

Izgubljena sestra

FRANJA KUMERC

V vasi pada sneg. Nešteto malih, belih ledenih zvezdic se spušta iz vsemirja na prostrano pokrajino pod goro. Počas in neslišno pokrivajo zmrznjeno zemljo in spreminjajo njive in livade v neskončno belo poljano, ki izgleda kakor da čez njo človek ne bi nikoli prišel. Sneg pada, pada...

V tej vasi sta živel bratec in sestra, Lojzek in Trezika. Sedela sta pri peči in poslušala babičino pripovedovanje. O da, babica je znala pripovedovati veliko lepih povesti. Toda tisti večer je postajala nekako zamišljena in venomer je pogledovala Treziko. Otroka sta pa med tem stopila k oknu in preštela zvezde. Lojzek je rekel:

»Danes naj bodo zvezde na zahodu moje, na vzhodu pa tvoje.«

»Ena... dve... deset... dvajset...« Toda kmalu sta prenehala s štetjem, kajti zvezde so se s preveliko hitrostjo pri-

žigale.

»Koliko si jih naštel? Osem in dvajset«, reče Trezika.

»Pet in dvajset. Torej jih imaš ti več.« Kakor ta večer sta vedno preštela zvezde. Posebno rada sta jih preštela poleti in spomladi, kadar je vse zelenelo.

Drugo jutro nista mogla v šolo, kajti vsa pot je bila zasnežena. Toda nekaj sta opazila. Bile so stopinje človeških nog. Sledi so vodile do okna, kjer je spala Trezika, od okna pa nazaj v glavni del vasi. Zal se nista zmenila za to sled.

Trezika in Lojzek sta pridno obiskovala šolo in štela zvezde. Nekega poletnega dne so se po šoli sprli učenci in se pretepali. Naenkrat je Trezika zakričala in se nezavestna zgrudila na tla. Kamen ji je priletel v čelo, malo više od njenih lepih temnih oči. Ko so prepirljivi dečki to videli, so se s krikom in vikom razbežali na vse strani. Lojzek je pa odnesel Treziko domov. Na čelu je odslej nosila rdeče znamenje.

Ko sta oba odrasla, sta se podala na

Mladina piše o Martinu Krpanu

JOŽE DUH, dijak IV. razreda. Gledališče mladega rodu je izbralo za otvoritveno predstavo »Martina Krpana«, ki jo je iz Levstikove povesti predelal gospod Smasek, ki je tudi ustanovitelj tega društva. Že sama Levstikova povest je zanimiva, če jo bereš, vendar je na odru še lepša, ker vidiš osebe in njih delo, ki si ga pri branju ne moreš popolnoma tako zamisliti kakor na odru. Igra je bila v dvorani Narodnega doma, igrali so jo pa dijaki učiteljskega kot prvo predstavo so jo prav lepo izpeljali, vendar vse slike niso bile popolne. Martin Krpan je dobro igral svojo vlogo. Le boj med Krpanom in Brdavsom je bil prekratek. Brdavs sam je bil opremljen prav tako, kakor si ga lahko zamisliš pri branju povesti. Menjavanje slik je bilo prepočasno, slike pa so lepo predstavljale kraje, kjer se je godila povest. Slabosti tedanjega Dunaja so bile lepo prikazane. Osebe na dvoru so bile močnejše, cesar pa slab in vedno pokoren svoji ženi. Drugi del igre mi ni bil znan iz povesti, a bil je najbolje izveden. Cesarica je hotela Krpana obesiti, ker je posekal lipo na cesarskem dvorišču. Pri tem sta ji po-

magala stara Krpanova sovražnika, ki sta ga res spravila cesarici v roke. Toda on se je rešil iz ječe, ker mu je neki deček dal pilo v zahvalo za prejeti denar. Po tem prizoru sem takoj vedel, da bodo Krpana zaprli. Zato ni dobro, če je v igri preveč naključij. V splošnem pa je igra bila dobra. Pisatelj Levstik hoče s Krpanom prikazati nas Slovence in Hrvatce, ki smo vedno pomagali Dunaju, on pa nam je to vračal z zatiranjem in preganjanjem. Na tak način niso mogli pisatelja preganjati, ker ni tako očitno povedal svojega slabega mišljenja o dunajskem dvoru.

VIKTOR EMERSIČ, dijak IV. razreda. Velika dvorana Narodnega doma je bila polna dijaštva. Blesk in sijaj se je zrcalil s stropa in sten; nemi kipi so se mi zdeli, kakor da je šinil vanje duh življenja, a vendar so bile vse oči uprte v temen zastor na odru. Kaj neki so videli v mrtvem platnu, da so ga vsi opazovali s srcem in pogledi? Luči so ugasnile. Blesk je izginil, skrili so se kipi in nestrpni obrazi tovarišev. Zaveza se je dvignila. Na oder je prišel Krpan s svojo kobilico. Mladenček krepke

morje, kjer sta z zanimanjem gledala, kako so vlekli ribiči v velikih mrežah ribe iz morja. Nekega večera sta že dolgo veslala po morju in preštela zvezde, kakor doma, samo tokrat jih je imela Trezika na severu, Lojzek pa na jugu. Nenadoma je Trezika zakričala in izginila pod morskimi valovi. Lojzek se je pogljal za svojo sestro z divjim krikom, toda ni je več dobil nazaj. Videl je le, kako jo je neki moški vlekel za sabo pod morskovo površino. Tedaj komaj je zapazil ladjo, ki ni imela luči. Izgubil je sestro. Sčasoma se je postaral in prodajal časnike.

»Večernik«, nova izdaja! »Toti list« Na pločniku je zagledal dva moža in ženo, ki je stopala na strani. Prodajal je vse »Večernike«, le dva »Tota lista« je še imel. Ponudil je svoje blago, toda možka sta nekaj zamrmrala. Bila sta vrnjena. Na ženinem čelu je zagledal nad očesom rdeče znamenje. Zdrznil se je.

»Trezika, moja sestra!« je zaklical. Toda ona se ni zmenila zanj. Žalosten je odšel domov. Stopil je k peči in zakuril.

da je toplota zapuhtela po mrzli sobi. Vrata so na novo zaškripala in vstopila je — Trezika. Podala sta si roke in si dolgo v noč pripovedovala svoje doživljaje. Povedala mu je tudi, da jo je hotel tisti mož, ki jo je ugrabil tisto noč na čolnu, prodati kot sužnjo. Spomnila sta se skrivnostnih stopinj pod njenim oknom v rojstni vasi.

Špinačo so jedli najprej v Arabiji. Orehi, breskve in murve so prišli v naše kraje iz Perzije.

Kumare smo dobili iz Vzhodne Indije. Retkvice so iz Kitajske in Japonske. Mak je iz Azije.

Jabolke in hrške so rastle najprej v Evropi, posebno na Balkanskem polotoku.

Rdečo čebulo in grah so prinesli k nam iz Mezopotamije.

»VEČERNIK ZA MLADINO« JE VAŠ CASOPIS!

Zanimivosti

Kadar bodo prišla ameriška bojna letala v Evropo

Silen napredek letalske tehnike USA — Rekordirji med najmoderneje oboroženimi bombniki

Letno produkcijo ameriške letalske industrije so cenili 1. januarja letos na 16.000 letal in 18.000 motorjev. Za december 1940 postavljajo Američani kapaciteto letalskih tovarn na 23.000 letal in 35.000 motorjev!

Ko bodo prišla ameriška vojaška letala v Evropo, bodo zavezniški imeli lovska letala, ki bodo prevozila 400 milj ali 640 km na uro. Najmodernejši nemški lovec preleti na uro 375 milj. Dvomotorni ameriški Lockheed premerijo celo 500 milj na uro! Imajo po štiri topove ter obode, ki jim so-vražne kroglice iz strojníc sploh ne morejo do-

živeti. Ameriški bombnik Bell Airocra P-39 ima top kalibra 37 mm in štiri najmodernejše strojnice, vse na avtomatično uporabo. Operacijsko področje mu je 1600 km ter se igraje lahko vzpne 11.000 m visoko.

Se spretnijeje je ameriško lovsko letalo Vulture Vanguard, ki ima 10 strojníc na sebi. Premeri 420 milj na uro v višini 6000 m in spada med najhitrejša lovska letala sveta. Francozi se posebno ogrevajo za Curtiss letala tipa P-40, ki so posebno primerna za boje visoko v zraku ter puste za seboj 400 milj na uro. Od ameriških bombnikov dajejo zavezniški

prednost onim dvomotornim pred štirimotornimi »letečimi trdnjavami«, ker so prvi težji cilj za sovražnika. S hitrostjo 330 milj na uro presegajo najspretnije nemške bombnike. Dvomotorni ameriški bombnik Martin 167-W, ki ga tudi dobavljajo zavezniški, doseže 316 milj na uro.

Takšna so torej nekatera ameriška bojna letala, ki jih nabavljajo zavezniški v USA. Ko bo evropsko nebo oživel še od brnenja izdelkov ameriških letalskih tvornic, se obeta novo razdobje v zračni vojni obeh vojskujočih taborov.

Dekleta in zveri

Strežniki zooloških vrtov ni treba da so lovci. Privaditi se morajo živalim, poznati njih muhe in z mero opreznosti postanejo tovariši. Zdaj, ko so poklicali mnoge k vojakom, so jih marsikje morale nadomestiti ženske. Tako je v živalskem vrtu v Chesterju v Angliji nastopilo strežniško mesto sedem mladih deklet, katerih najmlajša šteje šele 15 pomladi. Vendar ji je 10 kraljev puščave, krepkih levov pokornih ter ji slede na vsak glas, vsak ukaz. Smehljaje se pravi mlado dekle, da bi bilo srečno, če bi ji usoda naklonila v zakonu tako poslušnega moža, kakor so njeni levi. Druga 15letna strežnica ima opravka z opicami ter izjavlja, da je igranje z njimi mnogo bolj prisrčno kakor malo prej z lutkami, ki jih je imela doma...

Budoar, vojni arhiv

Lepa markiza Pompadour se ji obrnila v grobu, če bi videla, kako izgleda salonček, v katerem se je lepoticila in veselila z intimnimi prijatelji. Namesto velike zrcalne omare in mehkega divana, vrste dišav in lepoticila rokoko dame, so ostale v prostoru le še široke omare za akte tajnega arhiva vojnega ministrstva. Vrata, ki so vodila naskrivaj iz salona v spalnico kraljeve ljubice, so zaklenjena. Zdaj se shajajo tu generali na posvet, slede tako zgledu Napoleona, ki se je tu večkrat posvetoval z materjo Letitio o svojih načrtih.

Nad sto let je bil kotiček lepe markize Pompadour skrit. Šele nedavno so odkrili taje dohod do njega. Vrata se odpro na skriven pritisk gumba. Tako sta ljubezen in diplomacija, ki sta v Franciji šli vedno skupno pot, zamenjali vloži v skritem kotičku palače.

Fotografova smola

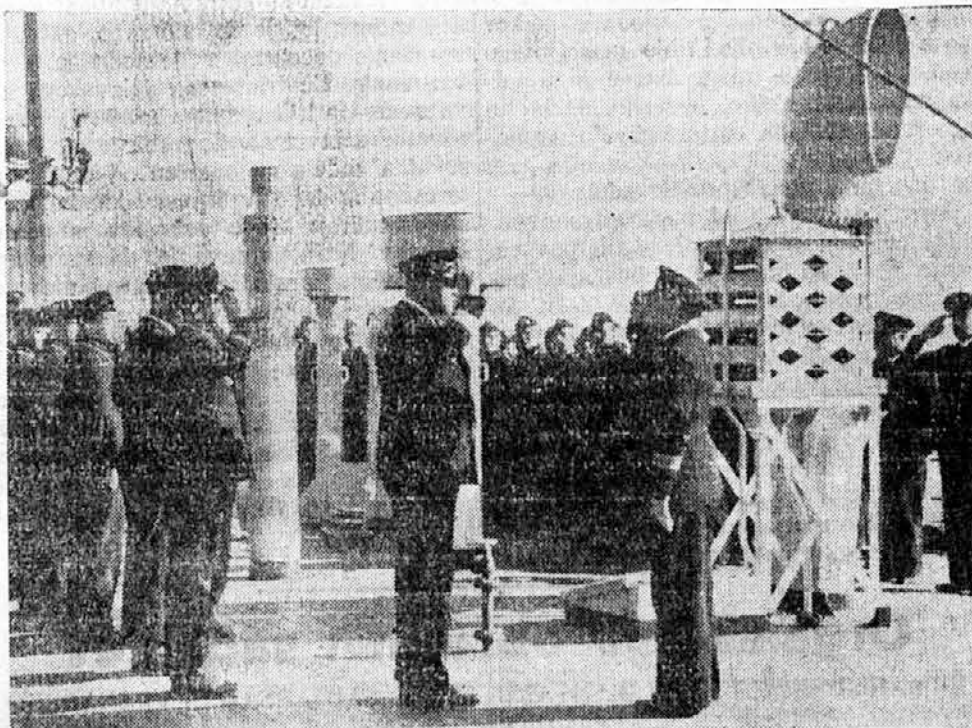
Nedaleč od Milana je bila vsako leto glavna atrakcija sejma globoka jama, v katero je vodila žična železnica s pritrjenimi vagončki na navpičnem traku. Po eni strani so šli vozički v temni, globoki jašek, na drugi strani pa spet na svetlo. Za majhno ceno so se spuščali zaljubljeni parčki in vojaki v »hudičev peklo«. Tu so bili umetni prepahi, razstavljena živalska in človeška okostja, ki so se v blisku trenutnih svetilk pošastno odražala iz teme.

V jašku je bilo vedno živahno. Smeh, krik, pridružen zdihljaji pa cmokanje poljubov je odmevalo iz njega in marsikatero dekle si je privoščilo vožnjo s stasitim vojakom ter se vso zardelo vračalo na svetlo. Hudičeva jama je bila vabljiva mana tudi za podjetne zakonske polovice, ki so si hotele privoščiti v temi prepovedan poljub na izbranim sopotniku. To priliko je izkoristil neki fotograf, ki se je spustil v globino, spodaj pa skočil iz vagončka, da bi na obratu, kjer je bilo najbolj temno, snemal ob trenutnem blisku zaljubljenca.

Toda potniki so ga izsledili, v peklju je nastal huronski vik in krik. Vožnja se je na mah ustavila, gospodar je s stražniki pohitel v globino in rešil vsega premikastenege mladence iz krempljev razjarjenih zakoncev in zaljubljenih deklet, ki so se bale, da bo mož s svojimi slikami povzročil škandale po Milanu. Revez je pojasnil, da ni imel tako zlobnega namena, hotel je le odnesti eno izmed nagrad, ki jo je za najoriginalnejšo fotografijo razpisal nek milanski dnevnik.

Živinozdravnik je slučajno stopil na kačo.

Nekaj ur pred nemško zasedbo Kjevenhavna, danske prestolnice. Četam dajejo na ladji pred izkrcanjem zadnja povelja.

Paul Reynaud ima svetovni rekord

V mladosti je bil sedanji ministrski predsednik Francije strasten kolesar. Kakor njegovi tovariši je voziral po deželi in tekmoval v hitrosti. Se zdaj je vnet pristaš kolesa, pa tudi izvrsten plavalec.

Med odmorom v parlamentarnem zasedanju je Reynauda intervjuval neki sportni poročevalec ter ga vprašal o telesnem udejstvovanju v preteklosti. Reynaud, ki je bil baš dobro razpoložen, je odvrnil, da ima celo svetovni rekord.

Reporter je prislunil in pripravil svinčnik, meneč da bo za svoj list ulovil izredno senzacijo. Izvedel pa je, da je sedanji ministrski predsednik Francije med kolegi prvak, ki je najdalje potoval. Reynaud je dejal, da sicer ne more reči, koliko kilometrov poti je vzel pod seboj, toda prepotoval je vseh pet celin sveta, nekatere izmed njih celo dvakrat in ostal dalje časa tam.

Vojak, ki na straži „preliva solze“

Ko se je neki pariški novinar približal vojaškemu skladišču v okolici velemezja, je opazil vojaka na straži, vsega v solzah.

— Čemu se pa jokate? je vprašal. Vojak se je nasmehnil in pokazal v skladišče, kjer so bili celi kupi čebule, tik zraven pa veliki kupi repe, zelja in druge povrtnine. Ob steni so bile polne police datljev, rožičev, fig, kokosov, lešnikov, orehov in banan ter drugih pridelkov, vse pa namenjeno za bele in črne

vojake v Maginotovi črti. Iz ogromnega skladišča odvažajo vsak dan za 60.000 kg blaga. Od kraja novembra je šlo od tod na fronto pet milijonov kg sveže povrtnine.

Zraven skladišča je velik depot za vino. Celi vlaki s cisternskimi vagoni prevažajo pijačo za fronto. Tu se vino pretaka spet v kamionske cisterne in dovažajo v glavno črto. Samo to skladišče razdeli vsak dan na 250 edinic 1000 hl vina za približno 200.000 vojakov.

Ena sama pipa, pravi čeber za 18 ljudi

Največja pipa za tobak je shranjena v muzeju v Braunschweigu. Velika je kakor čeber. Napravil jo je v začetku prejšnjega stoletja tovarnar lepenke J. H. Stobwasser. Bila je lepo okrašena in uporabljena za reklamne svrhe. Kasneje je postala last »Kluba kadilcev — piparjev«. Ta je na veliko glavo pipe postavil

4,5 m dolgo cev, ki je bila opremljena z 18 ustniki za klubske člane. Tako so člani vlekli iz iste pipe, kadar so se shajali na seje. V istem muzeju je tudi slika dvornega slikarja Tunicca, ki prikazuje klub kadilcev v blaženi harmoniji, ko vlečejo vsi skupaj iz iste lule.

Nemške rezerve bakra in boksita

Med vsemi kovinami prmanjkuje Nemčiji 648.000 ton bakrene rude in 340.000 ton predelanega bakra od zunaj. V začetku sedanje vojne je imela nekaj rezerv, preden pa te po-

idejo, mora računati z nadomestkom. Ameriški baker je zanjo zaprt, dovoz iz sovjetske Rusije je v tem pogledu zelo negotov. Finski in jugoslovanski baker ne zadošča, če bi tudi vsega izvažali. Nemčija bo skušala baker nadomestiti z aluminijem in cinkom, ki sta po mehaničnem in elektrotehničnem učinku sorodna bakru.

Nemške rezerve boksita računajo za 400.000 ton čistega aluminija. Kot največji evropski proizvajatelj cinka bo Nemčija morala nadomestiti baker s to kovino. Leta 1937 so Nemci proizvajali 165.000 ton čistega cinka, z zalogami v poljski Šleziji so zdaj dobili še 58.000 ton te kovine.

Železnice v SSSR

Ko so boljševiki 1917 prevzeli v Rusiji oblast, so znašale ruske železnice nekaj nad 50.000 km prog. V državljanski vojni so bile te zelo zapostavljene in ko so se sovjeti 1923 lotili obnove, so stali pred zelo težko nalogo. Pomagali so si na ta način, da so pošto prevažali z letali, drugo blago pa čim več mogoče po vodah in na novo speljanih kanalih. Zgradili so sicer tudi nove proge ter dvignili njih daljavo na skupno 85.000 km železnic. Najpomembnejša med njimi je bila tako zvana »Turksib« železnica, proga, ki veže Turkestan, Turkmenistan in Kirgizistan z glavno sibirsko magistralo Moskva—Vladivostok.

Sovjetska unija premore danes milijon vagonov, pa le 25.000 lokomotiv. Ena sama lokomotiva na vsakih 40 vagonov je mnogo pre malo. Tako bodo sirske železnice še vedno preobremenjene, dovoz z Daljnega vzhoda v Nemčijo pa zvezan z velikimi težkočami.

— Pri motnjah v prebavi, pri napetosti, vzdigovanju, zgagi, povzročeni po težki zapeki, je zelo primerno vzeti na večer pol kozarca naravne »Franc-Josefove« grenke vode, zjutraj na tešče pa isto množino.

Prava »Franc-Josefova« voda se izkazuje vedno kot popolno zanesljivo sredstvo za čiščenje črev. Ogl. reg. S. br. 30474/35.

Danski princ Valdemar je bil po nemških četah ujet. Na čelu danske garde se je upiral okupaciji pred kraljevsko palačo v Kjevenhavnu.

Za novorojenčke na znamkah so se zavzele japonske žene. Vložile so prošnjo, da bi smeli biti na znamkah slikani novorojenčki, kar naj bi propagiralo materinstvo.

Kratki valovi ovirajo rast rastlin. Pri žitnih zrnih, ki so jih v dobi kaljenja obsevali s kratkimi 2 1/2 m dolgimi valovi, so opazili, da niso nikoli zrastle v klasje normalne višine.

Parnik, ki ne bo rjav, so zgradili v USA. Trup je iz neke kovine, ki mu rja ne more do živga. Stroški so res večji, toda kasneje bodo odpadla popravila in barvanje.

— Kateri ples se vam najbolj dopade, gospodična?

— Prejšnji, z gospodom Prohazko...

Prečudna hiša strahov, ki se je boje vsi dediči

Winchester, bogati ameriški tovarnar orožja, je umrl s fiksno idejo, da ga bodo duhovi vseh onih, ki so bili z njegovim morilnim orožjem ubiti, preganjali onstran groba. Njegova žena, bogata vdova, se je naselila po moževi smrti v San Josee v Kaliforniji. Tudi njo so zgrabile fiksne ideje, cele noči so jo preganjali duhovi. Odločila se je za nenavaden podvig.

Poklicala je stavbenika in mu naročila gradnjo velike vile, vse pa po njenem načrtu, kakršnega si je zamislila v hudih

sanjah. Tako je rasla stavba s prečudnimi sobami, kjer so bila samo okna brez vrat, pa sobe z neštetimi vrati, a nobenim oknom. Dalje so morali dozidati prostore brez stropa ali poda in stopnice, ki se končajo kar v zraku... Duhovi, je menila gospodinja, lahko plavajo tudi po zraku, imajo dostop povsod...

Najhujše je pa bilo, da si je vdova sproti izmišljala nove prizidke. Že postavljeni del vile je dala podreti in na nov način pozidati. Stavbenika je postajalo groza,

delavcev se je prijel strah pred čudnimi načrti. In ker je ženska dobila fiksno idejo, da bo morala umreti, čim bo stavba končana, je dala vedno znova podreti kak del vile...

Končno je le prišla ponjo brezkompromisna smrt. V oporoki je vdova določila, da bo dedič premoženja listi, ki bo vilo do kraja dogradil. Toda, noben dedič se ni upal prevzeti posla, strah se jih je loteval že ob pogledu na čudno hišo. Bogata dediščina je ostala brez naslednika.

Težave slovenske industrije kljub konjunkturi

Posebno je prizadeta zaradi pomanjkanja surovin tekstilna industrija

Ljubljana, 20. aprila.

Včeraj je imela Zveza industrijecev za Dravsko banovino v sejni dvorani Zbornice za TOI svojo redno skupščino ob številni udeležbi članov, zastopnikov banske uprave, mestne občine in raznih gospodarskih korporacij. Po pozdravnem nagovoru predsednika g. Praprotnika je bilo podano poslovno poročilo, iz katerega posnemamo:

Izredne prilike, ki vladajo danes v Evropi spričo vojnega stanja med Nemčijo ter obema zapadnima velesilama, se tudi stvarno odražajo v gospodarstvu nevtralnih držav ter postavljajo industrijske in ostale gospodarske korporacije pred nove naloge. Med vsemi vprašanji, ki spadajo v delokrog industrijskih korporacij, igra danes najpomembnejšo vlogo vprašanje zadostne preskrbe s surovinami.

Zaradi pomanjkanja deviz se je moral kontingentirati uvoz surovin iz deviznih držav. Neizogibna posledica je bila redukcija obratov, ki se je večinoma izvršila v obliki zmanjšanja delovnega časa, odnosno omejitve tedenskih delovnih dni.

Vsled omejenih možnosti glede preskrbe z inozemskimi surovinami in polizdelki je zlasti prizadeta naša tekstilna industrija, ki mora upoštevati ne le bombaž, temveč tudi znatne količine preje iz inozemstva. Nemčija in Češkomoravski protektorat, kjer smo preje nabavljali znatne količine tekstilnih surovin in polizdelkov, danes za dobavo teh surovin praktično ne prihajata v poštev.

Na znatno večje količine nego z Nemčijo in Češkomoravskim protektoratom so glasili zaključki naših tekstilnih tovarn z italijanskimi predilnicami, ki so ostali vsled nastalih izrednih razmer v zadnjem četrtletju preteklega leta neizvršeni.

Po dolgotrajnih pogajanjih je bil sklenjen dogovor, po katerem so se italijanske predilnice zavezale dobaviti polovico zaključkov po novih, sporazumno do ločenih cenah, dočim se je ostala polovica zaključkov stornirala. V zvezi s tem dogovorom se je primerno povečal kontingent za prvo četrtletje tekočega leta. Izgleda, da so visoke cene italijanske bombažne preje v glavnem povzročene po klirinškem plačilnem sistemu ter da bi se pri plačilu v devizah dosegle znatno nižje cene. Zato se bo na bližnjem zasedanju jugoslovansko-italijanskega gospodarskega odbora z naše strani predlagala ukinitve kliranga.

Da bi se vsaj deloma nadomestil izpad uvoza bombažne preje iz Nemčije in Italije, se nekatera tekstilna podjetja živahno zanimajo za uvoz preje iz Anglije. Možnost uvoza preje iz Anglije je seveda odvisna predvsem od devizne situacije.

Kar se tiče težav v zvezi z nezadostnim dodeljevanjem deviz za nabavko inozemskih surovin, se more ugotoviti, da so se razmere na splošno izboljšale. Baš v zadnjem času se je povečal kontingent za uvoz surovega bombaža.

Spričo sedanjih razmer in spričo negotovosti, kako bodo svetovni dogodki v bližnji bodočnosti vplivali na razvoj našega gospodarstva, je potrebno, da se naši industriji ne le omogoči zadostna preskrba s surovinami in pomožnimi sredstvi proizvodnje za tekoče potrebe, temveč bi se ji morala nuditi še prilika, da si ustvari čim večje rezerve za nepredvidene primere.

Na polju zunanje trgovinske politike je vladala tudi v preteklem poslovnem letu živahna razgibanost.

Razen z Nemčijo in z Italijo so se sklenili novi dogovori o trgovinskem in plačilnem prometu s Francijo, Grčijo, Romunijo, Veliko Britanijo in Madžarsko. Stremljenje naše zunanje trgovinske politike gre med drugim za tem, da se likvidirajo obstoječi klirinški sistemi ter preide na plačevanje izvoza in uvoza v prostih devizah. Poročilo se nato obširno ukvarja z novo davčno reformo.

Kar se tiče neposrednih davkov, je industrija zlasti prizadeta po poostitvi določb o pridobitni in družbenem davku ter v prispevku za Narodno-obrambni sklad. Industrija se zaveda svojih dolžnosti do države ter se tudi noče odtegovati povečanemu prispevanju za kritje državnih izdatkov.

Industrija je zlasti tudi prizadeta po novih določbah, ki predvidevajo obremenitev surovin, ki se uvažajo carine prosto, ter obremenitvi vmesnih proizvodov, ki se v podjetju samem nadaljuje predelajo v končni izdelek. Vsekakor je potrebna revizija teh določb.

Kar zadeva zvišanje izvoznih in uvoznih carin, opozarja poročilo, da se z izvoznimi carinami zmanjšuje naša konkurenčna sposobnost na inozemskih tržiščih ter se ogroža naš izvoz za primer nazadovanja konjunktura, s čimer je treba vsak čas računati. Kar se pa tiče povitovnih uvoznih carin na razne surovine in pomožna sredstva proizvodnje, kakor vosek, loj, ribje olje, ribjo mast, ovčjo volno, kvebračo, razne barve in kemikalije, umetno volno, je jasno, da bo to povišanje uvoznih carin vplivalo na povišanje produkcijskih stroškov in s tem na povišanje cene gotovih izdelkov.

Poročilo sviri pred napovedanim povišanjem železniške tarife, kajti povsem jasno je, da bo imelo to za posledico povišanje cen raznega blaga. V času, ko skuša državna uprava z uvedbo kontrole cen zavezati draginski val, je treba vse previdnosti pri ukrepih, ki utegnejo imeti baš nasproten učinek.

Spričo porasta cen življenjskih potrebščin je prišlo domala pri vseh industrijskih podjetjih do revizije mezdne tarife. Za tekstilno stroko so se mezde z enostranskim ukrepom podjetij na podlagi

tozadavnega sklepa Zveze delodajalcev za tekstilno stroko prilagodile novim razmeram, ne da bi prišlo do kakšnega mezdnega gibanja. Tudi pretežna večina drugih podjetij je mezde prostovoljno povišala v smislu priporočila, katero je izdala Zbornica za trgovino, obrt in industrijo na podlagi sklepa ankete pri banški upravi. Le v redkih primerih je prišlo do mezdne spora ter je tajništvo na željo podjetij sodelovalo pri dotičnih mezdnih razpravah.

Z notranjo preureditvijo države v smislu sporazuma s Hrvati, ki pomeni gotovo najvažnejši notranje-politični dogodek zadnjih let, je postalo zopet aktualno vprašanje decentralizacije socialnega zavarovanja. Centralizacija delavskega zavarovanja pri Osrednjem uradu za zavarovanje delavcev v Zagrebu je od vsega začetka zadel na odločen odpor pri intereseh, tako v krogu delodajalcev, kakor tudi v krogu delavcev in nameščencev. Naša zahteva je, da se prizna Okrožnemu uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani svojstvo samostojnega nosilca bolniškega, nezgodnega in starostnega zavarovanja. Zavzeli smo se tudi za to, da se pristopi v smislu tozadavnega zakonskega pooblastila k razmejitvi obstoječih društvenih blagajin za nameščence ter da se dodeli področje Slovenije Trgovskemu bolniškemu in podpornemu društvu v Ljubljani.

Organizacija obmejnih sadjarjev

PRI MARIJI SNEŽNI JE BILO USTANOVLJENO SADJARSKO IN VRTNARSKO DRUŠTVO

Malo je krajev, ki bi bili za sadjarstvo tako ugodni kot je Marija Snežna. Dosedaj so se kmetje brigali le za vinograde, sadovnjake pa so pustili v nemar. Letos pa so se tudi sadjarji zbrali in ustanovili v nedeljo 14. aprila podružnico Sadjarskega in vrtnarskega društva. Pristopilo je takoj 35 članov. O nalogah in delu sad. podružnice z ozirom na krajevne potrebe je predaval okraj. Šolski nadzornik P. Močnik. Nato je bil izvoljen naslednji odbor: Šumandl Jože, preds., Horvat Mirko, podpreds., Karner Miha,

blag., Ferluga Fran, šol. uprav., tajnik. Kot odborniki: Borko Fran, šolski upr. na Sladkem vrhu, Vrščič Srečko, župnik pri Mariji Snežni, Vanjgerl Anton, Fekonja Fran in Peklar Jože. Računska preglednika sta Pezdček Fran in Rajšp Fran.

Pri slučajnosti je bilo na predlog šols. uprav. Borka sklenjeno, da se uredi podružnična drevesnica. Podpredsednik g. Horvat obljubi potrebno zemljišče. Tudi se zgradi letos sušilnica in je v tem ozirom občina izvršila že vse priprave.

Ptuj

Razdelitev vinogradov v ptujski okolici

Izveček iz razprave, ki jo je napisal akademik Franc Kolarič iz Spuhlje pri Ptuj. S proučevanjem posestnih razmer vinogradov v ptujski okolici je mnogo doprinesel k posestnemu vprašanju, ki sta ga načela dr. Fr. Zgeč v Halozah in J. Kerenčič v Jeruzalemskih gorah.

Pisatelj razpravlja posestne razmere v 70 katastralnih občinah (t. j. ptujskega in ormoškega davčnega okraja), ki pripadajo med najbolj vinorodne kraje Slovenije. V tem področju obsegajo vinogradi 1157,9348 ha (4,82%) površine. V 22 občinah obsegajo več kot 10% in v 4 več kot 20% površine. Vinograde posedujejo domačini, posestniki s Ptujškega ali Murskega polja, meščani in tuje-rodci iz krajev bivše Avstrije. Vinogradi domačinov (3143 posestnikov poseduje 911,17 ha ali 78% vseh vinogradov) in posestnikov s polja (245 posestnikov ima 83,93 ha ali 7,2%) dosegajo komaj površino 50 arov. Posestniki iz mest (117 domačinov poseduje 76,58 ha ali 6,7% in 26 tujcev 86,25 ha ali 7,4%) se delijo v 2 skupini: male in velike posestnike. Po-

sestniki malih vinogradov izhajajo večinoma iz kmetijskega rodu. Večji del so jih podedovali sami ali njihovi predniki, medtem ko so se stalno naselili v mestu. Največje in najlepše vinograde pa posedujejo resnični meščani (ki ne izhajajo iz kmetijskega rodu), ki so si jih zvečina kupili.

Domačini, ki jim pomenja vinograd predvsem kruh, so najmanjši posestniki, vse ostale skupine, ki so jim vinogradi tako rekoč priboljšek, imajo znatno večje in boljše vinograde. Domačin ima povprečno samo 0,2829 ha, posestnik s polja samo 0,3425 ha, meščan domačin že 0,6545, tujerodec pa 3,3172 ha. Pogled na karto potrjuje, da so vinogradi meščanov in tujerodcev razporejeni ondod, kofer je delež vinogradne površine največji, torej po gorah južnega obrobja posebno v bližini Ptuja in Ormoža s prehodom v Jeruzalemske gorice. Iz tega je tudi sklepati, da žlahtne trsne vrste gojijo predvsem v vinogradih posestnikov meščanov in tujerodcev in da so ostali vinogradi zasajeni z raznimi slabšimi vrstami

vinske trte, med katerimi imajo samorodnice Šmarnica, izabela, otelo in druge. Žal, še vedno precej vidno mesto.

p Vetrovje je izsušilo zemljo... Medtem ko se meščani vesele dolgotrajnih sončnih dni, podeželani že težko pričakujejo dež. Po Dravskem polju in prislojnih rebrih Haloz in Slov. gorice prosi razpokana zemlja po dežju. Ozimini, ki jo je letos malodane zadušil visoki sneg, in travi primanjkuje izdatna vlaga. Poleg suše otežkoča oranje tudi težka zemlja. Ker ni letos pod debelo snežno odejo zmrznila in preperele. Zejna zemlja čaka izdatnega dežja.

p Dovožna cesta, ki vodi k železniškemu skladišču, ni vse dni redno skropljena. Ker je tu promet zelo živahen, se naj ta cesta škropi redno.

p Zvočni kino Ptuj predvaja danes in jutri „Pustolovščine Toma Sawyera“ po romanu Marka Twaina v barvah.

p Pevsko društvo „Železničar“ ima danes ob 20. uri v dvorani Glasbene Matice koncertni večer.

p Kaj je s slaninariji? Pretekli teden so slaninariji „štrajkali“, ker niso smeli zvišati cen, za ta teden pa so napovedale gospodinje „štrajk“. Včeraj se je izkazalo, da so oboji popustili. Le dva slaninarnja sta sicer postavila svinjino na trg. Gospodinje se niso držale obljub in sta slaninarnja kmalu razprodala.

p Društvom je občina znižala podpore, tako Glasbeni Matici za 10.000 din, Protituberkulozni ligi za 5000 din in še raznim kulturnim društvom skupaj za 5000 din. Prispevek za vzgojo obrtniškega in trgovskega naraščaja je znižala od 4000 na 1000 din.

o Smrt uglednega gasilca. V Smartnem na Pohorju so pokopali 40-letnega Kukoviča Alojzija, sina že pokojnega bivšega načelnika mariborske gasilske župe. Pokojni Lojzek je v mladih letih stopil v gasilsko četo v Slovenski Bistrici in bil dolga leta vnet gasilec. Ko pa se je preselil v Smartno, je tudi tukaj stopil v gasilsko četo ter bil vzoren član do smrti. Bolehal je dalje časa ter se je končno moral zateči v mariborsko bolnico, kjer je umrl.

o Za prekmurske književnike bodo postavili v soboškem grajskem drevoredu spomenik. V ta namen so nabrali že nad 10.000 din.

o Nova vojašnica v Slovenjgradcu. V nedeljo dopoldne ob 11. bo položen temeljni kamen nove vojašnice. Ob tej priliki obišče Slovenj Gradec komandant dravske divizijske oblasti g. divizijski general Štefaničovič, katerega bodo sprejele vse organizacije pred občinsko hišo in to ob pol 11. uri potem pa je skupen odhod na kraj, kjer se gradi kasarna. Občina je pozvala vse hišne lastnike, da razobesijo državne trobojnice.

o Carinski oddelček na Planini pri Raketu posluje od 20. t. m. v novem posloju, na kar opozarjamo avtomobiliste, ki potujejo v tujino.

o 9990 obiralcev hmelja je prišlo lani v Savinjsko dolino. Največ obiralcev je bilo iz Slovenije, in sicer 8032, ostali pa iz Hrvaške. Slovenski obiralci hmelja so večinoma iz okrajev Smarje pri Jelsah, Ptuj, Krško in Brežice.

o Slovenjgradec. Za kostno tuberkulozo je umrl po dolgem trpljenju 29-letni Menih Ivan iz Smartnega ob Paki. Zapušča dvoje nepreklopljenih otrok.

o Gozd gori. V sredo popoldne se je naglo razširila vest, da je nastal gozdni požar v gozdu tovarnarja Köllnerja v Slovenjem Gradcu. Na lice mesta so takoj prihiteli domači gasilci, katerim se je posrečilo po dolgem naporu požar pogasiti. Požar je bil precej visok v hrbi in so gasilci porabili za gašenje 200 m cevi, kar je rekord, kajti doslej še niso nikoli potrebovali toliko cevi.

n Kartel za jedilni pribor je zvišal cene za 11%. Ban Hrvatske tega zvišanja ni odobril, pač pa je dovolil 8% zvišanje.

n Sokolsko predavanje v Slovenjgradcu. V četrtek je predaval v Sokolskem domu v Slovenjem Gradcu g. Lovrec Mirko o razmerah na Stajerskem v času prvega narodnostno-političnega opredeljenja Slovencev.

n Zlito porušilo hišo. V Kuzmini pri Sremski Mitrovici se je zaradi teže velikih količin pšenice in koruze na podstrešju porušila hiša kmeta Branka Karastavkovića. Pri nesreči je bil ubit 7letni gospodarjev sin.

Lovska latinščina brez latinščine

Lovsko latinščino imenujemo pogovore, ki jih imajo lovci po končanem lovu in pri katerih se mnogokrat slišijo skoraj neverjetne stvari. Da se pa mnogo-krat govori lovčev krivica, češ da lažejo, jih moram ščititi z sledečim resničnim dogodkom.

Pred dnevi smo pokopali v dravski dolini daleč na okoli znanega in priljubljenega lovca. Tega pogreba se je udeležil tudi zajec, ki je pričakal pogrebe že na pokopališču v bližini odprtega groba.

Prav nič ga ni motilo cerkveno obredovanje. Tudi govor bivšega župana, ki

je opisoval vrline rajnega, ni prav nič motil našega zajčka, in ne zbrano petje nagrobnice.

Glas lovskega roga ga ni najmanj motil. Naravnost divno je bilo gledati ubogo živalco, kako je vztrajno stala na svojem mestu, ko je odjeknil strel iz več pušk, salva v zadnji pozdrav lovskega tovarišu. Iz radovednosti hoče eden izmed pogrebcev pobožati dolgouhca, kar se mu pa ni posrečilo, ker je zajček hitrih skokov že stal pred odprtim grobom ter iskal zavetje pod nogami župnika, češ

saj je on tisti, ki nas uči ljubezni do bližnjega. Ko pa zajec opazi, da se mu tudi gospod župnik umika, mu ne preostane drugega kakor da si poišče izhod iz pokopališča. Zajček je uvidel, da tudi tam, kjer najdejo ljudje večni mir in pokoj, ni prostora za njega.

Hitrih skokov jo je ubral v gozd, od koder je odmeval glas trobilu v zadnji pozdrav lovskega tovarišu »Gozdič je že zelen«. — S tem je lovška kronika zopet nekaj pridobila, ker je dogodek resničen.

Ivan J.

Kultura

Razstava slik Lojzeta Šušmelja

V okviru »Kobanskega tedna« je priredil akad. slikar Lojze Šušmelj v Beli dvorani Uniona svojo kolektivno razstavo, ki nam ga prvič predstavlja s celotne strani njegovih stremeljenj, smeri in dela. Motivno je vse, kar tu razstavlja, pa naj bodo olja, akvareli, risbe ali linorezi, najtesneje povezano s pokrajino, iz katere je izšel in v kateri še vedno išče inspiracijo. Take tesne povezanosti z do- ločenim delom ozemlja doslej nismo opa- zili še pri nobenem našem slikarju, ka- kor jo opažamo pri njem. In kakor leži nad vsem Kobaskim teža tradicionalne- ga primitivizma, leži tudi nad Šušmelje- vim deli. O Šušmelju sem povedal že ob priliki ocene njegovih linorezov »Koban- ski motivi«, da izvira njegovo slikarsko podajanje iz ekspresije in idejnosti in ka- že, vse tipične znake socialno-miselne strukture njegovih rodni tal. Ta kolek- tivna razstava nam to še bolj potrjuje. Ta podlaga je pri njem celo tako močna, da trpi zaradi nje včasih slikarsko-umet- niška stran njegovih del, zlasti olj.

Šušmelj je nedvomno samobitna na- tura. To samobitnost izražajo vse nje- gove slike in grafike, seveda pred vsem po idejni plati, dočim se odraža iz nje- gove tehnično-stilne strani še težek boj, ki ga bilje sam s seboj. V okviru njegove smeri opazimo to posebno jasno v oljih, kjer moremo zaslediti najmanj štiri od- tenke tehnike podajanja. Včasih združuje te različnosti celo ena in ista slika, na kateri opazimo poleg slikarsko sijajno rešenih delov tudi še trdote ali komaj bežno nakazane skice. Pred vsem pa iz- vira iz njegovega značaja zanimivo dej- stvo, da dosega mnogo večje in popol- nejše uspehe v temnejših in hladnejših tonih, kakor pa v živejših, toplejših bar- vah. Zato so njegova najboljša dela tudi na tej razstavi prav tista, v katerih je to njegovo karakterno svojstvo najbolj iz- raženo, tudi s tehnične strani.

Kolektivna razstava, zlasti ako ni plod dolge in temeljite priprave ter izbire, mora nujno vsebovati poleg dobrega tu- di manj dobro, ni pa potrebno, da vse- buje tudi slabo. Šušmelj bi bil zato v korist celote lahko izločil nekaj del, da omenim konkretno n. pr. samo »Bebca«. Dalje so tudi nekateri akvareli le prema- lo slikarsko doživljeni in prenašlo vrženi na papir. Na drugi strani pa je na raz- stavi nekaj del, ki izpričujejo, da gradi naš mladi kobanski umetnik na svojem talentu tudi ne samo kompozicijsko, am- pak enako barvno in celo tonsko močne slike. Med temi zasluži posebno omembo olje »Sv. Duh pri Ojstrici«, morda naj- močnejša umetnina na razstavi. Dalje bi omenil še barvno zanimivo »Kobansko pokrajino« in v zasnutku in delni izvedbi zanimivo »Ojstrico«. Med akvareli jih je nekaj, ki so kar izvrstni, n. pr. »Iz bis- triške grape«. Tipično Šušmeljev stil, kakor se nam razodeva v olju, izdajajo

»Sv. Križ« in podobni mali akvareli. Ne- kateri pa izgubljajo učinkovitost, ker so premajhni, kakor le ilustracije. Risbe ra- zodevajo večji realizem, so pa sicer idejno in kompozicijsko obdržane v Šušmeljevem stilu. Tu bi omenil posebej »Ženko«. O linorezih sem govoril že ob drugi priliki.

Razstava je zanimiva, ker nam kaže Šušmelja s širokih vidikov, razodeva njegovo moč, pa tudi šibkejši strani. Ob teh si lahko izbistri čut za nadaljnje de- lo, pri katerem bo, ako bo posvečal čisto slikarski strani enako pažnjo kakor no- tranji, idejni, lahko dosegel tisti cilj, do katerega bi po vsem pokazanem rad pri- šel. Ta cilj bi bil pri njem sinteza, nastala iz ideje, kompozicije in slikarske re- šitve. Pogoje za to ima, avtokritika se mu bo še razbistrila in trdna volja, zdru- žena s pridno vztrajnostjo, bo gotovo doprinesla še ostalo.

R. Rehar.

Sokolstvo

Sestre, bratje!

Ob pripravah na naš župni zlet z za- dovoljstvom opažamo, kako razteza naš beli orel svoja varujoča krila preko na- ših gričev in dolin.

V teh za nas vse usodopolnih časih je nam Sokolom zadoščenje, da smo vedno in povsod zastopali stališče Srbov, Hr- vatov in posebej še Slovencev le v tesni združitvi vseh nas Jugoslovancev. Do- godki zadnjih dni so nam pokazali, da ne pomenijo še tako svete in lepe obiju- be nič, da svet spoštuje in uvažuje le kruto in brezobzirno moč. Bolj kakor kdaj velja tedaj za nas — »Krepimo se in združujemo« — Pritegnimo v skupni krog še one, katerim je težka usoda naših severnih bratov končno odprla oči, one, ki so iskali pomoč vsapovsodi samo ne v nas samih. Ko smo morali biti priče, kako sedaj trpijo naši severni bratje na tem, da se niso ravnali po oporoki Sva- topluka, naj bi bilo to trpljenje opomin nam na jugu.

Vi pa, drage sestre in bratje, prednja- čite pri razširitvi naše čiste jugoslovans- ke misli, krepite se duševno in telesno. Prihitite vsi dobro pripravljeni na naš zlet v obmejni Maribor 8. in 9. junija 1940.

Župnemu Zletu Zdravo!

Dr. Milan Gorišek, starosta župe.

Sport

RAZPIS LAHKOATLETSKEGA TEKMOVA- NJA

otvoritvenega lahko-atletskega tekmovanja (propagandnega), ki bo v nedeljo 5. maja ob 10. uri na stadionu sportnega kluba »Ze- leznica« ob Tržaški cesti. Tekmovanje prire- di »Zeleznica«.

Vrstni red in točke tekmovanja za seniorje in omladino:

100 m predtek, skok v višino, 100 m finale, skok v daljavo, 400 m predtek, met diska, met kladiva, tek 1500 m, met kopja, 3000 m, met krogla, met kopja, 400 m finale, štafeta 4x100 m.

Vrstni red in točke tekmovanja za juniorje B in C:

100 m predtek, skok v višino, 100 m finale, tek 1000 m, met diska.

Prijave je poslali na naslov: SK »Zelezni- čare«, Maribor, Tržaška cesta, najpozneje do 4. maja ob 12. Prijavnine za to tekmovanje ni. Tekmuje se na tekališču, ki je dolgo 428 m, ima dva nedvignjena zavoja ter je po- suto z ugaski. Pravico starta imajo vsi veri- ficirani in neverificirani atleti klubov, ki so člani Slovenske atletske zveze, oziroma

BELI SPORT VAS VABI

Zopet je prišel čas, ko se prebujajo novo živ- ljenje na naših teniških. Mnogo bolj kakor kak drugi sport vabi naš teniški mladino v svoj krog, da najde svoj sportni užitek in obenem razvedrilo v prijetni družbi. Pa tudi starej- šim letnikom nudi tenis obilo zabave in sport- nega veselja. »Tenis za vsakogar« je deviza nove sezone, ki jo v teh dneh odvijajo naši sportni klubi. ISSK Maribor, ki razpolaga brez dvoma z najlepšimi igrišči v državi, vabi vse prijatelje belega sporta, da se čimprej pri- javijo. Sezonski prispevek je znižan na 300 din, dijaki prispevajo le 150 din, mladina izpod 14 let samo 100 din. Za zakonske pare znaša

sezonska članarina skupno 450 din. Prijave sprejema upravitelj igrišč v Ljudskem vrtu.

NOGOMETNA TEKMA V SLOVENJGRAD- CU

Jutri, v nedeljo, se ob 15. uri srečata na novem igrišču SK »Slovenjgradca« v Slovenjgradu v prijateljski tekmi mari- borski SK Zeleznica in SK Slovenjgradec. s Sekcija Zbora nogometnih sodnikov v Mariboru (službeno). Citajo se sodniški kandidati: Cerne Ferdo, Granda Mihael in Hajtnik Viktor vsi iz Slovenjgradca. K tekmam dne 21. aprila 1940 so delegira- ni sledeči gg.: Maribor—Rapid (rez.) Mur- ko; Maribor—Rapid (I. moštvo) delegira Ljubljana, stranska sodnika Groselj in Jen- ko; Mura—Gračjanski Konič; Slavia—Len- dava (ob 10. uri) Nemec; Slavia—ČSK S(rez.) Dolgoš; Slavia (Varaždin)—ČSK Se- slanac; Slovan—Zeleznica (kom) Kopic; Slovenjgradec—Zeleznica (komb.) Cerne. poročila o tekmah v dvojniku in kopijo Vsi gg. sodniki se pozivajo, da izstavijo dostavijo neposredno Sekciji v Mariboru.

Dr. Milan Stojadinović je bil, kakor poroča Avala, na podlagi čl. 12 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi interniran v Rudniku v Srbiji.

Aca Stanojević je ozdravel. Zdravil se je na kliniki dr. Antića v Beogradu in jo je včeraj zapustil.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par. ualmanjša pristojbina za te oglase je 10 par. Držbe, preklči, dopolovanja in izmenjava oglasov 10 par. po besedi. Najmanjši znesek za to oglašje je 10 par. Debelo tiskane besede se računajo dvojno. Oglasi davek za enkratno obliko znaša 2 par. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu, oziroma se je vnositi v plačilo skupaj z naročilom ali na pošto položiti na čekovni račun št. 11.409. Za vse oismene odgovore glede malih oglasov se mora orložit znamka za 3 din.

Razno

SPALNICE, JEDILNICE, KU- HINJE

vseh vrst v najmodernejših lastnorodnih izdelavih dobite v zalogi pohištva. Aleksandro- va c. 48. 4311—1

PONIKLANJE.

pokrovanje predmetov vseh vrst dobro in poceni pri »Ru- da«, Maribor, Trstenjakova ulica 5. 6177—1

BRITJE 2 din
STRIZENJE 3 din

najceneje v brivnici »Rajda« (Koštomaj), sedaj Meljska 1. 1901-1

HRANILNE KNJIŽICE

drž. vredn. papirje, valute prodane najbolje pri Bančno kom. zavodu, Aleksandrova 40 Kupujte pri nas sreče drž. loterije. 1918-1

KAJENJE ŠKODUJE VAŠEMU ZDRAVJU

»NIKOTINOL« neškodljivo za- nesljivo sredstvo odvadi v 2-3 tednih kajenja tudi naj- strastnejše kadilce. Cena ve- lika steklenica din 70.—, mala din 60.—. Po povzetju razpo- šilja Jugopotent, Ljubljana, Dvořakova 8. Sprejmemo preprodalce. 13542-1

GOSPODINJE!

Pozimi je umivanje oken ne- prijetno. Nabavite si najno- vejši, praktični, patentirani brisalec za umivanje in su- senje oken. Cena z navodi- lom din 36.—. Dobite ga v vseh boljših trgovinah ali direktno pri Jugopotent, Ljub- lijana, Dvořakova 8. Telefon 43-40. Pri predplačilu na čekovni račun št. 14.627 Vam pošljemo poštne prosto. — Sprejmemo preprodalce. 13544-1

IDEJE — IZUME

vnovčuje in plasira v tu- in inozemstvu Jugopotent, Ljub- lijana, Dvořakova 8. 13543-1

MARTIN SAFRAN

Sobo., črkoslikar in pleskar. Krekova ulica 16. Prevzame vsa v to stroko spadajoča dela. Zmerne cene, delo so- lidno. 2465-1

VINOTOČ MAKOVEC.

Vinski dol. otvorjen. 2455-1

OTVORITEV VINOTOČA

Za Kalvarijo št. 7. 2495-1

Halo! Dospel Halo!
SPECIALIST ZA TRAJNE
KODRE

z najnovejšim garantiranim preparatom, samo 45 din. Sa- lon Kosem, Meljska c. 65. 2555-1

**Kdor hoče imeti
odgovor na
vprašanja glede
malih oglasov
in drugih obve-
stih, naj priloži
3- din v znam-
kah. Na vpra-
šanja brez pri-
loženih 3- din v
znamkah uprava
ne odgovarja**

Zvonovi s Kriške gore

Vinko Kristan.

Opoldne zvonovi pri Sv. Jerneju niso zazvonili. Kmetje, ki so kopali zemljo ši- rom okrog Kriške gore so dvignili potne obraze nad puhtečo zemljo in prislusnili. Nič! Zdaj je vendar že poldne in na Kri- ški gori bi moralo zvoniti, v sosedni fari je že. Nič! Pokrižali so se kmetje kot se pokrižajo vsak dan, ko je ura poldne in ze- na Kriški gori oglašijo zvonovi. Pa zvo- novi niso zapeli, ni se razljala njihova bro- nasta pesem čez polja in gmajne. Bilo je tiho in mrtvo, le rahla sapica je pihljala od Kriške gore.

Kmetje so se spogledali. Čemu ne pojo zvonovi na Kriški gori? Kaj takega se ni še nikdar zgodilo! Zvonili so njihovim pradedom, zvonili njihovim očetom, zvo- nijo njim samim, dan za dnem, leto za letom. Zdaj pa so nenadoma utihnili.

Tudi zvečer se niso oglašili, zato so drugo jutro poslali na goro Jerasovega Marka, da poizve, kaj se je zgodilo. Vrnil se je že opoldne in sporočil, da se je uprl cerkovnik Kvanec in noče zvoniti.

Kaj takega! Upre se cerkovnik in noče več zvoniti v slavo in čast Bogu! Vrag ga je zapeljal in postal je prevzetan! Ljudje so se zdrznili nad tako predrznostjo in bili ogorčeni nad cerkovnikom. Sploh je

bil ta cerkovnik zadnja leta tako čuden! Govoril je proti temu, govoril proti onemu, govoril proti vsem, z nikomer ni bil za- dovoljen. Ne, ljudje res niso razumeli od kod pri njem tolikšna ogorčenost. Le Hob- kov študent je dejal včasih v šali, da na- merava cerkovnik s Kriške gore prevrniti svet, potem pa se je zasmeljal in nihče ni mogel vzeti njegovih besed resno.

Jerasov Marko je cerkovnika Kvanca sovražil, zato ga je proglasil pred ljudmi za upornika. Ko pa je videl to ogorčenje nad njim, je priznal, da ni govoril resnice in jim je stvar znova pojasnil.

»Prav za prav se ni uprl cerkovnik«, je dejal. »Gospod župnik so mu rekli, da ni treba več zvoniti in da lahko gre.«

»Kako? Kaj? Da so mu župnik prepove- dali? ...«

»Dejali so mu, naj se nikar več ne pri- kaže v cerkvi. Rekli so, da je cerkovnik zanesel pohujšanje v cerkev. Da, in še so rekli župnik, da so njegove ideje hujše ka- kor najbolj grdo preklinjanje. — Zato ne zvonite več.«

»Pa ne bo nihče zvonil?«

»Bo, župnik pravijo, da bodo dobili novega cerkovnika.«

S tem pa ljudje niso bili zadovoljni. Sti- rideset let že zvonijo sedanji cerkovnik Kvanec, štirideset let že pojo po njegovi zaslugi zvonovi dan za dnem, leto za le- tom slavo in čast Bogu. Prej je zvonil nje-

gov oče in še prej njegov ded. Druga- nočejo, kajti kljub vsemu so ljudje cerkov- nika Kvanca le ljubili. Bil je prijazen in ustrežljiv, ni bil zahrbtn in ni igral hi- navca. Tudi ni zameril, če si mu odmeril manjšo mero pri biri, kadar je bila slaba letina. Sploh: ljudje niso odobrvali žup- nikovega koraka. Kaj je s tistimi njegovimi idejami, jih figo briga. Zvonil vsak dan ob pravi uri, tudi drugače je reden človek. In to je važno. Ljudje so se postavili na njegovo stran.

Ni pa bil takih misli župnik. Sedanji župnik je pasel ovce na Kriški gori šle- eno leto, toda precej je opazil, da pri cer- kovniku Kvanču ni tiste gorečnosti, kakor se spodobijo za cerkovnika. Res, da je Kvanec molil in redno opravljal vse verske dolžnosti, ki jih nalaga mati cerkev; ali po mnenju župnikovem ni bilo v njem ti- stega verskega ognja, tiste velike in zaže- lene gorečnosti, ki jo je zahteval novi žup- nik od svojih ovčic.

Poleg tega je župnik opazil pri Kvanču še nekaj, kar ga je potrjevalo v veri, da Kvanec ni dober cerkovnik. Nič ni bilo po- nižnosti v njem in zelo rad je govoril o nekih pravicah, ki jih imajo baje ljudje in to celo z veliko gorečnostjo. Kot bi cer- kovnika to kaj brigalo. Ujel ga je tudi, ko je rekel kmetom, ki so se mu pritože- vali nad razmerami:

»Zakaj pa poslušate onega!« Pokazal je

proti farovžu. »Mislite rajši s svojo glavo!«

To je tudi izbil zadnji žebelj. Župnik je po popoldanskem opravihu poklical cer- kovnika k sebi in mu dejal, da mu ni tre- ba več zvoniti.

Cerkovnik je bil prvi hip presenečen. Ko pa mu je župnik še enkrat raztolmačil kako in kaj, je vzrojil:

»Da ne bom več cerkovnik?«

»Rekel sem že — ne!«

»No, če ste rekli, ste pač rekli«, se je usajal cerkovnik pred župnikom. »Saj vi lahko rečete kar koli in mnogi vam bodo verjeli. Povem vam pa, da bom jaz še vedno cerkovnik tu. Če pa že ukažete, naj ne zvonim ... Dobro, pa ne bom, dokler se stvar ne uredi.«

Cerkovnik Kvanec je odšel na sodišče, da si poišče pravice, in tudi ljudje so ga nagovarjali. Kmalu potem je bil poklican na sodišče tudi župnik. Razložili so mu, da cerkovnika Kvanca ne more odstraniti, ker je pravica njegove hiše do cerkovnika podedovana iz roda v rod in je ta pravica prilasčena z nekimi listinami.

Ko je bila naslednji dan ura poldna, so se po dolgem času spet razmajali zvo- novi na Kriški gori in zapeli novo ča- slovo Bogu. Ljudje so se sklonili nad ob- lize in veselje se jim je razljalo na obraze, ko so napravili križ in molitev dvignila k Bogu.

Posesi

DVOSTANOVANJSKA HIŠA
se prodaja. Lovska 39, Pobrež-
je-Maribor. 2472-2

STAVBENA PARCELA
v najstrožjem centru Mari-
bora se prodaja. Ponudbe pod
»Resen kupec« na ogl. odd.
»Večernika«. 2427-2

2 STAVBENI PARCELI
na prodaj. Vpraša se Težno.
Ptujska 58. 2422-2

NOVOZIDANA HIŠA
z velikim vrtom se poceni
prodaja. Vprašati pri Donik
Rupertu. Maistrova 165. Tež-
no. 2431-2

MALA HIŠA
na prodaj. Studenci. Kralja
Matjaža 38. Vprašati Studen-
ci. Pušnikova 5. 2447-2

Umiene in tri- ko rokavice

okusne novosti prinaša

C. BUDEFELDT
Gospeska ulica

ENODRUŽINSKA HIŠA
z vrtom je na prodaj. Mari-
bor, Rajčeva 3. 2440-2

ENO ALI DVOSTANOVANJSKO HIŠO
kupim. Naplačilo 55.000 do
60.000 din, ostanek po dogo-
voru. Ponudbe na ogl. odd.
»Večernika« pod »Velike so-
be«. 2439-2

STAVBENE PARCELE
na prodaj z dovoljenjem, pri
postaji Limbuš. Vprašati Lim-
buš 43. 2454-2

HIŠA
s tremi sobami, kuhinjo in
vrtom se odda v Studenci.
Naslov v ogl. odd. »Večerni-
ka«. 2480-2

Krasna STAVB. PARCELA
s potrebno zidno opako in
ostalim stavbenim materialom
prodaja za 50.000 din.
Naslov v ogl. odd. »Večerni-
ka«. 2479-2

PARCELA
z betonsko kletjo v mestu se
prodaja. Naslov v ogl. oddelku
»Večernika«. 2481-2

ona

kupuje k obleki
spadajoče rokavi-
ce v vseh modnih
barvah, znamke
»Rock in Schmich«
samo v svoji spe-
cialni trgovini

konfekciji

greta

maribor
graiski trg

HIŠE
od 25.000 din dalje; vile od
135.000 dalje; gostilne od 90
tisoč dalje; parcele od 6 do
200 din m²; posestva od 45
tisoč dalje; veleposestva,
grajščine, gozdna posestva,
trgovske hiše, pekarnice, ho-
tela, pension, žage itd. itd.
prodaja »Triglav«, realitetna
pisarna za nakup in prodajo
nepremičnin. Maribor. Ale-
ksandrova c. 12. tel. 25-34.
2498-2

Svilo za birmanke v veliki izbiri po
nizkih cenah pri

Trpinu

kjer

JE KONKURENCA

tudi Vi ne smete izostati!

ENODRUŽINSKO HIŠO.

vrt in parcelo prodam. Vpra-
šati Sp. Dobrava 121. p. Ma-
ribor. 2484-2

Prodajmo lepo PARCELO

z betonirano kletjo in stav-
benim materialom. Tvorpiška
ulica. Težno. Informacije:
Maistrova 60. 2509-2

NA PRODAJ

je 1000 m² vogalna parcela.
centrum mesta. Dopisi na
ogl. odd. »Večernika« pod
»Zriniskega trga«. 2511-2

Dražestne

medne pasove

iz usnja in melophana
prinaša

C. BUDEFELDT
Gospeska ulica

Čedno DRUŽINSKO HIŠICO
kupim v okolici Maribora.
Ponudbe na ogl. odd. »Ve-
černika« pod »Moj dom«. 2507-2

HIŠA

z dvema stanovanjima. 611
m² stavbišča, se radi selitve
tako prodaja. Beogradska uli-
ca 6. 2505-2

POSREDUJEMO

nakup in prodajo nepremič-
nin hitro ter nad vse kulantno
in diskretno! »Triglav«,
realitetni biro. Maribor. Ale-
ksandrova c. 12. tel. 25-34.
2499-2

Prodajmo ali dam v najem
ENODRUŽINSKO HIŠO
z lepim vrtom blizu železnice
in mesta. Naslov v ogl. odd.
»Večernika«. 2524-2

OBČINSKO HIŠO

takoj prodaj. Vprašati Delav-
ska ul. 21. 2533-2

NOVOZGRADBE

14-30.000 din. — Lepa hiša
blizu mostu din 80.000. —
Dve lepi vinogradni pose-
stvi. 65. 250.000. — Moderna
vila 165.000 in 360.000. — Za
odgovor znamka za 3 din. —
Posređevalnia »Rapid«. Go-
speska ul. 28. 2519-2

ENODRUŽINSKA HIŠA

z lepim sadonosnikom in vr-
tom se takoj prodaja. Dopise
pod »Radvanje« na ogl. odd.
»Večernika«. 2525-2

HIŠO IN VRT

prodaj. Pavlovič Franc.
žel. uradnik. Pobrežje. Gaje-
va ulica 15. blizu šole. 2554-2

STAVBENE PARCELE

v mestu Mariboru naprodaj.
Zelo sončna lega. Vprašati v
ogl. odd. »Večernika«. 2559-2

LEPO POSESTVO

zamenjam. 16 oralov: 2 1/2
oralna vinograda, sadovnjak,
gozd, travnik, hiša s 3 soba-
mi za gospodarja za stano-
vanjsko hišo. Okolica Mari-
bora, avtocesta do hiše. Po-
nudbe na ogl. odd. »Večerni-
ka« pod »Stanovanjska hiša«. 2548-2

Kupim

5-CEVNI RADIO

malo rabljen, novega tipa.
kupim. Vprašati od 12.—2.
ure. Naslov v ogl. oddelku
»Večernika«. 2492-3

PRAZNE STEKLENICE,

pol in tri četrt litrske, ku-
puje drogerija Kanc. 2504-3

BELO PLESKANO OMARO
kupim za obleko. Ponudbe na
ogl. odd. »Večernika« pod
»Omara«. 2521-3

Spomnite se CMDI

Prodaj

TEŽKA KOBILA

4 1/2 leta stara, se prodaja. —
Vprašati pri Penič, Maribor,
Vetrinska 9. 2414-4

Čedne ovrat- nike za bluže

iz čipk in vezenin pravkar
dospeli pri

C. BUDEFELDT
Gospeska ulica

KOLJE

za vinograde prodaja Električ-
na žaga Karl Wesiak, Spod-
nje Hoče 31. 2388-4

LES

rezani razne dimenzije 150m³
prodaj. Ponudbe na ogl. od-
delek »Večernika« pod »Smre-
kovina«. 2384-4

Damski poletni čevlji
od 120.—160.—

Izredna prilikažnost!

Hotel Zamorc, Gospeska 30
Oglejte si stransko izložbo!

BOTRI IN BOTRICE!

nakup ur, zlatnine in srebrni-
ne po najnižjih cenah kupite
pri urarju Pšunderju, Dvoža-
kova ul. 10. Sprejem tudi
staro zlato in srebro v račun. 2250-4

MARELIČNE,

breskove, hruškove sadike,
ribizel-grmičke, vrtnice, »Am
pelopsis-Veischi« itd. nudi
vrtinarija Jemec, Maribor,
Prešernova ulica. 2187-4

CEMENT, APNO

apneni prah, vso opako, ves
stavbeni in rezan les, premog
in drva kupite naiceneje pri
Krazer, Studenci. 2158-4

AVTO,

poltovorni (Lieferwagen) pro-
dam. V račun vzamem do-
bro ohranjeno motorno kolo.
Cankarjeva ulica 24. prtiličje. 2458-4

Prodajmo skoraj nov, kratak
ČRN KLAVIR
za 6000 din. »Jugospedit«,
Aleksandrova 51. 2435-4

SPALNICO, JEDILNICO
in razno staro pohištvo pro-
da skladiščnik. Meljska 29.
2307-4

DVE POSTELJI Z VLOŽKI.
žimnice in omara, v dobrem
stanju, se ugodno prodaja. Kra-
lja Petra cesta 25, Studenci.
2478-4

OFICIRSKJE ŠKORNJE

št. 43 prodaj. Smetanova 34,
vrata 18. 2463-4

PRODAM GOSTILNO,

mesarijo in 4 orale zemljišča
na prometnem kraju. A. Gam-
ser, Zg. Sv. Kungota, 2488-4

POHIŠTVO,

vložke, žimnice, odeje, zave-
se in likalne mize kakor tudi
vse tapetiranje po solidni
ceni pri Makoter, Krekova 6.
2511-4

Dobro ohranjeno
OPREMO ZA KOPALNICO
radi selitve poceni prodaj.
Slomškov trg 2. 2494-4

»SINGER« ŠIVALNI STROJ
se poceni prodaja. Rotovski
trg 4. 2556-4

POHIŠTVO!

Ni vseeno kje kupujete pohi-
štvo. Odločite se za naročilo
edino pri »Efka«, mizarstvu
za stanovanjske opreme,
Franciškovska 12. 2538-4

OTROŠKI VOZIČEK

globok, skoraj nov, prodaj.
Benc. Ruška cesta 4. 2547-4

DVOKOLICE

(gare), dobro ohranjene, pro-
dam. Košaki, Prisojna 34.
2552-4

ŠIVALNI STROJ

rabljen, se takoj prodaja. Vpra-
šati v trgovini Slovenska 20.
2531-4

Cvetlice in trakove za klobuke

in vse potrebščine za
modistinjne pri

C. BUDEFELDT
Gospeska ulica

Oglašujte!

Stanovanje

Čisto, sončno
MANSARD. STANOVANJE,
2 sobi in kuhinja, se odda
mirni stranki. Naslov v ogl.
odd. »Večernika«. 2474-5

Sončno mirno
DVOSOBNO STANOVANJE,
ves komfort, nova zgradba,
v bližini kolodvora in nove
carinarne, se odda takoj ali
s 1. majem. Erjavčeva ul. 14.
I. nadst., desno. 2293-5

SOBO IN KUHINJO
tako oddaj. Studenci, Gozd-
na ulica 5. 2453-5

SOBA IN KUHINJA
se odda. Pobreška cesta 38.
2506-5

Krasno eno in dvosobno
STANOVANJE
se takoj poceni odda pri po-
stajališču Težno. Ptujška ce-
sta 33. 2501-5

DVOSOBNO STANOVANJE
z balkonom in enosobno ve-
randa se odda. Krčevina, Ale-
ksandrova 14. 2541-5

SOBO IN KUHINJO
oddaj. Studenci. Jurčičeva
93. 2540-5

DVOSOBNO STANOVANJE
lepo, s pritliklinami, se poceni
oddaja. Ipavčeva 8, IV. okraj.
2544-5

Steznik

ki Vam bo dobro pri-
stojal samo iz specialne
prvovrstne delavnice

Meljska c. 3

Vsakemu brezplačno

deti, no literaturo, »Prepo-
rodaj« (Preporodi fizični n
duševni dobi te Miloš Marko
vič, Beograd, Masarykova 9

SOBO S ŠTEDILNIKOM
oddaj mirni stranki po mož-
nosti odraslim osebam. Ja-
dranska 40 Pobrežje. 2471-7

OPREMLJEN KABINET
se odda s 1. majem. Vrban-
ska 2. 2449-7

Lepo opremljena
SONČNA SOBA
se odda. Tomšičev drevored
6. 2417-7

Lepa **OPREMLJENA SOBA**
se odda. Naslov v ogl. odd.
»Večernika«. 2452-7

Lepo **OPREMLJENO SOBO**
z dvema posteljama, event-
s hrano oddaj v Wildenrai-
nerjevi ulici 6-II., levo. 2485-7

Odda se lepa
SONČNA SOBA
s posebnim vhodom. Tabor-
ska 20. 2486-7

SOBO.
separirano, oddaj. Mesečno
80 din. Zg. Radvanje 97, zra-
ven tovarne svile. 2489-7

Samostojna tovarniška de-
lavka sprejme
SOSTANOVALCA,
po možnosti upokojenca. Na-
slov v ogl. odd. »Večernika«. 2513-7

Želite dolgoročno

posojilo

na hiše in posestva
obrnite se na

**Bančno
kom. zavod**

Aleksandrova cesta 40

Na **STANOVANJE IN HRANO**
sprejem gospoda ali dve
gospodični. Za boljšega go-
spoda posebna soba. Meljska
cesta 59-I., vrata 7. 2514-7

SOBICO
s posebnim vhodom oddaj.
Frankopanova ul. 1-I. 2496-7

SOBA S ŠTEDILNIKOM
se odda. Vresnig, Taborska
ulica 8. 2537-7

SOBO S ŠTEDILNIKOM
oddaj dvema osebam s 1.
majem. Jurčičeva ulica 8.
Težno. 2542-7

SONČNO SOBO
lepo, opremljeno, z uporabo
kopalnice, oddaj 1 ali 2 bol-
šima osebam. Tomšičev
drevored, Dr. Ipavčeva 3.
2523-7

OPREMLJENA SOBA
lepa, se odda s 1. majem
boljšemu gospodu. Korošičeva
ulica 5, prtiličje levo. 2522-7

OPREMLJENA SOBA
lepa s posebnim vhodom od-
dam. Kralja Petra trg 1, le-
vo. 2529-7

PRAZNO SONČNO SOBO
lepo, oddaj. Dovoljena ku-
ha. Miklošičeva 6/I. Vrata 4.
2516-7

SOBO
s souporabo kopalnice od-
dam 1. maja boljšemu go-
spodu ali gospodični. Gregor-
čičeva 3, prtiličje desno. 2550-7

Za birmance

venčke, bele nogavice, roka-
vice, židane trake, kombi-
neže, hlačke najugodnejše pri

»LUNA«
Maribor, sama Glavni trg 24
(avtobusna postaja)

Službo dobi

KOLARSKEGA POMOČNIKA
sprejem. Vinko Dolinšek,
Sv. Lovrenc na Poh. 2553-9

Hala! Hala!

Ne zamudite prilike, dokler še fraja zaloga!

**Velika odprodaja manufakturnega blaga radi
odselitve! Prodajamo 10-20% cenejše od zna-
no nizke in stare cene. Zato pohitite vsi v ...**

v Češki magazin
(pri glavni policiji) Maribor

Continental

na ugodne mesečne obroke

IVAN LEGAT

Maribor, Vetrinjska ul. 30

Ljubljana, Prešernova ul. 44

POSTREZNICO

pridno in pošteno, vzajem.
Naslov v ogl. odd. »Večernik«.

256-2-9

ZASTOPNIKE(-CE)

prodajalce(-ke) iz vseli kra-
jev Slovenije iščem. Ponud-
be na Anončni zavod SAX,
Maribor, pod »100% zaslu-
žek«.

2518-9

TRGOVSKI POMOČNIK

manufakturni, agilni in spo-
soben prodajalec, večer aran-
žiranja izložb, se sprejme za
takojšen nastop v mestu Ma-
ribor. Ponudbe s točnimi
referencami je poslati na
upravo lista pod »Agilen po-
močnik«.

2527-9

Prvovrstnega
KROJAŠKEGA POMOČNIKA
za velika dela išče krojaški
ateljé Mihelič, Glavni trg 24.

2421-9

KAMNOSEK

dobra moč, se zaposli pri
Jegliču Rudolfu, kamnose-
škem mojstru v Kranju, Blej-
ska c. 15, Gorenjsko. 2246-9

Dobro izurjena **NATAKARICA**
s kavičjo se sprejme na račun
v dobrodušni gostilni na Pre-
valjah. Naslov v ogl. oddel-
ku »Večernik«.

2476-9

SAMOSTOJNA KUJARICA,
ki opravlja tudi hišna dela,
se sprejme takoj. Ponudbe
na. Ozmeč, Ormož. 2470-9

NAJPOPOLNEJŠE HARMONIKE SVETA

HOHNER

GENERALNO ZASTOPSTVO

SCHNEIDER

ZAGREB, NIKOLIČEVA 10

ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI CENIK

HOHNER

harmonike
so od vseh
najboljše

ZASTOPNIKE (akviziterje)
išče veliki domači zavaroval-
ni zavod. Plača in provizija.
Ponudbe na ogl. odd. »Več-
ernika« pod »Stalen zaslužek«.

2469-9

MEHANIKA

s pravico do obrti iščem. Ker
rabim samo koncesijo, spre-
jemem dela nezmožnega mo-
jstra. Ponudbe poslati na ogl.
odd. »Večernika« pod »Kon-
cesija«.

2468-9

Iščem se pridn
SAMOSTOJEN MESAR,
po možnosti brez otrok, za
mesarijo na zelo prometnem
kraj. Imeti mora svoj obrtni
list. Pojasnila se dbe v re-
stavrariji Hartenberger, Me-
ža-Dravograd. 2467-9

PRIDNO DEKLE

ki zna voziti kolo, se takoj
sprejme. Pek v Limbušu.

2415-9

IŠČEM ZASTOPNICO
za steznike in obveze (pod-
vezice) po meri. Meliska ce-
sta 3.

2491-9

Posojila

dajemo državnim in
mestnim uslužbencem,
upokojevcem, železni-
čarjem, orožnikom, fi-
nancarjem itd. Ponudbe
na Zagreb 1, poštni
predal 270.

Iščemo starejšo pošteno
ZENSKO MOČ
kot pomoč v gospodinjstvu.
ki zna tudi kuhati. Predsta-
viti se v Maistrovi ul. 19-1,
desno, od 7. ure zvečer da-
lje. 2483-9

**MIZARSKEGA VAJENCA IN
POMOČNIKA**
sprejme takoj mizarstvo, Ale-
ksandrova cesta 48. 2490-9

SAMSKO POSTREZNICO
sprejemim. Ponudbe pod »Za-
nesljiva« na ogl. odd. »Ve-
černika«.

2512-9

HIŠNIKA

brez otrok se sprejme s 1.
majem 1940. Slovenska 36.

2508-9

ČEDNO DEKLE

ki samostojno kuha, ima iz-
pričevala, govori tudi nem-
ško, sprejemim. Ponudbe pod
»350« na ogl. odd. »Večerni-
ka«.

2502-9

PRIDNA KUJARICA

za vse se sprejme takoj. Ba-
bič, Tezno, Maistrova ul. 11.

2549-9

MIZARSKI VAJENEC

se sprejme ter pomočnika.
Ptujška cesta 35, Tezno.

2539-9

KROJAŠKEGA POMOČNIKA
sprejemim, sposobnega kon-
fekcije po meri s svojim stro-
jem ter vajenca boljših star-
šev. Naslov v ogl. odd. »Ve-
černika«.

2551-9

KROJAČA

sprejemim v stalno službo z
dobro plačo. V poštev pride-
jo samo večji krojači. Kneza
Kocija ulica 24.

2546-9

Vljudno sporočam cenjenim
odjemalcem, da sem svoje po-
sloven prostore preselil iz
Žerjavove ulice 3/I na

Glavni trg št. 16

v prostore bivše

trgovine s steklom Weiner.
Cenjenim odjemalcem se na-
dalje priporočam. **DOBRO-
TINSEK ANTON**, elektro in
radiotehnično podjetje, Celje,
telefon 240.

VARČNA GOSPODINJA,
dobra kuharica, samostojna
in zanesljiva, išče zaposlitve
pri starejši gospe ali gospo-
du. Ponudbe pod »Skromna«
na ogl. odd. »Večernika«.

2438-10

MLAJŠA POSTREZNICA,
poštena, z letnimi spričevali,
išče zaposlitve dopoldne. Na-
slov v ogl. odd. »Večernika«.

2493-10

Iščem mesto za
NATAKARICO
Ponudbe na »Večernik« Ptuj
pod »Takoje«.

2563-10

Želim spremeniti mesto
**PLAČILNE ALI SAMO-
STOJNE NATAKARICE**

Reflektiram le na stalno in
prometno mesto. Vzajem
tudi gostilno v račun. Ponud-
be na ogl. odd. »Večernika«
pod »2534«.

2534-10

TAPETNIŠKI POMOČNIK
išče službo, večer vsakovrst-
nega dela. Vprašati v ogl.
odd. »Večernika«.

2360-10

TRGOVSKI POMOČNIK
manufakturne, konfekcijske
in čevljarke stroke, z zna-
njem nemščine, pisarniških
poslov in strojepisja, voja-
šine prost. išče mesto po-
močnika, magacinerja ali slič-
no. Nastop 15. maja 1940.

2545-10

Sipe prosojne

45 - 60 x 210 cm tudi po ko-
madih ugodno prodamo. Po-
nudbe na ogl. odd. »Več-
ernika« pod »Šipe«.

2545-10

Zgubljeno

ZATEKEL
se je mali dolgodiški fokster-
rier, pravkar ostrižen. Sliši
na ime »Blöki«. Oddati proti
nagradi pri ge. A. Haselböck.
Razlagova ulica 25/II.

2564-11

Dopisi

POSESTNICA,
srednjih let, želi znanja z dr-
žavnim uslužbencem od 30
do 45 let. Pismene ponudbe
na ogl. odd. »Večernika« pod
»Vigred«.

2443-12

VDOVA
s svojo hišo sprejme upoko-
jenca na stanovanje in vso
oskrbo. Ponudbe na ogl. odd.
»Večernika« pod »Oskrba«.

2543-12

Pouk

SIMPATIČNA GOSPODIČNA
zaposlena, dobi brezplačno
nemški pouk in stan. Dopise
na »Večernik« pod »Samo-
stojna«.

2561-13

Lokal

MLEKARNA,
dobro vpeljana, na promet-
nem kraju, se takoj odda. Na-
slov v ogl. odd. »Večernika«.

2500-14

LOKAL,
primeren za pisarno, v sre-
dini mesta, se odda. Vprašati
klobučarna Leyrer, Gospo-
ska 22.

2503-14

PRODAJALNICO,
skladišče in delavnico oddam
s 1. julijem. Slovenska ul. 16.

2497-14

Tkalskega podmoistra

z daljšo in dobro prakso na
šaft in revolver strojih ter
dobro trkačico in uvadjačico
išče tekst. tovarna Braća Bu-
reš, Zagreb, Branimirova 43.

V najem

UGODNA PRILIKA
Trgovina z mešanim blagom,
ob prometni cesti, odda se v
najem. Ponudbe na ogl. odd.
»Večernika« pod »Mariborska
okolica«.

2395-15

VELIKA HIŠA

z dobrodušno trgovino in go-
stilno ter stanovanjem na
deželi se takoj odda v najem
pod zelo ugodnimi pogoji.
Gotovine potrebno 40.000 din
za prevzem zaloge. Cenjene
ponudbe poslati na ogl. odd.
»Večernika« pod »Pošten na-
jemnik«.

2473-15

MESARSKI LOKAL
se prodaja ali da v najem. Er-
javčeva 2, Melje. Vpraša se
pri gostilni Čander, Laznica,
Limbuš.

2517-15

NHVO

3 johe prodam ali dam v na-
jem ob glavni cesti. Zg. Rad-
vanje 50.

2532-15

V poliubni izbiri

dobite vse šlagerje, plesne,
narodne s harmoniko na do-
mačih gramofonskih ploščah
že po din 35.—. Zadržite
brezplačne sezname.

Glavno zastopstvo za Maribor: Meinel & Herold

Kapital

AKO RABITE POSOJILO
ne čakajte zadnjega trenutka.
temveč javite se takoj pri
Hranilni posojilnici »Moj
dom«. Ljubljana, Dvočakova
ul. 8.

11778-16

HRANILNE KNJIŽICE
vrednostne papirje
kupujemo
stalno in po najvišjih cenah
in takojšnjem plačilu
RUDOLF ZORE

Ljubljana, Gledališka ulica 12

Kdor mi posodi takoj
din 4000,—
na vključbo posresta za leto
dni, dobi 12 odst. obresti. Ve-
lja tudi hranilna knjižica. Na-
slov v ogl. odd. »Večernika«.

2482-16

Kam, kie?

V nedeljo otvoritev
VINOČOČA
Breclj, Počehova. 2434-17

VINA
muškati silvanec in druga
na ljutomerski razstavi odlič-
no ocenjena, se točijo v re-
stavrariji A. Senica, Ulica
kneza Kocija 5.

2558-17

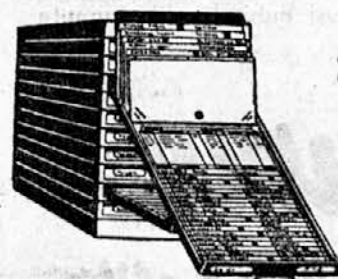
Babič

MOŠKO PERILO

Gosposka — Slovenska ul.

prinaša vedno
zadnje novosti

kravate
pižame
rokavice
nogavice
moško
perilo
po meri

Kartoteka:

preglednosti
točnost
enostavnosti
zanesljivosti
in cenenosti

Safca **MARIBOR**
Gregorčičeva 24

Tel. 25-10

Moški! Pri spolni slabosti

(spolni impotenci) poizkusite hormonske pilule

HORMO-SEKS

Dobivajo se v vseh lekarnah. 30 pilul din 84,
100 pilul din 217, 300 pilul din 560. — Zahr-
evajte samo prave in originalne Hormo-Seks pi-
lule. Po pošti diskretno razpošilja: KR. DV.
LEKARNA PRI SV. AREHU, Maribor. — Glav-
no skladišče: Farm. kem. laboratorij »VIS-
VIT«, Zagreb, Langov trg 3. Ogl. rep. S. br. 5046-39.

Za vse izolacije proti vodi in vlagi

„BETONIT“

Zahtevajte navodila pri »BETONIT«, ke-
mični izdelki za gradbeno industrijo —
Maribor, Vojaški trg 2 in Valvazorjeva 30

Prepričajte se,

da dobite v vseh nujnih zadevah najtočnej-
ša navodila na strogo znanstveni podlagi pri
Astrografologinji MME FELICITAS
ob torkih in petkih Sodna ulica 26/III., vrata 8.

Čisto volneni „Škotski“ vzorci

za obleke, bluže, krila in paletu pri

JURIČ IV., MARIBOR, Koroška c. 19

Čai za želodec

od Dr. Havličke

regulira prebavo, tlak krvi, debelost, po-
spešuje izmenjavanje tvarin, izločuje po-
kvarjene sokove itd. Zavoček din 20.—.
Polzkušajte takoj in pišite!

Lekarna Mr. V. ROJC
ZAGREB, Gornji grad 5.

Ogl. S. br. 1990/1935.

Naročniki kupujte pri naših inseren-
tih ter oglašujte!

POSOJILNICA NARODNI DOM

v Mariboru z. z. o. j. • najstarejši slovenski denarni zavod v Mariboru

REZERVE BLIZU DIN 12.000.000.—

VABILO na 19. redno skupščino

JUGOSLOVANSKE HRANILNICE IN POSOJILNICE V MARIBORU z. z. o. j., ki se bo vršila v ponedeljek, dne 6. maja t. l., ob 17.30. uri v restavracijskih prostorih hotela »Novi svet« v Mariboru, Jurčičeva ulica 7.

DNEVNI RED:

1. Otvoritev in konstituiranje skupščine.
2. Poročila: a) upravnega, b) nadzornega odbora.
3. Sklepanje o letnem sklepnem računu, o uporabi poslovnega prebitka in podelitev razrešnice članom upravnega in nadzornega odbora.
4. Volitev 3 izpadlih članov upravnega in 2 članov nadzornega odbora.
5. Predlogi in pritožbe zadržnikov.
6. Določitev: a) vsote, do katere se sme zadruga zadolžiti; b) vsote hranilnih vlog, ki jih sme zadruga sprejeti; c) najvišjega zneska kredita, ki ga sme zadruga podeliti posameznemu zadržniku.
7. Slučajnosti.

NB. Ako skupščina ob napovedani uri ne bo sklepna, se vrši čez pol ure druga na istem kraju in z istim dnevnim redom, ki bo v smislu § 35 pravil sklepa veljavno ne glede na število navzočih zadržnikov.

Računski zaključek za leto 1939 je razgrnjen na vpogled zadržnikom in bivšim zadržnikom, katerih jamstvo še ni prestalo, v poslovalnici zadruge med uradnimi urami.

Dr. Ivan Jurečko, l. r., predsednik.

Izletniki, fotoamaterji in vsi ljubitelji slik kupujte

Albume in vogalčke za slike

v »Knjigarni in papirnici
Tiskovne zadruge«, Ma-
ribor, Aleksandrova ce-
sta 13. Telefon št. 25-45

Stampijske

signimo

**SOFRA
MARIBOR**
Gregorčičeva ul. 24

Zbirajte odpadke

Staro železo, baker, medenino, svinec, cink, star papir, cu-nje, krojaške odrez-ke, tekstilne odpad-ke, glazevino, ovčjo volno, govejo dlako kupuje vedno po naj-
višjih cenah Arbeiter.
Dravska ul. 15. Te' 26-23.

Zlato in srebro,

oriljante, zastavljalne listke
išče nujno za nakup

M. Ilgerjev sin,
Maribor, Gosposka ulica 15

MODERNI VOZICKI

po vseh vrstah

BOGOMIR DIVJAK
Ulica kneza Koclja 4

Aka

želite oglaševati,
pokličite telefon:

25-67

Skebi...?

Obrnite se na
grafologa

F.T. Karmaha

ki se odlikuje posebno z ana-
lizo človeškega značaja, dela
na strogo znanstveni bazi gra-
fologije in dale vsakemu za
nastopajoče dogodke oismene
nasvete, ki vam bodo koristili
vso bodočo življenje. Kupec
knjige dobi brezplačno življenjsko analizo. Knjiga
je velike važnosti in koristi za spoznavanje sa-
me sebe in bližnjih. Pri brezplačni analizi
lahko stavite grafologu 3 od teh 10 navedenih
vprašanj, katere vam razjasni:

1. Vaš karakter, njegove kvalitete, njegove na-
pake;
2. Vaše izgled v ljubezni;
3. Vaše izgled v kupčijah;
4. Vaše izgled v podedovanju;
5. Vašo življenjsko dolžnost;
6. Vaše priljubljenosti in protektorje;
7. Vaše sovražnike, zahrbtnost, krive obdolžitve
itd.;
8. Potovanja, spremembe bivališča;
9. Zadeve v rodbini;
10. Vse, kar želite vedeti o loterijskih zadevah.

F. T. KARMAH, svetovno znani eksperimentalni psihografolog — pisec epochalno knjige »NAS ŽIVOT
OKULNE TAJNE«. Grandiozno delo ima preko 200 slik v luksuzni izdaji, katero lahko kupite
pri piscu. Natančen naslov: **F. T. KARMAH, ŽALEC, dravska banovina.**
Knjiga stane dle 30.—, denar se pošlje na ček, račun št. 17.455. V roku 48 ur boste dobili v zaprti
ovoja svojo življenjsko analizo, ki vas bo prepričala, da boste izkoristili sleherno možnost in da
boste srečno obrnili kolo svojega življenja. Ni vam treba storiti ničesar drugega kakor poslati
zori označene podatke. Ne odbijajte tega uspeha v današnjih mračnih časih!

**FOTO-atelje
Iapeli**
Gosposka ulica 18

izdeluje vsa fotoamaterska de-
la - strokovno vestno. Moderna
izdelava portretnih fotografij.

Zahvala

Vsem, ki so mojega dragega očeta počastili v tako lepem številu na
njegovi zadnji poti, posebno zastopnikom oblasti in korporacij, gasilskima
četama iz Studencev in Bistrice, kakor tudi gospodu županu Kalohu za
tole besede slovesa na grobu, najlepša hvala.

Studenci, 19. aprila 1940.

FRANC POSTL.

Velika izbira, nizke cene

Cenik: franko

Solčna po-
strežba

otročkih vozičkov, dvokoles, šivalnih strojev, prevoznih
tricičkov, invalidnih vozičkov, pnevmatike pri
F. BATJEL, MARIBOR, Aleksandrova 26
Telefon 26-14

Pomladni ženski plašči ABOŽA OBLEKE

Velika izbira! — Ugodne cene!

J. P R E A C
MARIBOR - GLAVNI TRG 13

Zahvala

Vsem, ki so sočustvovali z nami ob smrti
gospoda

Antona Lešnika
posestnika in studenčnega mojstra

in ga v tako velikem številu spremili na nje-
govi zadnji poti, naša prisrčna zahvala.

Studenci Graz- 19. aprila 1940.

Zalujoci ostali.

Zahvala

Vsem, ki ste nam na kakršnikoli način izrazili svoje sočustvo-
vanje ob smrti naše predrage mame, gospe

Amalijske Vertnik

in jo v tako lepem številu spremili na njeni zadnji poti, naša najiskre-
nejša zahvala. Posebno se pa zahvaljujemo gospodu dr. Ivanu Ko-
privniku za vso pomoč in nadvse srčno in ljubeznivo nego, s ka-
tero je lajšal predragi nam pokojnici njene zadnje težke dneve. Vsem
še enkrat najlepša hvala!

Maribor, dne 18. aprila 1940.

Zalujoci ostali.